

PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
AL COMUNEI CIUPERCENI, JUDEȚUL GORJ

STRATEGIA
DE DEZVOLTARE DURABILĂ
2021 - 2027

Cuvânt înainte

Dezvoltarea durabilă a comunității locale din comuna Ciuperceni, județul Gorj reprezintă pentru noi o prioritate principală. Un instrument participativ pentru a asigura această dezvoltare este strategia locală de dezvoltare durabilă care are drept scop: asigurarea progresului economic și echitabil pe plan social:

- comunitate utilizează eficient resursele, dezvoltă și asigură o economie locală viabilă și asigură aprecierea și promovarea unui mediu înconjurător sănătos;
- comunitate protejează în același timp resursele și mediul pentru generațiile viitoare.

Consider că factorul uman a fost și este elementul principal care a urmărit identificarea oportunităților pentru comună, dar și a contribuit la dezvoltarea acesteia.

În perioada 2016-2020 au fost reabilite rețeaua distribuție apă în satul Strâmba-Vulcan, învelitoarea la Școala Gimnazială Ciuperceni și a fost construit grupul sanitar. De asemenea, au fost reabilite dotările și au fost modernizate Căminele culturale din satul Ciuperceni și din satul Pesteana-Vulcan. A fost achiziționat și un buldoexcavator cu accesoriile respective. A fost începută modernizarea unei rețele de drumuri comunale și stradale în comuna Ciuperceni și, în prezent, este pe final modernizarea altei rețele de drumuri comunale li stradale din comună.

Acestea sunt doar o mică parte din realizările mele în calitate de Primar al comunei Ciuperceni. Totodată, împreună cu toți angajații Primăriei și cu membrii Consiliului Local, încercăm să îmbunătățim în fiecare an calitatea și eficiența activității noastre, acestea fiind realizate prin participarea locuitorilor comunei în procesul administrativ, la luarea deciziilor într-un mod corect și deschis.

În următorii ani de mandat voi depune tot efortul să realizăm următoarele, nelimitându-ne la acestea: Înființare Distribuție Gaze Naturale în Comuna Ciuperceni, înființare Canalizare Menajeră și Stație de Epurare în comună, construire și echipare Put Forat pentru Sistemul de Alimentare cu Apa din Satul Vartopu, executare Branșamente Apa în Satul Strâmba-Vulcan, construire Parc Fotovoltaic 1 MW, amenajare și dotare Bază Sportivă Modernă în satul Ciuperceni, realizare Sistem de Supraveghere Video în Spațiile Publice, reabilitare, dotare și Digitalizare Sediul Primăriei, amenajare și dotare Spații Verzi și Locuri de Joacă în comună, și multe altele.

Ca Primar al Comunei Ciuperceni vă mulțumesc că m-ați sprijinit până acum și am încrederea totală că și de acum înainte vom forma o echipă bună și împreună cu toți cetățenii comunei vom contribui la dezvoltarea comunei Ciuperceni într-un cadru democrat, cu valențe europene, care va asigura creșterea calității vieții și prosperitatea cetățenilor săi.

Ciuperceni – Locul meu, numit acasă!

**Comuna Ciuperceni,
Județul Gorj**

**Primar
Nicolae-Daniel Dobrescu**

CUPRINS:

1. Introducere	5
1.1 Definiții și Abrevieri	5
2. Strategia UE pentru Dezvoltare Durabilă	8
2.1 Strategia politică generală a UE	8
2.2 Orizont Europa	9
2.3 Angajamentul UE față de dezvoltarea durabilă	10
2.4 Implementarea Agendei 2030 pentru dezvoltarea durabilă	14
3. Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030	16
3.1 Principiile generale utilizate în elaborarea Strategiei Durabile	18
3.2 Planul Național de Redresare și Reziliență	19
4. Strategia regională de dezvoltare pentru perioada 2021-2027	23
4.1 Cadrul de dezvoltare pentru perioada 2021-2027 în regiunea Sud-Vest Oltenia	23
4.2 Axe prioritare și obiectivele specifice ale Strategiei de dezvoltare regională	29
4.3 Parteneriate	39
4.4 Analiza SWOT Regională	53
5. Caracterizare generală a județului Gorj	57
5.1 Cadrul istoric	57
5.2 Cadrul natural	58
5.3 Populația	60
5.4 Învățământ și educație	60
5.5 Economia și Mediul de afaceri	61
5.6 Transportul	62
5.7 Cultura	63
5.8 Turismul	65
5.9 Sănătatea și situația socială	68
5.10 Valorile județului	70
6. Prezentarea comunei Ciuperceni, județul Gorj	74
6.1 Așezare geografică și suprafața	74
6.2 Repere istorice	75
6.3 Cadrul natural	75
6.4 Populația	77
6.5 Învățământ și educație	79
6.6 Economia și Mediul de afaceri	81
6.7 Infrastructura	82
6.8 Servicii publice	83
6.9 Sănătate	84
6.10 Asistență socială	85
6.11 Cultura	86
6.12 Turismul	87
7. Evaluarea Strategiei de Dezvoltare Locală 2016-2020	91
7.1 Portofoliul de proiecte demarate/implementate în perioada 2016-2020	91

8. Planificarea strategică	93
8.1 Generalități	93
8.2 Principii și condiții	95
8.3 Obiective generale	95
8.4 Consolidarea capacității instituționale a primăriei	95
9. Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Ciuperceni, județul Gorj	98
9.1 Etapele metodologice principale ale elaborării Strategiei de Dezvoltare Durabilă	98
9.2 Obiectivele Strategiei de Dezvoltare Durabilă	100
9.2.1 Obiective generale	106
9.2.2 Obiective specifice	106
9.3 Dezvoltarea locală a comunei Ciuperceni, județul Gorj	109
9.4 Implementarea Strategiei de Dezvoltare Durabilă	113
10. Alocare financiară	129
11. Parteneriatul în cadrul Strategiei de Dezvoltare Durabilă	130
11.1 Grupurile de Acțiune Locală - GAL	130
11.2 Federația Națională a Grupurilor de Acțiune Locală (FNGAL)	132
11.3 Asociația Grupul de Acțiune Locală "Sudul Gorjului"	133
11.4 Parteneriatul comunei Ciuperceni în cadrul GAL "Sudul Gorjului"	134
12. Metode de implementare a Strategiei de Dezvoltare Durabilă în perioada 2021-2027	135
Bibliografie	136

1. Introducere

1.1 Definiții și Abrevieri

Dezvoltare durabilă înseamnă totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socio-economică care se axează în primul rând pe asigurarea unui echilibru între aspectele sociale, economice și ecologice și elementele capitalului natural.

Strategia reprezintă cadrul care orientează alegerile ce determină natura și direcția unei comunități. Aceasta ajută la stabilirea unei direcții unitare pentru comunitate în termenii obiectivelor sale operaționale și furnizează baza alocării resurselor necesare pentru orientarea acesteia spre atingerea scopului principal și a obiectivelor stabilite.

Strategia de Dezvoltare Durabilă reprezintă instrumentul participativ care implică întreaga comunitate și care are drept scop asigurarea dezvoltării economice și sociale.

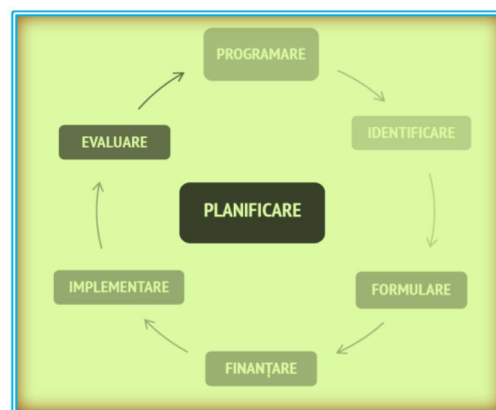
Strategia Locală de Dezvoltare Durabilă exprimă viziunea și aspirațiile de dezvoltare ale comunității prin valorificarea potențialului local.

Echitatea socială – prin care națiunile în curs de dezvoltare trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, alimentația, asigurarea energiei, apei și canalizării;

Creșterea economică – la nivelul națiunilor în curs de dezvoltare pentru a se apropia de calitatea vieții din țările dezvoltate;

Planificarea reprezintă un proces continuu care nu are finalitate decât după ce strategia a fost implementată cu succes cu ajutorul organizării, coordonării și controlului. Controlul furnizează informații în legătură cu eficiența planurilor de acțiune și asigură date de intrare în noul proces de planificare.

Planificarea strategică este efortul organizat de luare a deciziilor fundamentale și de planificare a acțiunilor care arată cine este cea organizație, ce face și de ce face ceea ce face în sensul atingerii scopului ideal pe care și l-a propus. (Bryson's Strategic Planning in Public and Nonprofit Organizations). Realizarea planificării este constituită din proiectarea și trasarea obiectivelor care vor fi menționate în Strategia de Dezvoltare Locală.

Planificare strategică de mediu este un proces permanent care stabilește direcția și obiectivele necesare corelării dezvoltării economice cu aspectele de protecție a mediului.

Etapele elaborării și realizării unui plan strategic formează un ciclu continuu, prin intermediul sistemului de monitorizare, evaluare și actualizare pe baza mecanismului parteneriatului strategic. La baza acestuia se află colaborarea între instituții, agenți economici,

organizații neguvernamentale, comunități locale, toate având un interes comun în ceea ce privește rezolvarea problemelor de mediu.

Planificarea începe cu un cadru de 4 întrebări fundamentale. Principiile care vor fundamenta procesul de planificare strategică sunt: diversitatea, echitatea, deschiderea, răspunderea și transparența, toate fiind componente ale încrederii civice.

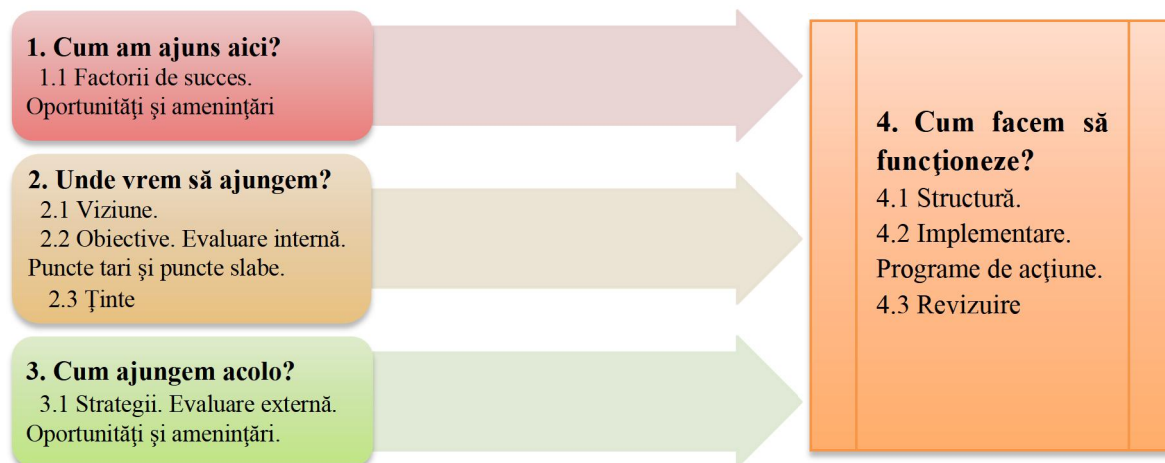

Fig.1 Principiile pentru procesul de planificare strategică

Abrevieri:

ADI – Asociație de Dezvoltare Intercomunitară;
 ADR - Agenția pentru Dezvoltare Regională;
 AFIR – Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale;
 AJOFM – Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă;
 AM PODD - Autoritatea de Management al Programului Operațional Dezvoltare Durabilă;
 AM POEO - Autoritatea de Management al Programului Operațional Educație și Ocupare;
 AM POR – Autoritatea de Management al Programului Operațional Regional;
 A.P.D.R.P. – Agenția pentru Plăți pentru Dezvoltare Rurala și Pescuit;
 DGASPC - Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului;
 F.E.A.D.R. – Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală;
 F.E.D.R. – Fondul European pentru Dezvoltare Regională;
 G.A.L. – Grup Acțiune Locală;
 LEADER - Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale (Legătura dintre acțiunile de dezvoltare a economiei rurale);
 P.D.R. - Planul de Dezvoltare Regională;
 PNCDI – Planul Național de Cercetare-Dezvoltare și Inovare;
 P.N.D.R. – Plan Național de Dezvoltare Rurală;
 PNRR – Planul Național de Redresare și Reziliență al României;
 PNS – Planul Național Strategic;
 POAT - Program Operațional Asistență Tehnică;
 POCID - Programul Operațional Creștere Inteligență și Digitalizare;
 POCIDIF - Programul Operațional Creștere Inteligență, Digitalizare și Instrumente Financiare;
 POCS - Program Operațional Combaterea Sărăciei;
 POCU - Program Operațional Capital Uman;

PODD - Programul Operațional Dezvoltare Durabilă;
POEO - Programul Operațional Educație și Ocupare;
POIDS - Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială;
P.O.R. - Programul Operațional Regional;
POS - Program Operațional Sănătate;
POTE - Programul Operațional Tranziție Echitabilă;
POT - Programul Operațional Transport;
RIS3 NV - Strategia de Specializare Inteligentă.
Natura 2000 - Rețea ecologică de arii protejate ce are scopul să mențină într-o stare de conservare favorabilă o selecție a celor mai importante tipuri de habitate și specii ale Europei.

2. Strategia UE pentru Dezvoltare Durabilă

2.1 Strategia politică generală a UE

Strategia politică generală a UE este stabilită în comun de către următoarele instituții: Parlamentul European, Consiliul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană.

În special:

- Consiliul European (care reunește liderii țărilor UE) stabilește orientările și prioritățile politice generale.
- Președintele Comisiei identifică, de asemenea, prioritățile politice ale mandatului său. O dată la 5 ani, la începutul mandatului fiecărei Comisii, președintele acesteia stabilește prioritățile care trebuie urmărite de-a lungul mandatului respectiv. Acestea reflectă agenda strategică a Consiliului și rezultatele discuțiilor dintre grupurile politice din cadrul Parlamentului European. În fiecare an, președintele Comisiei prezintă în fața Parlamentului European realizările obținute de Comisie în cursul anului precedent și prioritățile sau inițiativele planificate pentru anul următor, în discursul privind starea Uniunii. Pe baza declarației rostite de președintele Comisiei în fața Parlamentului European, în programul de lucru al Comisiei este inclus un plan de acțiune pentru următoarele 12 luni. El prezintă modalitățile prin care pot fi transpuse în practică prioritățile politice.
- Celelalte instituții europene și parlamentele naționale pot, de asemenea, să ofere sugestii cu privire la program.

Prioritățile Comisiei Europene pentru perioada 2019-2024 (orientări politice):

<i>Pactul verde european:</i>	Transformarea UE într-o economie modernă, eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și competitivă, păstrând, în același timp, cadrul natural al Europei, abordând schimbările climatice și trasând calea către o Europă neutră din punctul de vedere al emisiilor de dioxid de carbon și eficientă din punctul de vedere al resurselor până în 2050.
<i>O Europă pregătită pentru era digitală:</i>	Adoptarea transformării digitale prin investiții în întreprinderi, cercetare și inovare, reformarea protecției datelor, abilitarea persoanelor cu competențele necesare pentru o nouă generație de tehnologii și elaborarea unor norme corespunzătoare.
<i>O economie în serviciul cetățenilor:</i>	Consolidarea economiei UE, asigurând locuri de muncă și reducând inegalitățile, sprijinind întreprinderile, aprofundând uniunea economică și monetară și finalizând uniunea piețelor de capital.
<i>O Europă mai puternică pe scena internațională:</i>	Afirmarea UE pe scena mondială, prin consolidarea poziției noastre de campioni ai unui comerț puternic, deschis și echitabil, al multilateralismului și al unei ordini mondiale bazate pe norme. Consolidarea relațiilor cu țările vecine și cu țările partenere, precum și întărirea capacității UE de a gestiona crizele prin capabilități civile și militare.
<i>Promovarea modului nostru de viață european</i>	Respectarea drepturilor fundamentale și a statului de drept ca bază pentru egalitate, toleranță și echitate socială. Abordarea riscurilor în materie de securitate, protejarea și responsabilizarea consumatorilor, precum și consolidarea unui sistem de migrație legală și sigură, gestionând în același timp în mod eficient frontierele externe ale UE, modernizând sistemul de azil al UE și cooperând îndeaproape cu țările partenere.
<i>Un nou elan pentru democrația europeană</i>	Consolidarea proceselor democratice ale Europei prin întărirea relațiilor cu Parlamentul European și cu parlamentele naționale, prin protejarea democrației UE împotriva ingerințelor externe, prin asigurarea transparenței și a integrității în întregul proces legislativ, precum și prin implicarea într-o mai mare măsură a cetățenilor UE în conturarea viitorului Uniunii.

2.2 Orizont Europa

Primul plan strategic pentru Orizont Europa a fost adoptat de către Comisia Europeană în data de 15 martie 2021, acesta fiind noul program de cercetare și inovare al UE în valoare de 95,5 miliarde EUR în prețuri curente.

Planul strategic reprezintă o noutate în cadrul programului Orizont Europa și stabilește orientările strategice pentru direcționarea investițiilor în primii patru ani ai programului.

Acesta asigură faptul că acțiunile UE în materie de cercetare și inovare contribuie la prioritățile UE, printre care se numără o Europă verde și neutră din punct de vedere climatic, o Europă pregătită pentru era digitală și o economie în serviciul cetățenilor.

Margrethe Vestager, vicepreședinta executivă pentru *O Europă pregătită pentru era digitală*, a declarat: „Acest plan oferă un cadru pentru cercetarea și inovarea de înaltă calitate, bazate pe excelență, care urmează să fie realizate prin programul de lucru Orizont Europa. Prin această orientare strategică, ne asigurăm că investițiile în cercetare și inovare pot contribui la un proces de redresare bazat pe dubla tranziție verde și digitală, pe reziliență și pe autonomia strategică deschisă.”

Maria Gabriel, comisarul pentru inovare, cercetare, cultură, educație și tineret, a declarat: „Orientările planului strategic vor garanta că prioritățile noastre comune de politică a UE beneficiază de noi cunoștințe, idei și inovații.. Această nouă abordare reprezintă o altă modalitate de a ne asigura că cercetarea și inovarea finanțate de UE vor aborda provocările cu care se confruntă europenii.”

Un plan ambițios pentru un program ambițios

Planul strategic stabilește patru orientări strategice pentru investițiile în cercetare și inovare în cadrul programului Orizont Europa pentru următorii patru ani:

- ✓ Promovarea unei autonomii strategice deschise prin orientarea dezvoltării tehnologiilor, sectoarelor și lanțurilor valorice digitale, generice și emergente esențiale;
- ✓ Refacerea ecosistemelor și a biodiversității Europei și gestionarea durabilă a resurselor naturale;
- ✓ Transformarea Europei în prima economie digitală circulară, neutră din punct de vedere climatic și sustenabilă;
- ✓ Crearea unei societăți europene mai reziliente, mai favorabile incluziunii și mai democratice.

Cooperarea internațională stă la baza tuturor celor patru orientări, deoarece este esențială pentru abordarea multor provocări globale.

Planul strategic identifică, de asemenea, parteneriatele europene cofinanțate și programate în comun, precum și misiunile UE care urmează să fie sprijinite prin intermediul programului Orizont Europa. Parteneriatele vor acoperi domenii critice precum energia, transporturile, biodiversitatea, sănătatea, alimentația și circularitatea și vor completa cele zece parteneriate europene instituționalizate. Misiunile UE vor aborda provocările globale care ne afectează viața de zi cu zi prin stabilirea unor obiective ambițioase și inspiraționale, dar realizabile, cum ar fi lupta împotriva cancerului, adaptarea la schimbările climatice, protejarea oceanelor, ecologizarea orașelor și asigurarea sănătății solului și a alimentelor. Utilizând un portofoliu

amplu de instrumente în diverse discipline și domenii de politică, misiunile UE vor aborda aspecte complexe prin proiecte de cercetare, măsuri de politică sau chiar inițiative legislative.

Orientările planului abordează, de asemenea, o serie de aspecte orizontale, cum ar fi problemele legate de gen. Integrarea dimensiunii de gen va constitui o cerință implicită în conținutul cercetării și inovării în întregul program, cu excepția cazului în care se specifică faptul că sexul sau genul ar putea să nu fie relevant pentru subiectul în cauză.

(Sursa: *Comisia Europeană* și <https://www.adrnordest.ro/primul-plan-strategic-al-programului-orizont-europa-pentru-perioada-2021-2024-comisia-stabileste-prioritatile-in-materie-de-cercetare-si-inovare-pentru-un-viitor-durabil/>)

2.3 Angajamentul UE față de dezvoltarea durabilă

Prin însăși natura ei, dezvoltarea durabilă presupune abordarea largă, acoperind aproape orice problemă care are o componentă socială, economică sau de mediu. Această perspectivă amplă prezintă atât avantaje, cât și dezavantaje – fiind nevoie de un echilibru între extinderea și profunzimea analizei.

În domeniul dezvoltării durabile, UE se află într-o poziție avansată. De altfel, este hotărâtă ca, alături de statele sale membre, să fie printre primii actori care pun în aplicare Agenda 2030 a ONU. ODD sunt integrate în toate prioritățile de acțiune ale Comisiei.

Conceptul de ODD s-a născut la Conferința Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Durabilă (Rio+20), în 2012. ODD înlocuiesc cele opt Obiective de Dezvoltare ale Mileniului (ODM) cuprinse în textul Declarației Mileniului adoptată în septembrie 2000 la ONU. Majoritatea statelor lumii, printre care și România, se reuneau în 2000 în jurul unui angajament de a reduce sărăcia globală și a salva milioane de vieți.

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a fost adoptată în cadrul Summit-ului ONU pentru Dezvoltare Durabilă, în septembrie 2015, prin Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1.

În 2016, Comisia Europeană și-a prezentat abordarea strategică față de punerea în aplicare a Agendei 2030 și îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă.

În 2017 au fost adoptate *Concluziile Consiliului UE*: „Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă”, care reprezintă *documentul politic asumat de statele membre ale UE privind implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*.

Și în mai 2018 Comisia Europeană a publicat propunerea privind *Pachetul legislativ privind Politica de Coeziune (PC) 2012-2027*.

Acesta cuprinde:

- Regulamentul privind prevederile comune (CPR)
- Regulamentul privind Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și Fondul de coeziune (FC)
- Regulamentul privind cooperarea teritorială;
- Regulamentul privind mecanismul de cooperare transfrontalieră;
- Regulamentul privind „Fondul social european plus” (FSE+).

Ca urmare a evaluării implementării la nivelul UE a Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă, în octombrie 2018, Consiliul European a emis un nou set de concluzii:

„UE și statele sale membre își mențin angajamentul ferm față de Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă și față de punerea în aplicare a acesteia. Consiliul European salută intenția Comisiei de a publica, în 2018, documentul său de reflecție, care ar trebui să deschidă calea către adoptarea în 2019 a unei strategii cuprinzătoare de punere în aplicare”.

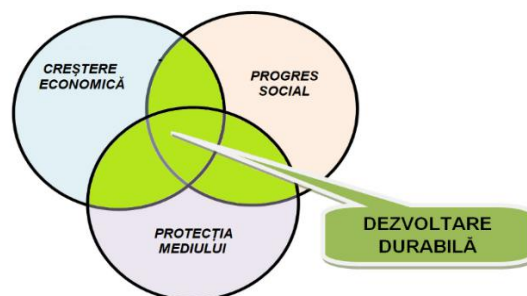

În cadrul președinției României la Consiliul UE (ianuarie 2019 - iunie 2019), Grupul de lucru pentru Agenda 2030 de la nivelul acestei instituții a fost prezidat de către Csilla Lőrincz, șef de birou al Departamentului. În această perioadă au fost obținute progrese importante în ceea ce privește implementarea Obiectivelor pentru Dezvoltare Durabilă la nivel european.

Adoptarea Concluziilor Consiliului UE *„Către o Europă tot mai sustenabilă până în 2030”* este una dintre cele mai importante realizări. Cele 27 de articole reafirmă angajamentul Uniunii Europene pentru Agenda 2030 și schițează un cadru prin care poate fi implementată. Concluziile Consiliului UE au fost incluse și în discuțiile ce au stat la baza Agendei strategice a Comisiei Europene, care cuprinde o parte importantă dedicată dezvoltării durabile.

ONU consideră că ”Este important să îmbunătățim sinergia și coerența între politici și să dezvoltăm un cadru de reglementare, financiar și comportamental care să le transforme în realitate. Dezvoltarea durabilă ar trebui să fie unul dintre principiile fundamentale în toate domeniile de activitate.”(sursa:http://parlament.ro/afaceri_europene/afeur/2019/fi_2678.pdf).

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă este structurată pe cei trei piloni ai dezvoltării durabile - **economic, social și de mediu:**

Astfel, conceptul de **dezvoltare durabilă** desemnează totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socio-economică care se axează în primul rând pe asigurarea unui echilibru între aspectele sociale, economice și ecologice și elementele capitalului natural.

Mediul înconjurător reprezintă, poate, cea mai veche dimensiune a securității. Prin ceea ce ne oferă natura, umanitatea obține cele necesare supraviețuirii și dezvoltării: mâncare, apă, adăpost. Cu toate acestea, evoluția omenirii a atras după sine, concomitent cu dezvoltarea, și un consum tot mai accentuat și irațional al resurselor naturale de care dispune planeta, devansând ritmul de regenerare.

Pentru perioada 2021-2027, Uniunea Europeană a făcut o propunere ambițioasă pentru bugetul european care să sprijine domenii importante precum **inovarea** și **mediul**

înconjurător, urmărind o **simplificare** nu doar de ordin administrativ, ci și a concentrării investițiilor în **5 obiective principale de politică (OP)**:

- O Europă mai inteligentă - o transformare economică inovatoare și inteligentă;
- O Europă mai verde, fără emisii de carbon;
- O Europă mai conectată - mobilitate și conectivitate TIC regională;
- O Europă mai socială - implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;
- O Europă mai aproape de cetățeni - dezvoltarea sustenabilă și integrată a zonelor urbane, rurale și de coastă prin inițiative locale.

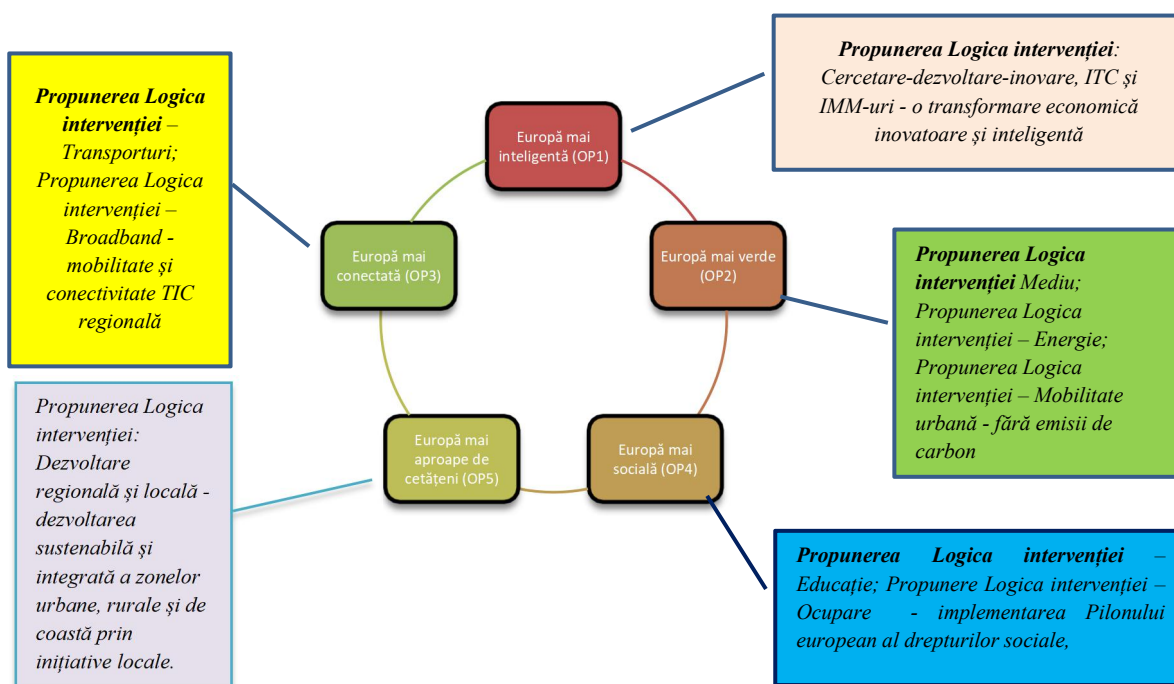

Fig. 2

Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă a Organizației Națiunilor Unite conține 17 obiective de dezvoltare durabilă (ODD) care sunt strâns legate între ele și concepute pentru a fi indivizibile, motiv pentru care integrarea acestora în acțiunile întreprinse de toți actorii este esențială pentru aplicarea cu succes a acestora pe teren.

Statele membre ale UE ocupă deja primele locuri în privința punerii în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD). Cu toate acestea, nici o țară din lume nu a atins toate obiectivele convenite și, la o analiză mai atentă a performanței UE privind obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD), se observă că UE trebuie să facă în continuare eforturi pe toate fronturile.

ODD își propun să echilibreze cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile – cea economică, cea socială și componenta de mediu – prin acțiuni concrete prevăzute pentru următorii 15 ani, axate, printre altele, pe:

- demnitate umană
- stabilitate regională și globală
- o planetă sănătoasă
- societăți reziliente și echitabile
- economii prospere.

Deși fiecare obiectiv este important în realizarea Agendei 2030, *Obiectivul 17: Parteneriate pentru realizarea obiectivelor* este mai special pentru că ne arată modul prin care putem realiza celelalte obiective, mai precis prin implicarea tuturor părților interesate - toate părțile interesate trebuie să fie implicate și să joace un rol activ în tranziția către durabilitate.

Agenda 2030 a fost adoptată și de România, și de Uniunea Europeană.

Pentru punerea în aplicare a prevederilor europene și a celor din documentele ONU în materie de dezvoltare sustenabilă a fost înființat Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă, prin Hotărârea Guvernului nr. 313/2017. Departamentul funcționează în cadrul aparatului de lucru al Guvernului, în subordinea prim-ministrului.

Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă din cadrul Guvernului României a inițiat în iulie 2020, Conferința „Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 (SNDDR 2030), Cadrul de planificare strategică pentru Strategia de Dezvoltare Locală a Administrației Publice”. Sub motto-ul „Planificăm global, acționăm local!”, organizatorii și-au propus să creeze un spațiu de discuții care să reunească o gamă diversă de actori instituționali de la nivel central și local, pentru a accelera dezvoltarea României pe baza celor 17 Obiective pentru Dezvoltare Durabilă (ODD).

La nivel național, România a realizat primele analize pe baza Raportului de Țară din 2020 – **Anexa D: Orientări în materie de investiții privind finanțarea politicii de coeziune în perioada 2021-2027.** Pe fiecare obiectiv de politică, de asemenea, pentru conturarea

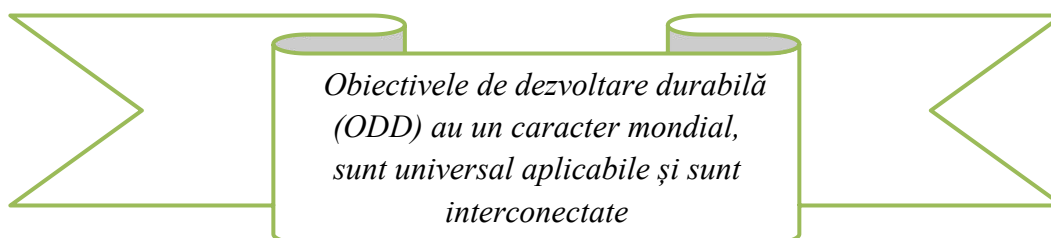
viitoarelor programe operaționale, s-au organizat întâlniri cu partenerii de la nivel național și regional și s-a purtat un dialog permanent cu reprezentanții Comisiei Europene.

La nivel regional, ADR Sud-Vest Oltenia a elaborat **Planul de Dezvoltare al regiunii Sud-Vest Oltenia 2021-2027**. Elaborarea acestui document strategic de programare se bazează pe consultări cu autoritățile regionale, locale, cu organizațiile societății civile, cu parteneri economici și sociali, astfel încât să reflecte nevoile de dezvoltare ale regiunii, urmând ca pe baza acestuia, să se contureze un Program Operațional Regional dedicat Regiunii Sud-Vest Oltenia.

2.4 Implementarea Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă

Principalele măsuri pentru implementarea Agendei 2030:

- integrarea ODD în absolut toate politicile și inițiativele UE – dezvoltarea durabilă este principiul călăuzitor esențial pentru toate politicile Comisiei Europene;
- raportări periodice, începând din 2017, referitoare la progresul UE
- promovarea Agendei 2030, astfel încât aplicarea acesteia să devină o prioritate și pentru guvernele statelor membre, Parlamentul European, celelalte instituții europene, diverse organizații internaționale și organizații ale societății civile și alte părți interesate
- înființarea unei platforme la nivel înalt care să sprijine schimbul de bune practici în vederea îndeplinirii obiectivelor în toate sectoarele și la toate nivelurile (național și european)
- lansarea unei viziuni pe termen mai lung, pentru perioada de după 2020.

Pentru a promova o dezvoltare durabilă în întreaga lume, UE va continua cooperarea cu partenerii externi, utilizând toate instrumentele disponibile în cadrul politicilor sale externe și sprijinind, în special, eforturile țărilor în curs de dezvoltare.

Orientări strategice comunitare 2021-2027

La nivel comunitar, noile orientări strategice aferente perioadei de programare 2021-2027 accentuează importanța acordată cercetării, inovării și transferului tehnologic. Astfel, în propunerea Comisiei Europene pentru cadrul financiar multianual 2021-2027, unul dintre cele cinci obiective de politică este „O Europă mai inteligentă – transformare industrială inovatoare și inteligentă” și urmează să-i fie alocate cel puțin 35% din fondurile dedicate politicii de coeziune.

În *Raportul de țară din 2020* privind România, sunt identificate, precizate, nevoi de investiții prioritare pentru a consolida competitivitatea întreprinderilor mici și mijlocii prin sprijinirea creării de noi firme tip start-up și start-scale, de creștere a ratei de supraviețuire, gradului de competitivitate și internaționalizare, de a spori capacitățile de inovare a firmelor existente prin introducerea inovării la nivel de servicii, produse, proces, organizare-marketing, prin sprijinirea clusterelor industriale, prin cursuri de formare orientate către competențe specifice specializării inteligente.

Viziunea comunitară privind dezvoltarea teritorială în perioada de programare 2021-2027:

La nivel comunitar, noile orientări strategice aferente perioadei de programare 2021-2027 accentuează importanța acordată dezvoltării teritoriale. Astfel, în propunerea Comisiei Europene pentru cadrul financiar multianual 2021-2027, unul dintre cele cinci obiective de politică este „ O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale”.

Au fost identificate nevoi de investiții prioritare cu rang înalt de prioritate pentru zonele metropolitane (poli de creștere) caracterizate prin creștere și suburbanizare, în vederea consolidării capacității de planificare și coordonare; sprijinirea dezvoltării urbane durabile a municipiilor reședință de județ încât să se asigure accesul la locuri de muncă și servicii publice de bază la nivel local în conformitate cu potențialul lor de creștere, inclusiv o abordare mai adaptată și diferențiată pentru aceste localități.

Totodată, vor fi adresate nevoi de investiții cu rang înalt de prioritate și pentru dezvoltarea locală integrată economică, socială, culturală, demografică, mediu și securitate – sprijin pentru realizarea și implementarea strategiilor teritoriale integrate în zonele dezavantajate, reconversia zonelor afectate de declinul industrial, zonele sensibile cu o importanță deosebită pentru mediu.

3. *Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030*

România, în calitate de stat membru al Organizației Națiunilor Unite (ONU) și Uniunii Europene (UE), și-a exprimat adeziunea la cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Agendei 2030.

România s-a alăturat liderilor celor 193 state membre ale ONU la Summit-ul privind dezvoltarea din septembrie 2015 adoptând *Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă*, un program de acțiune globală în domeniul dezvoltării cu un caracter universal și care promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile – economic, social și de mediu. Pentru prima oară, acțiunile vizează în egală măsură statele dezvoltate și cele aflate în curs de dezvoltare.

În primul semestru al anului 2019, România a deținut Președinția Consiliului Uniunii Europene. În acea perioadă, România a avut oportunitatea, dar și responsabilitatea, de a promova valorile dezvoltării durabile la nivel european.

Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă din cadrul Guvernului României a anunțat în iulie 2020 lansarea proiectului „Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030, Cadrul de planificare strategică pentru Strategia de Dezvoltare Locală a Administrației Publice” cu devizul ”Planificăm global, acționăm local!”.

Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă
sprijină fundamentarea și elaborarea strategiilor de dezvoltare locală prin:

- promovarea și informarea la nivelul Administrației Publice Locale a Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 (SNDDR 2030);
- promovarea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD);
- fundamentarea cadrului de lucru al Planului de acțiune pentru implementarea SNDDR 2030 la nivel local, prin armonizarea obiectivelor de dezvoltare locală cu cele de dezvoltare durabilă la nivel național și adaptarea contextului local la ODD-uri;
- construcția unui ghid pentru autoritățile publice locale pentru elaborarea Strategiilor de Dezvoltare Locală 2021-2027 în acord cu SNDDR 2030.

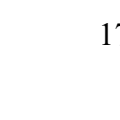
ODD și actorii responsabili:

Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea Agendei 2030 și implementarea setului de 17 ODD.

Strategia este orientată către cetățean și se concentrează pe inovație, optimism, reziliență și încrederea că statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat.

Agenda 2030 cuprinde cele **17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD)**, reunite informal și sub denumirea de **Obiective Globale**. Prin intermediul Obiectivelor Globale, se

stabilește o agendă de acțiune ambițioasă pentru următorii 15 ani în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităților și a injustiției și protejării planetei până în 2030.

Nr. crt.	Obiective de Dezvoltare Durabilă	Descriere	
1	<i>Fără sărăcie</i>	<i>Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context.</i>	
2	<i>Foamete „zero”</i>	<i>Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile</i>	
3	<i>Sănătate și bunăstare</i>	<i>Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă</i>	
4	<i>Educație de calitate</i>	<i>Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți</i>	
5	<i>Egalitate de gen</i>	<i>Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor.</i>	
6	<i>Apă curată și sanitație</i>	<i>Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți</i>	
7	<i>Energie curată și la prețuri accesibile</i>	<i>Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern</i>	
8	<i>Muncă decentă și creștere economică</i>	<i>Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți.</i>	
9	<i>Industrie, inovație și infrastructură</i>	<i>Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.</i>	
10	<i>Inegalități reduse</i>	<i>Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta.</i>	
11	<i>Orașe și comunități durabile</i>	<i>Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.</i>	
12	<i>Consum și producție responsabile</i>	<i>Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile.</i>	
13	<i>Acțiune climatică</i>	<i>Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.</i>	
14	<i>Viața acvatică</i>	<i>Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă.</i>	

15	<i>Viața terestră</i>	<i>Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate.</i>	
16	<i>Pace, justiție și instituții eficiente</i>	<i>Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.</i>	
17	<i>Parteneriate pentru realizarea obiectivelor</i>	<i>Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.</i>	

Tab. 1 Cele 17 ODD

3.1 Principiile generale utilizate în elaborarea Strategiei Naționale

România, ca membră a comunității internaționale și ca membră a Uniunii Europene, are interesul de a implementa principiile dezvoltării durabile pe plan național.

Strategia susține că România să fie în 2030 o țară membră a unei Uniunii Europene puternice, în care decalajele dintre țări vor fi reduse, iar cetățenii României vor putea trăi într-o țară în care statul servește nevoile fiecărui cetățean într-un mod echitabil, eficient și cu preocupări crescute și constante pentru un mediu curat.

La nivel european, prin adoptarea de măsuri și strategii, finanțarea de proiecte și prin diverse programe, toate acestea sunt dezvoltate pe baza unui set de principii ce stau la baza elaborării și aplicării lor, după cum urmează:

- *principiul descentralizării procesului de luare a deciziei, prin trecerea de la nivelul central/guvernamental la cel regional și local;*
- *principiul parteneriatului, prin crearea și promovarea de parteneriate între toți actorii implicați;*
- *principiul planificării, în vederea atingerii obiectivelor stabilite;*
- *principiul co-finanțării, adică obligativitatea contribuției financiare a diverșilor actori implicați în realizarea programelor și proiectelor de dezvoltare.*

Dacă în etapa de tranziție conceptul de Dezvoltare Durabilă a fost acceptat mai mult declarativ, ca urmare a însușirii documentelor ONU în materie, după anul 2000, odată cu începerea tratatelor de aderare la UE, el a devenit o parte integrantă a construcției legislative și instituționale, găsindu-și reflectarea în principalele direcții ale politicii de stat. Se poate aprecia că încorporarea acquisului comunitar și aplicarea instrumentelor de lucru agreeate la nivelul UE au constituit principalul motor al alinierii accelerate a României la principiile și practicile dezvoltării durabile.

În ansamblu, în ciuda dificultăților întâmpinate, bilanțul primului deceniu de implementare a SNDD este pozitiv, demonstrând reziliența și sustenabilitatea opțiunilor strategice ale societății românești și apartenența sa la UE.

Această apreciere este susținută de faptul că produsul intern brut al României calculat la paritatea puterii de cumpărare a sporit de la 39% din media UE în 2006 la 63% în 2017, cu perspectiva realistă, potrivit programului de convergență, să ajungă la 80% în 2020.

Totodată, pentru a asigura integrarea și corelarea echilibrată a componentelor economice, ecologice și socio-culturale ale dezvoltării durabile, Strategia UE statuează următoarele principii

- Promovarea și protecția drepturilor fundamentale ale omului;
- Solidaritatea în interiorul generațiilor și între generații;
- Cultivarea unei societăți deschise și democratice;
- Informarea și implicarea activă a cetățenilor în procesul decizional;
- Implicarea mediului de afaceri și a partenerilor sociali;
- Coerența politicilor și calitatea guvernării la nivel local, regional, național și global;
- Integrarea politicilor economice, sociale și de mediu prin evaluări de impact și consultarea factorilor interesați.
- Utilizarea cunoștințelor moderne pentru asigurarea eficienței economice și investiționale;
- Aplicarea principiului precauției în cazul informațiilor științifice incerte;
- Aplicarea principiului “poluatorul plătește”.

Ca orientare generală, Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă în România a vizat realizarea obiectivelor strategice pe termen scurt, mediu și lung:

- *Orizont 2020: Atingerea nivelului mediu actual al țărilor Uniunii Europene la principalii indicatori ai dezvoltării durabile.*
- *Orizont 2030: Aproximarea semnificativă a României de nivelul mediu din acel an al țărilor membre ale UE din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile.*

Îndeplinirea acestor obiective strategice va asigura, pe termen mediu și lung, o creștere economică ridicată și, în consecință, o reducere semnificativă a decalajelor economico-sociale dintre România și celelalte state membre ale UE.

3.2 Planul Național de Redresare și Reziliență

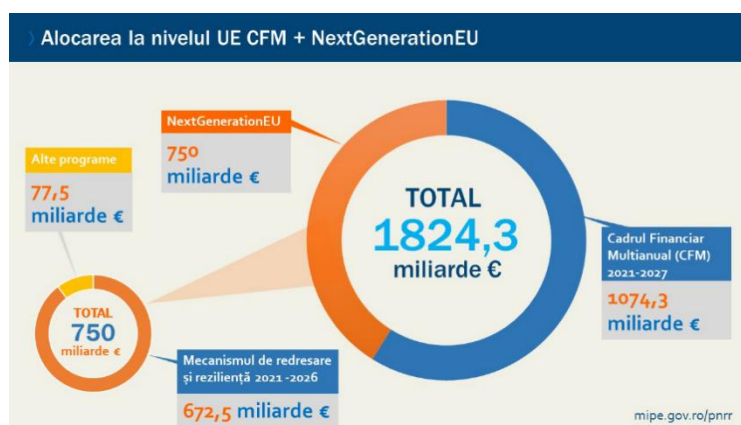

Declanșarea epidemiei de COVID-19 la începutul anului 2020 a modificat perspectivele economice, sociale și bugetare în Uniune și în lume, fiind necesar un răspuns urgent și coordonat atât la nivelul Uniunii, cât și la nivel național pentru a face față enormelor consecințe economice și sociale, precum și efectelor asimetrice asupra statelor membre.

În contextul crizei provocate de COVID-19 este necesar să se acorde sprijin financiar eficace și semnificativ, dar și direct statelor membre, folosind un mecanism de redresare și reziliență, un sprijin financiar menit să accelereze implementarea reformelor sustenabile și a investițiilor publice conexe în statele membre.

Uniunea Europeană a decis să înființeze un instrument financiar temporar – #NextGenerationEU, în valoare de 750 de miliarde euro, separat de bugetul pe termen lung al UE, Cadrul Financiar Multianual (CFM), pentru perioada 2021 -2027. Scopul principal al acestuia este să ofere sprijin statelor membre pentru a face față provocărilor generate de Criza Covid19 și consecințele sale economice.

Mecanism de redresare și reziliență (MRR) este pilonul principal al #NextGenerationEU și are alocat un buget total de 672,5 miliarde euro.

Acest mecanism special a fost conceput pentru a aborda efectele și consecințele negative ale crizei provocate de COVID-19 în Uniune.

Mecanismul este gândit pe șase piloni:

1. Tranziția verde;
2. Transformarea digitală;
3. Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii, inclusiv coeziune economică, locuri de muncă, productivitate, competitivitate, cercetare, dezvoltare și inovare, precum și o piață internă funcțională, cu întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) puternice;
4. Coeziune socială și teritorială;
5. Sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională, în scopul, printre altele, al creșterii nivelului de pregătire pentru situații de criză și a capacității de reacție la criză;
6. Politici pentru generația următoare, copii și tineret, cum ar fi educația și competențele.

Statele membre care doresc să primească sprijin transmit Comisiei un plan de redresare și reziliență pentru a asigura asumarea responsabilității la nivel național pe reforme și investiții relevante. Planul de redresare și reziliență stabilește detaliat măsuri pentru monitorizarea și implementarea sa, inclusiv ținte și costuri estimate, dar și impactul asupra potențialului de creștere, a creării de locuri de muncă și a rezilienței economice, sociale și instituționale, inclusiv prin promovarea politicilor pentru copii și tineret, și asupra atenuării impactului economic și social al crizei provocate de COVID-19, contribuind la punerea în aplicare a

pilonului european al drepturilor sociale, consolidând astfel coeziunea economică, socială și teritorială și convergența în cadrul Uniunii.

Pentru îndeplinirea Planului de redresare și reziliență a fost propusă alocarea banilor pentru România atât din granturi cât și împrumuturi pentru reforme care să producă schimbări structurale, așa ca reforma sistemului de pensii, reforma funcției publice, reforma salarizării în sector public, reforma companiilor de stat și introducerea venitului minim de incluziune.

La sfârșitul lunii mai 2021 documentul Planului Național de Redresare și Reziliență a fost prezentat CE. Documentul PNRR detaliază componentele celor șase piloni, așa cum este stabilit prin regulamentul Mecanismului de Relansare și Reziliență adoptat de Parlamentul European și Consiliu la 12 februarie 2021. Mecanismul de Redresare și Reziliență (MRR) este cel mai mare instrument financiar creat de Uniunea Europeană în afara cadrului financiar multianual, menit să ofere sprijin financiar statelor membre pentru a asigura o revenire economică rapidă. Acest mecanism e construit pe o logică diferită de fondurile de coeziune, fiind bazat doar pe rezultatele obținute la finalul perioadei de implementare. ***Astfel, statele membre își stabilesc în cadrul planurilor naționale de redresare și reziliență reformele și investițiile pe care le vor realiza până la finalul anului 2026.***

Pentru fiecare investiție se stabilesc o serie de jaloane (milestones) și ținte (targets) care demonstrează progresul în atingerea rezultatelor asumate. Plățile de la Comisie se vor face de 2 ori pe an, în raport cu realizarea acestora.

În discrepanță cu Politica de Coeziune, proiectele din PNRR nu se pot extinde după finalul perioadei și nici nu se pot faza, fiind crucială finalizarea lor până în 2026.

PNRR

- conține cele mai mari investiții făcute în România de după 1990 în școli, spitale, autostrăzi și protecția mediului, în special pentru păduri, sistemul de apă și protecția aerului, include reforme structurale absolut necesare pentru dezvoltarea sustenabilă a României.
- se va demara un proces major de digitalizare a statului care va schimba total modul de interacțiune cu cetățeanul și va crea o cetățenie digitală
- se va include un program național de reducere a abandonului școlar.
- Se va propune o alocare semnificativă pentru instrumente financiare pentru mediul de afaceri aplicate direct prin băncile din România.

PNRR cuprinde 6 piloni:

Nr. Crt	Piloni	Domenii de intervenție
I	<i>Pilonul 1</i> Tranziția Verde	I.1 Sistemul național de gestionare a apei: acces la apă și canalizare, irigații, dezmlăștiniri, lucrări de combatere a eroziunii solului și intervenții active în atmosferă.
		I.2 Împădurim România și protejăm biodiversitatea
		I.3 Managementul deșeurilor și economie circulară
		I.4 Transport feroviar și mobilitate urbană
		I.5 Valul renovării – Fondul pentru reabilitarea verde și seismică
		I.6 Energie regenerabilă și eficiență energetică
II	<i>Pilonul 2</i> Transformarea digitală	II.1 Cloud guvernamental și sisteme digitale interconectate în administrația publică, semnătură și identitate electronică, promovarea investițiilor cu valoare adăugată mare în TIC.

		II.2 România Educată – Digitalizarea educației
		II.3 Broadband și 5G
III	Pilonul 3 Creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii	III.1 Reforma sistemului de pensii
		III.2 Modernizarea și consolidarea sistemului financiar-fiscal
		III.3 Investiții și instrumente financiare pentru sectorul privat și reforma companiilor de stat
		III.4 România Educată – Învățământ dual, tehnic și profesional
		III.5 Cercetare, Dezvoltare și Inovare
		III.6 Dezvoltarea infrastructurii de gaz natural în amestec cu hidrogen și alte gaze verzi
		III.7 România Creativă (industrii creative)
		III.8 Transport rutier și autostrăzi
IV	Pilonul 4 Coeziune socială și teritorială	IV.1 Fondul de reziliență pentru localități
		IV.2 Fondul pentru dezvoltare comunitară în rural și zone urbane sărace
		IV.3 Infrastructură socială și cămine de bătrâni
		IV.4 România Velo – Încurajarea transportului și turismului pe bicicletă, pedestru și alte forme nemotorizate
		IV.5 România Atractivă
V	Pilonul 5 Sănătate și reziliență economică, socială și instituțională	V.1 Fondul pentru Spitale. Creșterea accesului la Sănătate
		V.2. Reziliență în situații de criză
		V.3 România Educată – infrastructură școlară și universitară
		V.4 Încurajarea formalizării muncii, economie socială și introducerea Venitului Minim de Incluziune
		V.5 Reforma administrației publice, salarizarea unitară, dialog social și creșterea eficienței justiției
		V.6 Fondul de reziliență a societății civile
VI	Pilonul 6 Politici pentru Generația următoare, Copii și Tineri	VI.1 România Educată - Programul național de reducere a abandonului școlar
		VI.2 Granturi pentru tineret și sport
		VI.3 România Educată - Programul Național pentru Creșe

Tab. 2 Pilonii PNRR

4. Strategia Regională de dezvoltare pentru perioada 2021-2027

Parlamentul European definește regiunea drept ”Un teritoriu care formează, din punct de vedere geografic, o unitate netă, sau un ansamblu similar de teritorii în care există continuitate, în care populația posedă anumite elemente comune și dorește să-și păstreze specificitatea astfel rezultată, și să o dezvolte cu scopul de a stimula progresul cultural, social și economic”.

În aplicarea legii dezvoltării regionale în România, în concordanță cu obiectivele de coeziune economică și socială ale României, precum și ale Uniunii Europene în domeniul politicilor de dezvoltare regională, pe teritoriul României sunt constituite opt regiuni de dezvoltare.

Regiunile de dezvoltare nu sunt unități administrativ-teritoriale, nu au personalitate juridică și reprezintă:

- o zonă ce cuprinde teritoriile mai multor județe;
- cadrul de elaborare, implementare și evaluare a politicilor de dezvoltare regională, precum și de culegere a datelor statistice specifice, în conformitate cu reglementările EUROSTAT pentru nivelul de clasificare teritorială NUTS 2

Dezvoltarea regională este un concept nou ce urmărește impulsivitatea și diversificarea activităților economice, stimularea investițiilor în sectorul privat, reducerea șomajului și îmbunătățirea nivelului de trai.

Structurile de dezvoltare regională sunt următoarele :

La nivel național:

- Consiliul Național pentru Dezvoltare Regională (CNDR), cu rol decizional;
- Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP), cu rol executiv.

La nivel regional:

- Consiliul pentru Dezvoltare Regională (CDR) cu rol decizional;
- Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR) cu rol executiv.

4.1 Cadrul de dezvoltare pentru perioada 2021-2027 în regiunea Sud - Vest Oltenia

Regiunea Sud - Vest acoperă zona de sud - vest a țării și este o parte a vechii regiuni istorice a Olteniei, fiind compusă din cinci județe: Dolj, Mehedinți, **Gorj**, Olt și Vâlcea. Acestea sunt aflate în proporție de 82,4% în regiunea istorică Oltenia.

Suprafața regiunii este de 29.212 km², reprezentând aproximativ 12,25% din suprafața României), cele mai întinse județe fiind Dolj, cu cel mai mare oraș Craiova .

Județele din regiunea de dezvoltare Sud-Vest Oltenia includ 40 orașe, din care 11 municipii, 408 comune și 2.066 de sate.

Relieful zonei cuprinde:

- masive montane - care fac parte din grupa Carpaților Meridionali și sunt formați din versanții sudici ai munților Godeanu, Valcan și Parang (Munții Căpățânii, Munții Parâng, Masivul Vâlcan, Munții Godeanu, Munții Mehedinți);
- zona dealurilor submontane - pe teritoriul județului se desfășoară dealurile Subcarpaților Getici, cu două alinamente de dealuri, cu altitudini medii între 300-600 m.
- o zonă colinară extinsă în jumătatea sudică a județului - Cerna pe râul omonim, Racovița pe râul Târâia, Polovragi pe râul Olteț, Baia de fier pe Galbenul, Novaci pe Gilort, Stănești pe Șușița Verde, Bumbești-Jiu pe Jiu, Runcu pe Jaleș, Celei pe Tismana, Padeș pe Motru. După un alt aliniament de dealuri se desfășoară o arie depresionară mai largă: Târgu Jiu – Câmpu Mare, o adevărată piață de adunare a apelor.

Fauna este bogată și variată, interesantă din punct de vedere cinegetic prin cerbi, căprioare, urși, vulpi, mistreți, capra neagră, cocoșul de munte.

Minerale și resurse naturale - cărbune și lemn pentru ardere și pentru produse lemnoase; antracit, lignit, cărbune brun, fier, bauxită, sare, mangan.

Depozitele de petrol și gaze naturale se găsesc de obicei în regiunile piemontane ale zonei. Cele mai importante resurse sunt cele energetice: petrolul și gazele naturale cu centre de exploatare la Brădești, Ghercești, Coșoveni (Dolj), **Țicleni, Bustuchin (Gorj)**, Băbeni (Vâlcea), Iancu Jianu, Potcoava, Cungrea, Poboru, Corbu, Icoana (Olt) și lignit exploatat de Compania Națională a lignitului Oltenia în județele Gorj și vestul Vâlciei.

Economia

Cel mai important centru industrial în regiunea Sud-Vest Oltenia este municipiul Craiova, urmat de celelalte reședințe de județ.

Cea mai importantă ramură industrială în Oltenia este cea energetică. Pe ramuri:

- industria energetică: termocentrale: Turceni, Rovinari, Ișalnița, Craiova II, Govora;
- Râmnicu Vâlcea; hidrocentrale: Porțile de fier I, Porțile de fier II, Lotru-Ciunget, sistemul hidroenergetic de pe Olt;
- industria metalurgică: ALRO Slatina, TMK-ARTROM Slatina;
- industria constructoare de mașini: automobile - Ford Craiova, componente de automobile - Craiova, fabrica de roți auto Drăgășani, avioane - fabrica de la Craiova, mijloace de transport feroviar - Electroputere Craiova, ROMVAG Caracal, fabrica de osii și boghiuri de la Balș, șantiere navale - Drobeta Turnu Severin, Orșova, fabrici de utilaj agricol - Craiova, Balș, fabrici de armament - Sadu-Bumbești Jiu (Gorj);
- industria chimică: OLTCHIM Râmnicu Vâlcea, Uzinele Sodice Govora, Pirelli Slatina fabrica de apa grea de la Halânga (Mehedinți). Râmnicu Vâlcea, Târgu Jiu, Drobeta Turnu Severin (aici se produce și celuloză și hârtie), Brezoi, Băbeni;
- industria materialelor de construcții: Bârsești (Gorj), Ișalnița-Craiova, industria lemnului:

- industria textilă: Slatina, Scornicești, Motru, Caracal, Tismana;
- industria alimentară: morărit și panificație la Râmnicu Vâlcea (Velpitar, Boromir), Slatina, Craiova, Caracal etc., fabrici de ulei: Podari-Craiova, de zahăr: Podari-Craiova, Corabia, de conserve din legume și fructe: Caracal, Râmnicu Vâlcea, de preparate din carne: Caracal (fabrica de pate Hame), Râmnicu Vâlcea, Potcoava-Olt etc.,

Infrastructura

Infrastructura de transport joacă un rol important în organizarea și planificarea teritorială generală în regiunea Sud-Vest Oltenia. În acest context, rețeaua de drumuri constituie suportul de bază pentru dezvoltarea economico - socială a zonei. Cantitatea și calitatea infrastructurii reflectă nivelul de civilizație, concomitent cu disponibilitatea de evoluție și creștere.

Regiunea Oltenia este traversată de doua din cele trei coridoare Pan-europene care intersectează România: coridorul IV - Berlin/ Nurenberg - Praga - Budapesta -Constanța - Istambul - Salonic și coridorul VII fluviul Dunarea.

În prezent, în regiunea Sud-Vest Oltenia rețeaua de drumuri este slab dezvoltată și de o calitate necorespunzătoare comparativ cu alte regiuni din România. Principalele probleme ale infrastructurii de transport rutier sunt: lipsa autostrăzilor în zonă, procent ridicat de drumuri nemodernizate și semnalizarea insuficientă și uneori inadecvată, ceea ce conduce la apariția unor mari perturbații în fluxul de trafic normal, precum și pericol de accidente ridicat.

Infrastructura de transport - Rețeaua TEN-T în regiunea Sud-Vest Oltenia

Regiunea Sud Vest Oltenia este traversată de 3 Axe prioritare ale rețelei europene de transport (TEN-T): Axa prioritară 7 (rutieră), Axa prioritară 18 (fluviul Dunarea), Axa prioritară 22 (feroviară). În ceea ce privește lungimea drumurilor publice, în anul 2018, regiunea Sud Vest Oltenia se clasa pe locul 5 la nivel național, deținând o rețea rutieră de 11299 km, din care 2200 km drumuri naționale, 4646 km drumuri județene și 4453 km drumuri comunale.

Conform Regulamentului comunitar în vigoare privind orientările pentru dezvoltarea rețelei transeuropene de transport în regiunea Sud-Vest: *Regiunea Sud Vest Oltenia*, care dispune de o rețea de căi ferate de aproximativ 997 km, reprezintă 9% din totalul național. Liniile electrificate au o lungime de 505 km, reprezentând 50,65% din lungimea căilor ferate ce străbat regiunea (fata de 35,8% cât este media națională), iar liniile ferate duble reprezintă 241 km (24,17% din totalul regiunii, comparativ cu 26,76% media națională). Cu toate acestea, densitatea căilor ferate în regiune este cea mai mică din țară - 34,1 km/1000 km². Doar județele Olt și Gorj au o densitate comparabilă cu cea națională (dar sub medie), în timp ce Vâlcea, Mehedinți și Dolj sunt printre ultimele din România în ceea ce privește densitatea liniilor ferate pe mia de km² de teritoriu.

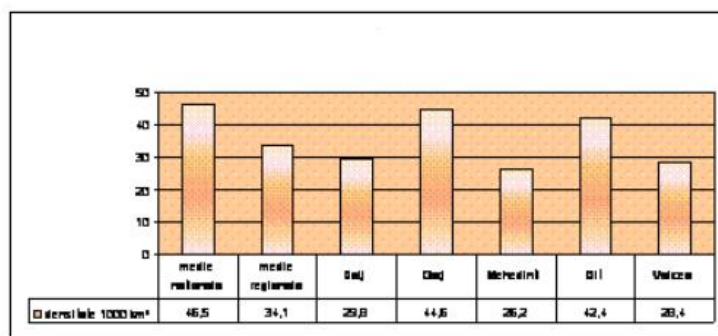

Fig. 3 Densitatea căilor ferate în regiunea Oltenia

Principală magistrală de cale ferată este București - Timișoara și traversează regiunea de la est la vest, fiind și singura linie dublă din regiune. A doua ca importanță este Craiova - Simeria, care traversează regiunea de la sud la nord. Acestea sunt singurele linii electrificate. Alte linii importante sunt Craiova - Calafat, Strehaia - Motru, Craiova - Piatra-Olt - Râmnicu Vâlcea. Piatra Olt este nod de cale ferată având legături directe cu Râmnicu Vâlcea, Pitești, Caracal-Corabia. Toate acestea însă sunt linii simple, neelectrificate. Toate orașele importante din regiune au stații de cale ferată.

Infrastructura de apă și canalizare

Regiunea Sud-Vest Oltenia înregistrează o evoluție pozitivă în ceea ce privește extinderea rețelei de distribuție a apei, capacitatea instalațiilor și cantitatea de apă distribuită. Astfel, extinderea rețelei de distribuție se efectuează în orașele Craiova, Râmnicu Vâlcea, Tg.Jiu și Tismana, Brezoi, Craiova și Drăgășani, precum și în orașele mici, printre care Berbesti, Dăbuleni, Ocnele Mari sau Țicleni. În perioada 2014-2020 s-a derulat "Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în județul Dolj". Astfel, șase localități din Dolj urmau să beneficieze de apă și canal prin extinderea rețelelor de alimentare cu apă și canalizare în zona Călărași – Bechet.

Gestionare deșeuri

Din necesitatea identificării obiectivelor și politicilor de acțiune pe care România trebuie să le urmeze în domeniul gestionării deșeurilor în vederea atingerii statutului de societate a reciclării, a fost elaborată Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor, care este implementată prin Planul Național de Gestionare al Deșeurilor. Aceasta propune cadrul de măsuri care să asigure trecerea de la modelul actual de dezvoltare bazat pe producție și consum la un model bazat pe prevenirea generării deșeurilor și utilizarea materiilor prime din industria de valorificare, asigurând astfel prezervarea resurselor naturale naționale și creând premisele reconcilierii imperativelor economice și de mediu.

Mediul și schimbările climatice în perioada 2021-2027

În rezultatul propunerii efectuată de Comisia Europeană pentru cadrul financiar multianual 2021-2027 în ceea ce privește „O Europă cu emisii scăzute de carbon și mai ecologică – Tranziția către o energie nepoluantă și echitabilă, investiții verzi și albastre, economia circulară, adaptarea la schimbările climatice și prevenirea riscurilor” au fost identificate, inclusiv la nivelul de regiuni, nevoile de investiții prioritare dedicate:

- măsurilor de eficiență energetică prin sprijinirea renovării clădirilor publice și rezidențiale, sistemele de încălzire centralizată și producerea și folosirea energiei din surse regenerabile;
- adaptarea la schimbările climatice, prevenirea riscurilor și reziliența la dezastre;
- consolidarea biodiversității, refacerea ecologică și crearea de noi spații verzi în mediul urban, decontaminarea și reabilitarea siturilor industriale contaminate.

La nivel regiunii Sud-Vest Oltenia au fost identificate nevoile de investiții cu rang înalt de prioritate pentru sistemele regionale de gospodărire a apelor, sprijinirea schemelor care abordează problematica poluării apei, pentru finalizarea sistemelor integrate de management a deșeurilor și pentru tranziția la economia circulară.

Învățământ

În anul 2002 a fost înființat *Consortiul Regional pentru Educație Sud-Vest* - structură consultativă a Consiliului pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest, format din reprezentanți ai Agenției pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest, filialei regionale a Centrului Național pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic, consiliilor județene, inspectoratelor școlare județene, agențiilor județene pentru ocuparea forței de muncă, universităților și Comitetelor Locale pentru Dezvoltarea Parteneriatelor Sociale.

Principalele atribuții ale acestui organism sunt:

- realizarea și actualizarea, implementarea și monitorizarea Planului Regional de Acțiune pentru învățământ (PRAI),
- monitorizarea implementării Planurilor Locale de Acțiune pentru Învățământ (PLAI),
- asistarea inspectoratelor școlare județene și Comitetelor Consultative pentru Parteneriate Sociale în dezvoltarea și implementarea PLAI.

Scopul principal al PRAI Sud-Vest este de a furniza cadrul de referință și principalele direcții strategice pentru învățământ, precum și de a facilita documentarea pentru elaborarea și armonizarea documentelor strategice de la nivel județean și local (PLAI și PAS).

Cu sprijinul unui proiect finanțat prin POCA 2014-2020 au fost desfășurate activități care au vizat realizarea și actualizarea *Planului Regional de Acțiune pentru Învățământul Profesional și Tehnic 2016 – 2023*.

Aspect social

În Regiunea Sud-Vest Oltenia a fost demarat proiectul „Inițiativă socială în regiunea Sud-Vest Oltenia”, finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020, Axa Prioritară 4: „Incluziune Socială și Combaterea Sărăciei”, Obiectivul specific 4.16: „Consolidarea capacității întreprinderilor de economie socială de a funcționa într-o manieră auto-sustenabilă”. **Obiectivul general al proiectului îl reprezintă:**

- înființarea și dezvoltarea de întreprinderi sociale pentru integrarea pe piața muncii a persoanelor din grupurile vulnerabile.
- diversificarea serviciilor sociale oferite și combaterea sărăciei în regiunea Sud-Vest Oltenia, respectiv județele Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt, Vâlcea, prin derularea unui program de formare antreprenorială specifică.
- activități de sprijin oferite pentru înființarea de întreprinderi sociale.
- asistență în elaborarea și implementarea planurilor de afaceri.
- subvenționarea planurilor de afaceri prin schema de antreprenoriat.
- monitorizarea funcționării și dezvoltării afacerilor sociale finanțate.

Rezultate așteptate cu efecte pozitive pe termen lung ale proiectului constau în:

- facilitarea ocupării pe cont propriu a unui număr de 101 persoane prin dezvoltarea competențelor de Manager de întreprindere socială și Competențe antreprenoriale.
- crearea de noi locuri de muncă prin înființarea a 21 de noi întreprinderi sociale în regiunea de dezvoltare Sud-Vest Oltenia, din care minim 10 în zona rurală.
- reducerea ratei șomajului și creșterea gradului de ocupare în muncă în regiune prin angajarea unui număr de cel puțin 105 persoane în structura întreprinderilor nou înființate.
- contribuția la reducerea diferențelor regionale și teritoriale în ceea ce privește ocuparea forței de muncă.
- contribuția la îmbunătățirea corelării serviciilor de ocupare și de dezvoltare a forței de muncă cu nevoile în schimbare ale pieței muncii în sectoarele prioritare identificate în Strategia Națională pentru Competitivitate și în Strategia Națională pentru Cercetare, Dezvoltare Tehnologică și Inovare 2014-2020.
- susținerea antreprenoriatului social la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia pentru creșterea numărului de întreprinderi sociale active, care generează:
 - ✓ venituri și locuri de muncă.
 - ✓ crearea de noi locuri de muncă prin înființarea a 21 de noi întreprinderi sociale în regiunea de dezvoltare Sud-Vest Oltenia, din care minim 10 în zona rurală.
 - ✓ creșterea ponderii întreprinderilor inovatoare la nivelul regiunii, cu efecte propagate asupra întregii economii regionale și naționale.
 - ✓ scăderea fenomenului migrațional în regiune.
 - ✓ creșterea veniturilor salariale și a nivelului de trai.

(sursa; <http://www.initiativasocialasv.ro/>)

Turismul

Fiecare județ din regiune este o carte deschisă, care vorbește despre resurse, oameni și valori creatoare de identitate:

- *Doljul* – prin marele centru universitar din Craiova, fiind recunoscut pentru tradiția în învățământ, cercetare și industrie;
- *Gorjul* se bucură de recunoașterea internațională a geniului lui Brîncuși, dar și de un relief variat, care face posibilă practicarea sporturilor extreme;
- în *Mehedinți*, Dunărea îmbină frumusețea naturii cu istoria vechiului Imperiu Roman, care și-a pus amprenta asupra acestui teritoriu, și cu beneficiile aduse industriei de complexul hidroenergetic de la Porțile de Fier;
- județul *Olt*, cetatea modernă a aluminiului, păstrează tradițiile milenare ale satelor pitorești în care meșteșugul olăritului se transmite și astăzi din generație în generație;
- județul *Valcea* este emblema spirituală a Olteniei prin numărul impresionant de mănăstiri care atrag vizitatori din întreaga lume, dar și o sursă vie de sănătate prin bogăția apelor termale și minerale. Identitatea oltenească este, totodată, și una europeană!

Turismul la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia se regăsește în: 3.322 monumente istorice, stațiuni balneare, balneo-climatice și stațiunile turistice din mediul urban: Novaci (județul Gorj), Baile Govora, Baile Olanesti, Călimănești, Căciulata, Horezu, Ocele Mari (județul Valcea) și în mediul rural: Baia de Fier, Sacelu, Polovragi, Pestisani (județul Gorj), Bala (județul Mehedinți), Voineasa (județul Vâlcea).

Regiunea Sud-Vest Oltenia are în componență trei parcuri naționale, care constituie un important potențial turistic și hidroenergetic:

- Domogled-Valea Cernei, Cozia,
- Porțile de Fier
- Munții- acoperiți de păduri și pășuni alpine,

4.2 Axe prioritare și obiectivele specifice ale Strategiei de dezvoltare regională

Prioritățile, obiectivele specifice și măsurile sunt corelate cu obiectivele de politică ale politicii de coeziune pentru perioada de programare 2021-2027.

Ca urmare a analizei parteneriale realizate la nivelul Regiunii Sud -Vest, pentru perioada 2021–2027, la nivelul Programului Operațional Regional pentru Regiunea Sud-Vest au fost identificate următoarele priorități, care corespund tuturor celor 5 obiective de politică:

Nr. Crt.	Obiective de politică	OP	Prioritatea	Măsuri
1	O Europă mai inteligentă (prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente)	OP1	1. Dezvoltarea unei economii competitive	1.1 Stimularea capacităților de inovare-cercetare și promovarea adoptării tehnologiilor avansate. 1.1.1 Dezvoltarea inovării și promovarea transferului tehnologic. 1.1.2 Sprijinirea cercetării private și publice pentru dezvoltarea și fructificarea de soluții integrate. 1.2 Sprijinirea înființării de noi firme, competitive și sustenabile, în domenii de interes local și regional. 1.2.1 Sprijinirea tinerilor antreprenori și creșterea accesului firmelor înființate la servicii noi, de calitate. 1.3 Îmbunătățirea competitivității firmelor prin creșterea productivității în domenii cu valoare adăugată. 1.3.1 Dezvoltarea domeniilor competitive, sistemelor productive integrate și internaționalizarea acestora. 1.4 Îmbunătățirea competitivității prin creșterea accesului la serviciile tehnologiei informației și comunicațiilor. 1.4.1 Folosirea avantajelor tehnologiei informației și comunicațiilor în economie. 1.5 Creșterea competitivității și sustenabilității industriilor culturale și creative. 1.5.1 Sprijin acordat pentru dezvoltarea și promovarea industriilor culturale și creative. 1.6 Creșterea competitivității economice în mediul rural.

	Politica agricolă comună Politica de coeziune OP 5 „O Europa mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale”	OP5		1.6.1 Sprijinirea și dezvoltarea activităților economice alternative în mediul rural. 1.7 Sprijinirea valorificării potențialului turistic existent. 1.7.1 Dezvoltarea infrastructurii de turism și de agrement aferenta, promovarea potențialului turistic.
2	O Europă mai socială (prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale)	OP4	2. Dezvoltarea capitalului uman	2.1 Creșterea ocupării în rândul grupurilor vulnerabile și a tinerilor 2.1.1 Sprijinirea integrării pe piața muncii a grupurilor vulnerabile și a tinerilor NEET 2.2 Îmbunătățirea accesului și participării la educație și formare de calitate 2.2.1 Creșterea participării la un învățământ de calitate, modern, corelat la cerințele pieței muncii, inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente. 2.3 Creșterea accesului la un act și sistem medical de calitate, eficient, modern 2.3.1 Extinderea și diversificarea serviciilor de sănătate, inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente 2.4 Combaterea săraciei și promovarea incluziunii sociale prin regenerarea zonelor rurale și urbane aflate în declin 2.4.1 Sprijin adresat pentru integrarea socială și economică a comunităților marginalizate și defavorizate prin furnizarea de pachete integrate de servicii.
3	O Europă mai verde (mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon, prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor)	OP2	3. Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor	3.1 Sprijinirea și promovarea eficienței energetice 3.1.1 Creșterea eficienței energetice și a utilizării energiei din resurse regenerabile în sectorul rezidențial, infrastructura publică și firme 3.2 Promovarea managementului durabil al apei 3.2.1 Dezvoltarea integrată a sistemelor de apă și apă uzată 3.3 Promovarea tranziției către economia circulară 3.3.1 Dezvoltarea sistemelor de management integrat a deșeurilor și stimularea economiei circulare 3.4 Promovarea adaptării la schimbările 3.4.1 Adaptarea la schimbările climatice, managementul riscurilor

				legate de clima si reducerea poluării 3.5 Imbunătățirea protecției și conservării biodiversității și reducerea poluării 3.5.1 Prezervarea biodiversității și dezvoltarea infrastructurii verzi.
4	O Europă mai conectată (prin dezvoltarea mobilității și a conectivității TIC regionale) OP1+OP2+OP3+OP4+OP5 Politica agricolă comună	OP3	4. Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente si durabile 5. Protejarea mediului si optimizarea utilizarii resurselor	4.1 Creșterea accesibilității, conectivității și siguranței prin realizarea de investiții în infrastructura de transport. 4.1.1 Dezvoltarea infrastructurii de transport feroviara, aeriană și rutieră. 4.2 Imbunătățirea accesului la infrastructura de comunicații de mare viteză. 4.2.1 Dezvoltarea infrastructurii de comunicații, în special în zonele rurale și comunitățile izolate. 4.3 Reducerea emisiilor de carbon prin realizarea și implementarea planurilor de mobilitate urbana. 4.3.1 Mobilitate urbană durabila. 4.4 Asigurarea condițiilor de dezvoltare în mediul urban, prin realizarea de investiții în infrastructura locală. 4.4.1 Dezvoltarea durabilă a zonelor urbane funcționale. 4.4.2 Sprijin pentru revitalizarea și regenerarea orașelor mici si mijlocii cu functiuni socioeconomice reduce. 4.5 Asigurarea condițiilor de dezvoltare în mediul rural, prin realizarea de investiții în infrastructura locală. 4.5.1 Dezvoltare spațiului rural, inclusiv integrarea funcțională cu zonele urbane.
Axa prioritară 5 - Asistență tehnică, nu corespunde unui obiectiv de politică, dar are rolul de a susține sistemul de management și control instituit pentru gestionarea programului, pentru acțiuni de sprijinire a beneficiarilor pentru pregătirea portofoliului de proiecte, măsuri de informare și publicitate, analize, studii, analize, evaluări.				

Tab. 3 OP 1-5

Domeniile care necesită dezvoltare sunt următoarele:

Nr. crt.	Domeniul	Problema identificată	Obiectiv specific	Observații
1	Cercetare-inovare	Rezultatele modeste obținute de Regiunea Sud-Vest în materie de	Dezvoltarea unui ecosistem care să stimuleze inovarea în regiune prin susținerea transferului	Strategia Regională de Specializare Inteligentă RIS3 Sud-Vest Oltenia 2021-2027 urmărește încurajarea spiritului antreprenorial, dezvoltarea companiilor inovative, valorificarea infrastructurilor de cercetare si

		cercetare și inovare care limitează perspectivele de dezvoltare și creștere economică	rezultatelor din activitatea de cercetare în produse și servicii noi sau îmbunătățite la nivelul mediului de afaceri și a accesului la rețele internaționale	stimularea parteneriatului dintre universități, institute de cercetare și companii, prin concentrarea resurselor în domenii cu potențial de specializare atent selectate, în care regiunea deține reale avantaje economice și competențe, pentru a face tranziția la o economie mai verde, mai incluzivă și rezilientă la schimbările climatice
2	Servicii publice digitale și digitalizare a întreprinderilor	Regiunea Sud-Vest are rezultate slabe în ceea ce privește serviciile publice digitale, competențele digitale generale ale populației și digitalizarea întreprinderilor	Îmbunătățirea accesului și acoperirea cu servicii digitale la nivel regional pentru administrația publică, cetățeni și mediul de afaceri	Lipsa competențelor digitale și lipsa de încredere față de noile tehnologii, determină neparticiparea la posibilitățile oferite de societatea modernă. În anul 2019, nu mai puțin de 43% dintre românii cu vârste între 16-74 de ani aveau competențe digitale reduse, clasând România pe primul loc în Uniunea Europeană la acest capitol, potrivit datelor Eurostat. România se află pe ultimul loc în UE în ceea ce privește serviciile publice digitale, este mult sub media UE în ceea ce privește nivelul competențelor digitale și are cel mai scăzut nivel de utilizare a serviciilor de internet (servicii bancare, cumpărături, muzică), deși se situează pe primul loc în UE în ceea ce privește utilizarea rețelelor sociale, indică Raportul privind Indicele economiei și societății digitale publicat de Comisia Europeană. La nivelul rezultatelor Regiunii Sud - Vest în ceea ce privește serviciile publice digitale și integrarea tehnologiilor digitale de către întreprinderi sunt mult sub media UE. Se vor finanța prioritar proiectele care asigură interoperabilitatea cu sistemul deja existent.
3	Competitivitate IMM-uri	Menținerea unui nivel scăzut de competitivitate și productivitate al companiilor din Regiunea Sud-Vest la nivel european	Diversificarea bazei economice și crearea unei culturi antreprenoriale la nivelul Regiunii Sud-Vest care să permită popularea întreg teritoriului regiunii cu companii competitive. Sprijin pentru digitalizarea IMM-urilor. Servicii și aplicații TIC dedicate	Principala nevoie privind accesarea de fonduri nerambursabile de către IMM-uri este achiziția de noi echipamente și tehnologii pentru modernizarea industrială a întreprinderilor, în condițiile în care capacitatea scăzută de inovare a economiei limitează competitivitatea. Trebuie avut în vedere îmbunătățirea nivelului productivității, prin transformarea cât mai multor idei în produse sau servicii noi sau îmbunătățite; creșterea ratei de formare și de supraviețuire a întreprinderilor și crearea unei culturi

			competențelor digitale și incluziunii digitale	antreprenoriale începând de la școală; îmbunătățirea nivelului de investiții în sectorul serviciilor.
4	Smart city	Aglomerările urbane nu reușesc să mai facă față în maniera tradițională provocărilor curente	Stimularea dezvoltării orașelor din Regiunea Sud-Vest prin utilizarea tehnologiilor inovative	Conform statisticilor, până în anul 2050, 2/3 din populația lumii va trăi în orașe, consumând peste 70% din energia globală și generând la fel de mult gaze cu efect de seră. Pe măsură ce populația orașului crește, cererea de servicii, dar și presiunea asupra resurselor va crește, generând creșterea consumului și, implicit, a gradului de poluare a mediului înconjurător. Această cerere crescută pune o presiune pe principalele servicii publice: energie și iluminat, apă și apă potabilă, deșeuri, mobilitate, securitate publică, educație, sănătate, cultură, turism, baze de date urbane și alte servicii care sunt esențiale pentru prosperitatea și durabilitatea unui oraș. Astfel, din ce în ce mai multe orașe se folosesc de tehnologia inovativă și digitalizare pentru îmbunătățirea situației. În Regiunea Sud-Vest nivelul general de cunoaștere cu privire la conceptul „smart city” este într-o fază incipientă, fapt ce se reflectă în gradul redus de implementare de proiecte ce utilizează pe scară largă tehnologii „smart”.
5	Eficiență energetică	Poluarea zonelor urbane ca urmare a consumului de energie ridicat în clădiri	Adaptarea Regiunii Sud-Vest la provocările globale privind schimbarea modului în care sunt produse și consumate energia și utilizarea resurselor europene pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Pentru anul 2030 România țintește economii de energie de 45,1%, raportate la consumul primar aferent anului 2020, respectiv de 40,4% pentru consumul final de energie, comparativ cu scenariul de referință PRIMES 2007. Sectorul clădirilor este unul dintre cei mai importanți consumatori de energie la nivel național. La nivelul unei clădiri, consumul de energie termică pentru încălzire și pentru asigurarea necesarului de apă caldă menajeră reprezintă aproximativ 70% din consumul total de resurse energetice. La nivelul eficienței energetice, în Regiunea Sud-Vest se vor finanța intervențiile în clădiri publice și rezidențiale. Renovarea clădirilor în vederea creșterii eficienței energetice, investițiile în sistemele de încălzire centralizată pentru îmbunătățirea serviciilor de încălzire și dezvoltarea

				sistemelor de răcire centralizată vor sprijini tranziția către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon. Proiectele vor fi finanțate în baza Planurilor locale de Acțiune pentru Energie Durabilă sau altor strategii în care se propun măsuri pentru creșterea eficienței energetice.
6	Încălzirea centralizată	Poluarea zonelor urbane ca urmare a creșterii emisiilor din instalațiile de încălzire locale	Îmbunătățirea încălzirii la domiciliu cu accent pe combustibili alternativi	Încălzirea rezidențială reprezintă 78% din consumul de energie, în vreme ce răcirea reprezintă doar circa 1%. Serviciul public de alimentare cu energie termică în România se realizează în sistem centralizat, prin centrale termice și centrale electrice de termoficare, care furnizează energie termică pentru un oraș, o zonă a orașului sau un cartier. În ultimii 20 de ani, sistemul se confruntă cu debranșări masive ale consumatorilor, aceștia alegând soluții individuale de încălzire. Din totalul locuințelor, numai cca. 1,2 milioane sunt racordate la SACET-uri. O treime din locuințele României (aproape 2,5 mil) se încălzesc direct cu gaz natural, folosind centrale de apartament, dar și sobe cu randamente extrem de scăzute (cel puțin 250.000 de locuințe). Aproximativ 3,5 mil. locuințe folosesc combustibil solid –majoritatea lemne, dar și cărbune –arse în sobe cu randament foarte scăzut. Restul locuințelor sunt încălzite cu combustibili lichizi (păcură, motorină sau GPL) sau energie electrică.
7	Mobilitate urbană și interconectivitate regională	Poluare excesivă a zonelor urbane ca urmare a utilizării prioritare a transportului personal cu mașina, în defavoarea mijloacelor de transport ecologice	Creșterea calității și atractivității transportului public de călători și a modurilor prietenoase cu mediul în vederea reducerii emisiilor poluante și a congestiei din orașe	Mobilitatea urbană este slab dezvoltată în toată România. În Regiunea Sud-Vest calitatea transportului public rămâne problematică, aceasta neavând un sistem de transport public bine dezvoltat, cu valori limitate în termeni de linii de transport public, pasageri transportați, confort pentru călători. Trebuie să se pună accent deosebit pe dezvoltarea transportului public electric: tramvaie, troleibuze sau autobuze electrice, dar și pe transportul public alternativ – piste de biciclete (inclusiv dotări aferente: parcări, sisteme închiriat biciclete, stații „self care”, etc.) și alei pietonale, pe baza planificării investițiilor din Planurile de Mobilitate Urbană Durabilă. Se vor finanța proiecte în

				baza Planurilor de Mobilitate Urbană Durabilă. Se propune înființarea unei Asociații de Dezvoltare Intercomunitară Regională de Transport, cu rolul de a coordona dezvoltarea, implementarea și evaluarea politicii de transport de persoane și a mobilității la nivel regional. Un astfel de proiect vine să răspundă unei conectivități insuficiente între orașe și în zonele înconjurătoare acestora.
8	Regenerare urbană	Existența a numeroase areale urbane degradate Obiectiv specific: O abordare verde pentru revitalizarea orașelor și a cartierelor lor	Regândirea planificării spațiale a orașelor pentru creșterea calității vieții locuitorilor și reducerea poluării aerului este una din direcțiile de investiții stipulate de Agenda 2030	Viziunea Uniunii Europene consideră soluțiile verzi drept măsuri sustenabile pentru orașe și comunități durabile, prin acordarea unei atenții speciale calității aerului, asigurarea accesului universal la spații verzi și publice sigure, inclusive și accesibile. Spațiile verzi fac parte din rețeaua de bază a comunității și sunt utilizate de toți cetățenii, indiferent de statutul lor economic. Refacerea acestora are ca obiectiv creșterea gradului de atractivitate, se înscrie în procesul general de regenerare urbană și presupune renovarea, în paralel, a ansamblurilor rezidențiale vechi sau a celor istorice și refacerea infrastructurii, ca o condiție esențială a creșterii calității vieții populației. În ceea ce privește suprafața spațiilor verzi în interiorul orașelor, legislația în vigoare recomandă un minimum de 26 m ² /locuitor de spațiu verde. În prezent, în Regiunea Sud-Vest suprafața medie a spațiilor verzi este sub media națională și mult sub media europeană. Suprafața spațiului verde în mediul urban este încă redusă și slab amenajată.
9	Accesibilitatea regională la rețeaua TE N-T	Infrastructura rutieră regională este încă într-o stare generală insuficient conectată la rețeaua TEN-T	Crearea unui sistem de transport modern care să răspundă nevoilor de dezvoltare economică și adecvată nevoilor unei societăți mobile, prin creșterea conectivității și accesibilității în / și din Regiunea Sud-Vest	În ciuda resurselor financiare considerabile alocate, rețeaua rutieră din România este una dintre cele mai puțin dezvoltate din UE. Proiectele prioritare referitoare la infrastructura de transport propuse la nivel regional vor aduce îmbunătățiri semnificative: - în domeniul accesibilității și deschiderii accesului inclusiv pentru zone izolate ale regiunii la centrele de dezvoltare. - a traficului interurban, între orașe și zona lor funcțională, contribuind la creșterea accesibilității regionale. - a siguranței circulației, în Regiunea

				Sud-Vest, fiind înregistrate una din cele mai ridicate valori de la nivelul regiunilor din România cu privire la numărul de victime din accidente rutiere. - privind decongestionarea traficului și reducerea blocajelor, precum și de a asigura conexiunile directe necesare la treceri de frontieră, aeroporturi, terminale de marfă, centre logistice, alte zone de activitate economică sau care asigură completarea rețelei prin asigurarea conectivității unor moduri diferite de transport.
10	Educație	Accesul la o educație de calitate este inegal, iar dobândirea competențelor de bază și digitale este încă limitată	Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate în educație și dezvoltarea în permanență la nivel regional a aptitudinilor / competențelor populației ca urmare a schimbării tiparelor economice	Regiunea Sud-Vest constată în ultima perioadă o reducere a numărului total de unități de învățământ, în special în cadrul unităților de învățământ antepreșcolar și preșcolar, o distribuție inegală a școlilor la nivel regional și o creștere a abandonului școlar. Este important să se facă investiții în modernizarea infrastructurii de educație pentru a asigura sustenabilitatea din perspectiva cererii reale previzionate pe termen lung. <i>Sunt necesare noi strategii pentru a se asigura că toate persoanele considerate în deplină sănătate dobândesc până la împlinirea vârstei de 18 ani un set semnificativ de aptitudini profesionale, tehnice sau academice.</i>
11	Turism	Lipsa unei identități turistice regionale	Identificarea nișelor de turism și formularea unei oferte turistice agregate în Regiunea Sud-Vest	Din punct de vedere al resurselor turistice și a tipurilor de turism practicate, Regiunea Sud-Vest se caracterizează prin varietate și omogenitate, existând un potențial de a dezvolta și susține produsele tradiționale. Investițiile în patrimoniul natural, alături de cele în patrimoniul cultural antropoc cu potențial turistic și integrarea lor în circuite turistice pot aduce plus valoare regiunii din punct de vedere turistic. Pentru extinderea sejurului turistic în orașe, alături de dezvoltarea unui portofoliu de evenimente este importantă și punerea în valoare în orașe a principalelor elemente de patrimoniu cultural antropoc care pot atrage turiști, împreună cu investiții în creșterea calității spațiilor publice. Se va finanța în baza unei strategii integrate.
12	Cultură	Slaba capacitate de a	Promovarea culturii în toate domeniile	Punerea în valoare a patrimoniului cultural antropoc cu potențial turistic

		valorifica economic și social cultura	din regiune și oferirea unei game largi de facilități de petrecere a timpului liber	din regiune, poate întări identitatea regiunii, contribui la creșterea coeziunii teritoriale și poate fi o sursă importantă pentru dezvoltarea unor evenimente culturale, mai ales că Regiunea Sud-Vest deține un patrimoniu cultural antropocentric unic caracterizat prin diversitate. Realizarea de investiții pentru conservarea și punerea sa în valoare, precum și crearea unor muzee/centre expoziționale moderne, interactive, adresate tuturor categoriilor sociale și grupurilor de vârstă și reabilitarea celor existente ar aduce beneficii vieții culturale prin diversitate și ar contribui la întărirea rolului cultural al regiunii.
13	Aspectele de mediu din perspectiva Programului Operațional Regional Sud - Vest 2021-2027		Proiectele finanțate prin POR au potențialul de a contribui la îmbunătățirea infrastructurii verzi, prin adoptarea unor soluții care să permită reducerea amprente ecologice a componentei antropice. Adoptarea unor soluții compatibile cu principiile infrastructurii verzi contribuie totodată la îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale, prin asigurarea menținerii condițiilor ecologice optime. Aceste soluții includ: • Reducerea impactului asupra ariilor protejate și menținerea / refacerea conectivității coridoarelor ecologice; • Extinderea coridoarelor ecologice în mediul urban; • Măsuri de identificare și protejare a animalelor sălbatice ce se adăpostesc în clădirile supuse reabilitării; • Implementarea în mediul urban de soluții tip acoperiș verde, pereți verzi sau grădini urbane; • Îmbunătățirea condițiilor de habitat pentru speciile de faună sălbatică din mediul urban (ex: adăposturi artificiale pentru lilieci și păsări, amenajarea spațiilor verzi în scopul susținerii unor specii protejate sau polenizatori). Proiectele de reabilitare / modernizare / extindere a infrastructurilor de transport finanțate prin POR vor identifica toate presiunile existente și potențialele amenințări asupra infrastructurii verzi și vor include măsuri pentru reducerea / evitarea impacturilor semnificative. O atenție importantă va fi acordată refacerii conectivității ecologice în zona coridoarelor ecologice. Proiectarea măsurilor de menținere/refacere a conectivității ecologice, pentru fiecare proiect finanțat prin POR, se va realiza într-o manieră integrată ținând cont de impactul cumulat cu alte presiuni și amenințări din zona de implementare a proiectelor, precum și de contribuția schimbărilor climatice. Măsurile de evitare a fragmentării și/sau de defragmentare trebuie să fie eficiente la nivelul coridorului ecologic și nu doar la nivelul zonei de proiect.	

Tab. 4 Domeniile de dezvoltare

Strategia programului are rolul de a sprijini obiectivele de politică asumate la nivel de UE prin intermediul unor tipuri de investiții care să contribuie la competitivitatea regională, inovare și digitalizare, eficiență energetică, mobilitate și conectivitate.

Conform Planului de Dezvoltare Regională pentru 2021-2027 a regiunii Sud-Vest, cadrul instituțional propus pentru perioada de programare 2021-2027 are la bază lecțiile învățate, o descentralizare a implementării și apropierea de beneficiari, cu scopul de a crește leadership-ul în implementarea fondurilor europene.

Trebuie continuată identificarea unor instrumente de finanțare, în zona transferului tehnologic, adaptate nevoilor IMM-urilor. POR 2014-2020 a fost singurul PO care a finanțat investiții referitoare la îmbunătățirea competitivității IMM.

Beneficiarii proiectelor de eficiență energetică trebuie să se concentreze asupra operațiunilor cu valoare adăugată și să fie informați despre cele mai bune practici în domeniu.

De asemenea, asociațiile de locatari trebuie să fie implicate mai mult în inițierea, pregătirea și implementarea proiectului. Intervențiile de dezvoltare urbană integrată trebuie să urmărească componenta de creștere a calității vieții locuitorilor spațiului urban.

Restaurarea obiectivelor de patrimoniu pe termen mediu și lung, cu un set de politici coerente și susținute la nivel central și local, va determina dezvoltarea și diversificarea economiilor locale.

Pentru localitățile de dimensiuni mai mici, integrarea obiectivelor finanțate prin POR în circuite turistice regionale / naționale, poate reprezenta motorul revigorării economice cu real impact asupra nivelului de trai al comunităților.

În apropierea localităților interesate de investiții în zona de turism și patrimoniu, au fost identificate ca necesare și investiții în infrastructura. Atât dezvoltarea și modernizarea drumurilor județene, inclusiv a centurilor ocolitoare, cât și accesul la coridoarele TEN-T și, implicit la orașe și municipii, au condus la beneficii economice importante și au în continuare o relevanță mare și foarte mare pentru beneficiari.

În ceea ce privește nivelul de integrare și coerență internă a investițiilor finanțate în domeniul turismului, pentru sustenabilitatea investițiilor și complementaritatea cu alte inițiative locale, se vor avea în vedere intervenții la nivel de drumuri județene sau ocolitoare ale orașelor principale din apropierea resursei turistice, reabilitarea patrimoniului cultural și investiții private în structuri de primire turistică.

Se pot identifica intervenții diferite, de la servicii de bază (servicii de sănătate adresate cetățenilor și turiștilor), la mobilitate sustenabilă, recalificarea clădirilor istorice, pe lângă investițiile operatorilor privați (pe structurile de primire, serviciile turistice, SPA și serviciile comerciale).

În domeniul educației, un anumit număr de preșcolari, elevi și studenți vor învăța în clădiri renovate, care asigură confort și stare de bine absente anterior, și vor beneficia de dotări suplimentare. Acestea vor avea efect asupra participării școlare și universitare (vor contribui la reducerea abandonului școlar/universitar), dar și asupra rezultatelor învățării. Interesul beneficiarilor față de învățământul profesional și tehnic (în general) este crescut.

Pentru urmărirea dezvoltării integrate a Regiunii Sud-Vest ar fi necesară corelarea rezultatelor cu celelalte programe și surse de finanțare. De asemenea ghidurile specifice elaborate pe fiecare prioritate de investiție/ obiectiv specific au avut caracteristici diferite și derogări de la ghidul general, aducând un risc al apariției erorilor în cadrul proiectelor pentru

beneficiarii care implementează mai multe proiecte din mai multe priorități de investiție, cum sunt UAT-urile.

Implicarea timpurie a administrațiilor publice locale și a mediului de afaceri în vederea stabilirii noilor priorități, respectiv participarea acestora în pregătirea noilor ghiduri, poate crea o imagine de ansamblu din punct de vedere strategic asupra Regiunii Sud-Vest.

4.3 Parteneriate

În Regiunea Sud-Vest structurile partenariale sunt constituite în conformitate cu prevederile Legii 315/2004, cu modificările ulterioare. De asemenea, se iau în considerare:

- Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului pentru Dezvoltare Regională (CDR) al Regiunii de Dezvoltare Sud-Vest;
- Regulamentul- cadru privind organizarea și funcționarea Comitetelor Regionale pentru elaborarea Planului de Dezvoltare Regională (CRP) 2021-2027;
- Regulament privind organizarea și funcționarea Consorțiului Regional de Inovare (CRI) în Regiunea Sud-Vest.

Având o îndelungată colaborare, acestea vor asigura echilibrul structurilor locale și regionale, fiind un organism bine încheiat. Sistemul decizional se bazează într-o măsură mai mare pe un sistem de reguli/proceduri profesionale și într-o măsură mai mică pe decizii administrative care pot fi uneori subiective.

Astfel, relații partenariale se stabilesc la nivelul:

- Consiliului pentru Dezvoltare Regională (CDR)
- Comitetului Regional pentru elaborarea PDR (CRP)
- Consorțiului Regional de Inovare (CRI)

Consiliul pentru Dezvoltare Regională (CDR) este organismul regional deliberativ, fără personalitate juridică, care este constituit și funcționează pe principii partenariale la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare, în scopul coordonării activităților de elaborare și monitorizare ce decurg din politicile de dezvoltare regională.

Comitetul Regional pentru elaborarea PDR 2021-2027 (CRP) are rol consultativ, reprezentând cadrul larg partenerial al CDR pentru elaborarea și avizarea PDR și are în componența sa ca membri titulari sau supleanți, reprezentanți, la nivel decizional, ai ADR, ai compartimentelor de dezvoltare rurală județene ale Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale precum și ai altor servicii deconcentrate ale instituțiilor publice centrale, reprezentanți ai instituției prefectului, consiliilor județene, consiliilor locale, ai societății civile, precum și reprezentanți ai altor organizații cu activitate relevantă la nivel regional în diverse domenii specifice. CRP este coordonat de ADR Sud-Vest care asigură și secretariatul acestuia. Componenta structurilor partenariale prevăzute în Regulamentul Cadru al Comitetelor Regionale sunt:

- Grupurile tematice regionale (GTR)
- Grupurile de lucru subregionale (GLSR)

Grupurile tematice regionale (GTR) stabilite la nivelul Regiunii Sud-Vest sunt cu structura corelată cu obiectivele de politică (OP) de la nivel european pentru perioada 2021-2027:

- Competitivitate, inovare și transfer tehnologic, digitalizare (OP1);
- Mediu și schimbări climatice, eficiență energetică, mobilitate (OP2);
- Infrastructura regională de transport (OP3);
- Educație, ocuparea forței de muncă, sănătate, servicii sociale (OP4);
- Turism, cultură, patrimoniu cultural (OP5);
- Administrație și bună guvernare.

Grupurile de lucru subregionale (GLSR) sunt organizate la nivel județean, organizate în funcție de prioritățile regionale de dezvoltare. Atribuțiile grupurilor tematice regionale și grupurilor de lucru subregionale sunt de a examina analizele economice și sociale și problemele majore identificate la nivel județean, obiectivele de dezvoltare stabilite și strategia pentru realizarea acestora. Acestea contribuie la realizarea documentelor necesare elaborării PDR și formulează recomandări și propuneri care sunt transmise CRP.

Parteneriatul regional este compus din membrii titulari și membri supleanți, reprezentanți ai ADR Sud-Vest astfel:

- Consilii județene și Primării de municipii și orașe;
- Servicii și instituții județene publice (Agenții pentru ocuparea forței de muncă, pentru protecția mediului, direcții de asistență socială, direcții de cultură);
- Inspectorate școlare, Universități, licee, institute de cercetare;
- Camere de comerț și industrie, întreprinderi mari;
- Direcții regionale de drumuri și poduri, căi ferate, aeroporturi;
- Grupuri de acțiune locală (GAL-uri), organizații de cooperare transfrontalieră, dezvoltarea turismului;
- Organizații culturale. O altă structură partenerială inițiată la nivelul Regiunii Sud-Vest este Consorțiul Regional de Inovare, constituit în conformitate cu prevederile din Metodologia pentru elaborarea Documentului Cadru pentru Strategia de Cercetare și Inovare Regională pentru Specializare Inteligentă, emis de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP).

Membri titulari sau supleanți, la nivel decizional, de la:

- ✓ ADR Sud-Vest
- ✓ Consilii județene / prefecturi / municipii / orașe
- ✓ Direcția Regională de Statistică Regiunea Sud-Vest
- ✓ Grupurilor tematice regionale (GTR)
- ✓ Grupurilor de lucru subregionale (GLSR)
- ✓ Universități
- ✓ Mediului de afaceri
- ✓ Patronate / sindicate
- ✓ Societate civilă
- ✓ Alte instituții și organizații cu reprezentare în Regiunea Sud-Vest

Comitetul Regional de Planificare (CRP) este o structură cu rol consultativ, reprezentând cadrul larg partenerial al Consiliului pentru Dezvoltare Regională Sud - Vest (CDR Sud-Vest) implicat în elaborarea și avizarea Planului pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Sud-Vest.

Consortiul Regional de Inovare (CRI) Sud-Vest Oltenia este o structură consultativă, fără personalitate juridică, coordonată de ADR Sud-Vest Oltenia. Rolul principal al Consorțiului Regional de Inovare (CRI) al Regiunii Sud-Vest este de a coordona elaborarea și implementarea Strategiei Regionale de Specializare Inteligentă VEST (RIS3), de a aviza rapoartele de implementare, monitorizare și evaluare și de a aviza portofoliul de proiecte prioritare.

Componența structurii parteneriale este prevăzută în Regulamentul privind organizarea și Funcționarea Consorțiului Regional de Inovare în Regiunea Sud-Vest și este format din reprezentanții următoarelor categorii de instituții/entități/organizații:

- Instituții de învățământ superior de stat acreditate și structuri de cercetare-dezvoltare ale acestora;
- Institute de cercetare – dezvoltare, care operează (au sediul central sau filiala cu personalitate juridică) în Regiunea Sud-Vest;
- Institute, centre sau stațiuni de cercetare-dezvoltare din subordinea Academiei Române sau a academiilor de ramură;
- Alte institute, centre sau stațiuni de cercetare-dezvoltare, organizate ca instituții publice ori de drept public;
- Alte instituții publice sau de drept public care au ca obiect de activitate și cercetarea-dezvoltarea ori structuri ale acestora legal constituite;
- Institute sau centre de cercetare-dezvoltare fără scop patrimonial, recunoscute de utilitate publică;
- Alte institute, centre sau stațiuni de cercetare-dezvoltare, organizate ca persoane juridice de drept privat, fără scop patrimonial;
- Entități de management ale clusterelor; -Entități de transfer tehnologic acreditate; - Agenți economici care au activitate de CDI.

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia - ADR Sud-Vest Oltenia

Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR) Sud-Vest Oltenia, conform legii, este un organism non-guvernamental, nonprofit, de utilitate publică, înființată la data de 28 februarie 1999, cu personalitate juridică, care funcționează în domeniul dezvoltării regionale și care va îndeplini, în perioada 2021-2027, rolul de autoritate de management pentru Programul Operațional Regional.

Structura organizațională a agenției

- Direcția Planificare, Programare
- Direcția Organism Intermediar Program Operațional Regional

- Direcția Programe Phare și Românești
- Direcția Comunicare și Promovare Regională
- Direcția Economică
- Direcția Juridică și Resurse Umane
- Direcția Audit Intern
- Asistent Director General

ADR SV Oltenia își desfășoară în prezent activitatea în Craiova - sediul central, și în birourile județene din Târgu-Jiu, Drobeta Turnu-Severin, Slatina și Râmnicu Vâlcea.

Serviciile agenției la nivel regional:

- **Managementul Programului Operațional Regional (REGIO) prin care:**
 - Organizează campanii de informare REGIO prin conferințe regionale, seminarii, ateliere de lucru
 - Asigură îndrumare și consiliere pentru potențialii beneficiari și beneficiarii de finanțare
 - Informează grupurile țintă, mass-media și publicul larg asupra disponibilității fondurilor europene și pentru asigurarea transparenței privind utilizarea acestora prin intermediul materialelor realizate și a paginilor web
 - Primește și înregistrează solicitările de finanțare
 - Analizează conformitatea administrativă și eligibilitatea cererilor de finanțare
 - Organizează sesiuni de evaluare tehnică și financiară
 - Efectuează vizite pe teren pentru verificarea proiectelor și încheierea contractelor de finanțare cu beneficiarii
 - Monitorizează implementarea proiectelor aprobate
 - Primește cererile de plată de la beneficiari și verifică exactitatea și corectitudinea cheltuielilor efectuate.
- ***Planificare, programare și monitorizare regională***
 - Asigură coordonarea elaborării și actualizării în parteneriat a Planului de Dezvoltare Regională și a documentelor de planificare tematice la nivel regional, precum Planul Regional de Acțiune pentru Învățământul Profesional și Tehnic, Strategia Regională pentru Inovare, Planul Regional de Acțiune pentru Turism.
 - Asigură monitorizarea planurilor și strategiilor regionale și acordă suport Autorității de Management POR în activitățile de monitorizare și evaluare a programului la nivel regional.
 - Oferă sprijin administrației publice locale în dezvoltarea documentelor de planificare la nivel local (inclusiv Planuri Integrate de Dezvoltare Urbană) și a portofoliului de proiecte aferent acestora.
 - Constituie și actualizează portofoliul regional de proiecte finanțabile din POR.
 - Asigură coordonarea grupurilor de lucru județene, grupurilor de lucru tematice regionale pentru turism, mediul de afaceri, infrastructură locală și regională, Comitetul Regional pentru Planificare.
 - Asigură secretariatul și suportul tehnic pentru Comitetul Regional de Evaluare Strategică și Corelare.
 - Furnizează date statistice și indicatori prin analiza economico-socială regională.
- ***Programe finanțate din fonduri PHARE - Coeziune Economică și Socială și de la Guvernul României .***
 - Furnizează pachetele informative și materialele promoționale specifice

- Oferă asistență și documente suport beneficiarilor de finanțare nerambursabilă în pregătirea etapelor de contractare și achiziție.
- Asigură monitorizarea tehnică și financiară a proiectelor-programelor aflate în implementare și verificarea documentelor aferente
- Asigură monitorizarea ex-post a proiectelor implementate prin ADR Sud -Vest Oltenia
- Stabilește acțiuni corectoare în vederea atingerii obiectivelor stabilite în contractele de finanțare.
- Prezintă exemple de succes din regiune.

➤ **Promovare Regională**

- Asigură promovarea și vizibilitatea ADR și a Regiunii Sud-Vest Oltenia prin intermediul Biroului de Reprezentare de la Bruxelles și prin mijloace de informare proprii.
- Promovează organizațiile din Regiunea Sud-Vest Oltenia în mediul economic național și internațional prin includerea în baze de date, pagina web, broșuri, newsletter electronic și reprezentare la târguri și expoziții
- Stimulează dezvoltarea mediului antreprenorial prin facilitarea asocierii la nivel local și regional, furnizarea de informații privind oportunitățile de finanțare, dezvoltarea rețelelor de sprijin pentru investitori și a turismului
- Mediatizează politicile economice și sociale ale Uniunii Europene și ale Guvernului României.

➤ **Cooperare Externă**

- Selectează parteneri regionali interesați și elaborează documentații în vederea solicitării de finanțare prin proiecte și programe internaționale pentru satisfacerea nevoilor identificate.
- Pune la dispoziția partenerilor externi informații și contacte pentru a stimula cooperarea/valorificarea resurselor economice regionale, între instituții, organizații și societăți comerciale din regiune și omologi din Uniunea Europeană.
- Organizează, la cerere, vizite ale unor misiuni economice internaționale în regiune.

POR 2021-2027

Începând cu perioada de programare 2021-2027, Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud -Vest îndeplinește funcția de Autoritate de Management pentru Programul Operațional Regional. Noua responsabilitate a ADR Sud -Vest este statuată prin Ordonanța de Urgență, nr. 122 din 29 iulie 2020, privind unele măsuri pentru asigurarea eficientizării procesului decizional al fondurilor externe nerambursabile destinate dezvoltării regionale în România, publicată în Monitorul Oficial nr. 686 din 31 iulie 2020.

Procesul de elaborare a Programului Operațional Regional Sud Vest 2021-2027 s-a desfășurat în strânsă colaborare cu partenerii locali, având drept premise necesitățile reale ale Regiunii Sud-Vest Oltenia.

Programul Operațional Regional pentru Regiunea Sud -Vest 2021-2027 este un document strategic de programare care acoperă domeniile: specializare inteligentă și inovare,

IMM-uri, digitalizare, eficiența energetică, dezvoltare urbană, mobilitate și conectivitate, protecția naturii și a biodiversității, infrastructura educațională, turism și cultura/patrimoniu cultural. Cea de-a doua versiune a documentului a fost elaborată ținând seama de recomandările primite din partea Comisiei Europene, de modificările Regulamentelor Europene, precum și de rezultatele procesului de consultare derulat la nivel regional. De asemenea, Programul Operațional Regional 2021-2027 – Sud -Vest a fost elaborat în corelare, atât cu documentele de planificare existente la nivel regional, cât și cu regulamentele existente la nivel european, intervențiile propuse urmând să fie concentrate pe cele 5 obiective principale de politică (OP 1-5) ale Comisiei Europene.

Pentru investiții în Regiunea Sud-Vest Oltenia prin intermediul celor 8 Axe Prioritare ale programului și din Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR) și bugetul de stat vor fi alocați peste 1,2 Mld de Euro. (sursa: <https://www.adroltenia.ro/adr-sud-vest-oltenia-publica-a-doua-versiune-a-programului-operational-regional-por-sud-vest-2021-2027/>).

Programul Operațional Regional Sud - Vest (POR SV Oltenia) este viziunea strategică privind dezvoltarea Regiunii Sud -Vest ca la nivelul orizontului anului 2030 să fie o regiune europeană cu un nivel ridicat de inovare, capabilă să atragă și să capitalizeze investiții și competențe, conectată intern și internațional, cu acces facil pentru cetățeni la servicii de calitate și oportunități diverse.

POR Sud -Vest este principalul instrument de finanțare din fonduri europene disponibil la nivelul Regiunii Sud -Vest în perioada 2021-2027. Această viziune strategică va fi urmărită într-un orizont de timp de 7-10 ani prin implementarea de proiecte care să genereze dezvoltare pentru perioada 2021-2027.

Sistemul de management și control pentru POR Sud-Vest 2021-2027

Pornind de la prevederile legislației în vigoare: Legea 315/2004 privind dezvoltarea regională în România și HG 1115/2004 privind elaborarea în parteneriat a Planului Regional de Dezvoltare cu completările ulterioare, principalele instituții la nivel regional sunt:

- Consiliul pentru Dezvoltare Regională (CDR) Sud-Vest cu rol de asumare și decizie, care conform Art. 7 din legea 315/2004 analizează și aprobă strategia și programele de dezvoltare regională, având competența de a asuma în numele regiunii aceste programe și de a verifica și analiza implementarea lor. CDR este format din reprezentanții administrației locale, președinții consiliilor județene, primarii municipiilor reședință de județ, câte un reprezentant al primarilor de orașe și unul al primarilor de comune din fiecare județ al regiunii.
- Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR) Sud-Vest care conform legii este un organism non-guvernamental, nonprofit, de utilitate publică, cu personalitate juridică, care funcționează în domeniul dezvoltării regionale și care va îndeplini, în perioada 2021-2027, rolul de autoritate de management pentru Programul Operațional Regional.
- Comitetul Regional pentru elaborarea Planului de Dezvoltare Regională (CRP) Sud-Vest, organism consultativ care reunește și implică în procesul de planificare principalii actori cheie din regiune într-un cadru larg partenerial, și care participă la elaborarea și avizarea Planului de Dezvoltare Regională (PDR) Sud-Vest - document care fundamentează POR Vest pentru perioada 2021-2027.
- Consorțiul Regional de Inovare Regiunea Sud-Vest (CRI) este structura consultativă implicată în procesul de actualizare și monitorizare a Strategiei Regionale de

Specializare Inteligentă, de avizare a Documentului Cadru Regional, precum și de analiză și prioritizare a propunerilor de proiecte aferente entităților regionale de inovare și transfer tehnologic.

Acest sistem asigură implicarea și reprezentativitatea principalilor actori din regiune în procesul de elaborare, implementare și control al Programului Operațional Regional, având o îndelungată colaborare de mai bine de 20 de ani, asigurând echilibrul structurilor locale și regionale fiind un organism bine încheiat. Mai mult de atât, sistemul decizional se bazează într-o măsură mai mare pe un sistem de reguli/proceduri profesionale și într-o măsură mai mică pe decizii administrative care pot fi uneori subiective.

Implementarea, monitorizarea și evaluarea POR Sud -Vest 2021-2027 vor fi realizate cu sprijinul viitorului Comitet de Monitorizare al POR (CM POR) Sud-Vest. Comitetul va avea membrii reprezentanți ai administrației publice locale, respectiv mediul academic, de afaceri și societatea civilă. Astfel jumătate din membri vor fi reprezentanți ai celor 5 consilii județene și a celor 5 primării ale municipiilor reședință de județ și a 5 primării de orașe, câte unul din fiecare județ. Cealaltă jumătate va fi formată din reprezentanți ai celor mai active și relevante firme din regiune, universități, ONG-uri care activează în domeniile de interes ale POR. Criteriile și procesul de selecție ale acestora vor fi realizate ulterior aprobării POR Sud-Vest 2021-2027.

Având în vedere că, în conformitate cu prevederile Regulamentului comun, Comitetele de Monitorizare se pot constitui doar după aprobarea de către Comisia Europeană a Programelor Operaționale Regionale, propunem pregătirea și constituirea acestora în două etape, pentru a asigura cadrul și continuitatea funcțiilor privind programarea și monitorizarea la nivel regional. Astfel,

- ✓ într-o primă etapă, s-a propus constituirea la nivelul Regiunii Sud-Vest a unui Comitet Strategic de Programare Regională, care să sprijine procesul de identificare a nevoilor de dezvoltare și de prioritizare a investițiilor care urmează a fi incluse în Programele Operaționale Regionale.
- ✓ într-o etapă ulterioară, Comitetul Strategic de Programare Regională va sta la baza formării Comitetului de Monitorizare, prin preluarea membrilor, fie în calitate de membrii cu drept de vot, fie în calitate de membrii observatori. Acestor membrii de la nivel regional, li se vor adăuga ca și membrii cu drept de vot reprezentanți ai autorităților de la nivel național, cu care Programele Operaționale Regionale trebuie să se coreleze și coordoneze.

Capacitatea administrativă

Sunt avute în vedere atât măsuri pentru sistemul de management și control, pentru întărirea capacității administrative a Agenției pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest, în calitate de autoritate de management, cât și măsuri de capacitate administrativă la nivelul principalilor beneficiari pentru creșterea capacității de implementare a proiectelor. În cadrul fiecărei axe sunt propuse acțiuni legate de creșterea capacității în ceea ce privește pregătirea și implementarea proiectelor.

Metodologia de alocare financiară la nivelul POR 2021-2027

Alocarea prevăzută pentru regiunea Sud-Vest se încadrează și respectă constrângerile financiare impuse prin regulamentul privind dispozițiile comune. Cu privire la alocările financiare propuse în interiorul programului, acestea țin cont de nevoile de dezvoltare identificate la nivel de sector și axă prioritară și au în vedere criterii de prioritizare precum: populația, bugetul de investiții, capacitatea de cofinanțare, nevoia de finanțare și experiența perioadelor anterioare, portofoliul de proiecte pregătit din POAT 2014-2020.

Abordarea privind dezvoltarea urbană

Programul Operațional Regional este un program adresat mediului urban, chiar dacă în anumite apeluri de proiecte orașele sunt în competiție pentru obținerea finanțării cu zone rurale.

În POR Sud-Vest se va gândi un sistem adaptat specificului regiunii care să aibă în vedere translatarea principiilor coeziunii la nivel regional, date fiind actualele disparități intra-regionale. Se are în vedere construirea unui sistem care să pună în valoare următorii indicatori: nevoia de dezvoltare, capacitatea financiară reală, populația, specificitatea arealului asupra căruia se intervine. Acest mecanism de implementare va fi determinat atât de analizele bazate pe indicatori socio- economici, dar și prin consultări parteneriale ale mediului socio-economic.

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară

În cadrul regiunii UAT se pot asocia formând asociații de dezvoltare intercomunitară - organisme de drept privat și de utilitate publică cu personalitate juridică.

În regiunea Sud-Vest Oltenia asociațiile au fost create fie între două sau mai multe unități administrativ teritoriale învecinate, fie între municipiul reședință de județ și mai multe unități din județ, cu scopul dezvoltării și implementării unor proiecte de interes local sau regional. Asocierile vizează administrarea activităților dedicate salubrității și managementului deșeurilor la nivel județean, reabilitări, modernizării și extinderii sistemului de alimentare cu apă și canalizare, reabilitării și/sau modernizării infrastructurii de transport sau modernizării infrastructurii spațiului rural.

Un rolul important îl deține Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Euronest - organism înființat în 2008 prin asocierea celor șase consilii județene. *Asociația de Dezvoltare Intercomunitară EURONEST are scopul de a pregăti și promova, la toate nivelurile, proiecte destinate dezvoltării regionale, de interes comun pentru toate cele șase județe asociate, în domeniile serviciilor de sănătate, sociale, de transport, apă/apă uzată, mediu, administrație publică, educație etc. și de a obține finanțări interne și externe necesare derulării acestora.* (sursa: <http://adieuronest.ro/proiecte/>).

Această asociație urmărește dezvoltarea de proiecte cu impact la nivel regional. Astfel, până în anul 2012, intervențiile asociației au fost adresate îmbunătățirii capacității și calității sistemului public de intervenție pentru situații de urgență – acordarea de asistență medicală de urgență. De la jumătatea anului 2012 aria de acțiune s-a extins, încât astăzi, proiectele se

adreasează unei palete diversificate de domenii: educație, servicii sociale, transport, apa și apă uzată, mediu, administrație publică.

Grupuri de Acțiune Locală din zona Sud-Vest

GAL-urile sunt organizații non-guvernamentale și sunt reglementate de Regulamentele Europene ca structuri de dezvoltare locală cu obiectiv principal dezvoltarea zonelor unde sunt implementate. Funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală se bazează pe implicarea activă a actorilor locali, care au rolul de a identifica direcția majoră de dezvoltare a ariei teritoriale pe raza căreia se află GAL-ul respectiv, implicând totodată, toți locuitorii acelei zone. Grupurile de Acțiune Locală reprezintă un parteneriat public-privat, în care partea publică deține un procent de 49%, la nivel decizional și la nivel de alcătuire, iar 51% este deținut de partea privată. Delimitarea teritorială a GAL-urilor se face printr-o hotărâre a Consiliului Local de aderare la Grupul de Acțiune Locală din zona respectivă.

Grupurile de Acțiune Locală, fiind un parteneriat public-privat ce a jucat un rol esențial în mediul rural prin PNDR, contribuie la dezvoltarea zonei de pe raza teritoriului unde au fost înființate aceste organisme.

Asociația Grupul de Acțiune Locală "Oltenia Sud-Vest"

Regiunea "Oltenia Sud-Vest" este situată în partea de sud-vest a României, și include 5 județe (Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt, Vâlcea). În mare coincide cu vechea regiune istorică Oltenia, în limitele sale naturale: fluviul Dunărea la Sud, râul Olt (al treilea ca mărime din România) la Est, Munții Carpați (Alpii Transilvaniei) la Nord și Vest. Cu o Suprafață de 29.212 kmp (locul 7 între regiunile României, 12,25% din Suprafața totală a țării) Oltenia formează un cadrilater aproximativ simetric, pe axele Nord-Sud și Est-Vest). Râul Jiu traversează regiunea de la Nord la Sud, cu localități structurate, în anul 2005, în 40 orașe, din care 11 municipii, 408 comune și 2.066 de sate. Situată între meridianele de 22°2' și 24°2' și paralelele de 43°3' și 45°3', acoperind 29.212 km², adică 12,25% din suprafața României. Cu o populație de 2.330.792 locuitori și o densitate de 79,8 loc./km². Potrivit recensământului din 2002, alți 1.857.013 locuitori ai României au locul nașterii în Regiunea de dezvoltare Sud-Vest Oltenia. În zona sudică a regiunii culturile cerealiere ocupă mari suprafețe, în județele Olt, Dolj și sudul Mehedințului. În zonele deluroase din Gorj și Vâlcea livezile ocupă arii importante. Cel mai cultivat este prunul din care se produce țuică, o băutură specifică zonei; de asemenea se mai cultivă mărul, nucul (la Râmnicu Vâlcea se găsește o cunoscută stațiune de cercetare), piersicul, caisul și smochinul fiind specifice zonelor mai calde din sud și vest. În zonele montane din nord (în partea de nord a județelor Vâlcea și Gorj și în vestul județului Mehedinți) locul culturilor agricole este luat de păduri și pajiști montane. În zonele Drăgășani, Drăgănești, Segarcea, Strehaia și Dăbuleni podgoriile ocupă suprafețe extinse; dacă în zona Drăgășani predomină soiurile nobile de viță de vie, în restul regiunilor soiurile cele mai frecvente sunt cele hibrid din care se produce cunoscutul zaibăr. În zona luncii Oltului se practică legumicultura, iar în zona orașului Dăbuleni cunoscuta datorită culturilor de pepene verde.

Resursele cele mai importante sunt cele energetice: petrolul și gazele naturale cu centre de exploatare la Brădești, Ghercești, Coșoveni (Dolj), Țicleni, Bustuchin (Gorj), Băbeni

(Vâlcea), Iancu Jianu, Potcoava, Cungrea, Poboru, Corbu, Icoana (Olt) și lignit exploatat de Compania Națională a lignitului Oltenia în județele Gorj și vestul Vâlciei.

Cel mai important centru industrial este Craiova, urmată de celelalte reședințe de județ. Cea mai importantă ramură industrială în Oltenia este cea energetică. Pe ramuri:

1. industria energetică: termocentrale: Turceni, Rovinari, Ișalnița (toate cu puteri instalate de peste 1000MW), Craiova II, Govora-Râmnicu Vâlcea; hidrocentrale: Porțile de fier I, Porțile de fier II, Lotru-Ciunget, sistemul hidroenergetic de pe Olt.
2. industria metalurgică: ALRO Slatina, TMK-ARTROM Slatina
3. industria constructoare de mașini: automobile- Ford Craiova, componente de automobile- Craiova, fabrica de roți auto Drăgășani, avioane- fabrica de la Craiova, mijloace de transport feroviar- Electroputere Craiova, ROMVAG Caracal, fabrica de osii și boghiuri de la Balș, șantiere navale- Drobeta Turnu Severin, Orșova, fabrici de utilaj agricol- Craiova, Balș, fabrici de armament- Sadu-Bumbești Jiu (Gorj), Filiași, Drăgășani.
4. industria chimică: OLTCHIM Râmnicu Vâlcea, Uzinele Sodice Govora, DOLJCHIM Craiova, Pirelli Slatina, fabrica de apa grea de la Halânga (Mehedinți).
5. industria materialelor de construcții: Bârsești (Gorj), Ișalnița-Craiova.
6. industria lemnului: Râmnicu Vâlcea, Târgu Jiu, Drobeta Turnu Severin (aici se produce și celuloză și hârtie), Brezoi, Băbeni.
7. industria textilă: Slatina, Scornicești, Motru, Caracal, Tismana.
8. industria alimentară: morărit și panificație la Râmnicu Vâlcea (Velpitar, Boromir), Slatina, Craiova, Caracal etc., fabrici de ulei: Podari-Craiova, de zahăr: Podari-Craiova, Corabia, de conserve din legume și fructe: Caracal, Râmnicu Vâlcea, de preparate din carne: Caracal (fabrica de pate Hame), Râmnicu Vâlcea, Potcoava-Olt etc., de bere: Craiova, Râmnicu Vâlcea, de vinuri: Segarcea, Strehaia, Drăgășani.

Strategia de dezvoltare locală a teritoriului ”Sud-Vest Oltenia”, este un document programatic ce prezintă într-o formă sistematizată liniile directoare, planul de acțiune și proiectele de dezvoltare a regiunii în concordanță cu Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020.

Documentul a fost realizat prin consultarea partenerilor din teritoriu, realizându-se o abordare de jos în sus, prin abordarea integrată a nevoilor de dezvoltare locală în vederea dezvoltării durabile și unitare a teritoriului. Prin elaborarea strategiei de dezvoltare locală s-a urmărit rezolvarea mai multor aspecte ce țin de dezvoltarea economică locală, capitalul uman și valorizarea acestuia, resursele naturale, culturale și istorice, calitatea vieții, servicii pentru populație.

Regiunea ” Sud Vest Oltenia” este un spațiu rural, caracteristic atât zonei Olteniei, cât și întregului spațiu rural al României, spațiu ce se confruntă cu numeroase probleme ce au făcut ca să apară discordanțe majore între spațiul rural și urban, deficiențe generate de aspecte demografice, economice, educație, sănătate, social, cultural, calitatea vieții susținută în special de infrastructura de bază. Strategia de dezvoltare a teritoriului ” Sud Vest Oltenia” a fost fundamentată pe baza nevoilor identificate în teritoriu și a potențialului de dezvoltare a zonei. Strategia de dezvoltare a teritoriului ”Sud Vest Oltenia” se dorește a fi baza unei dezvoltări

durabile și dinamice a teritoriului, în vederea creșterii calității vieții și sporirii atractivității spațiului rural atât pentru investitori cât și pentru locuitori. Având în vedere că prin intermediul grupului de acțiune locală se urmăresc interesele comunității locale, s-a urmărit ca prin intermediul strategiei să se identifice soluții inovatoare pentru problemele existente la nivelul teritoriului. Acțiunile inovative prevăzute în cadrul planului de dezvoltare locală constau în:

- Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro întreprinderi
- Practicarea unei agriculturi durabile, moderne, competitive și capabile să se adapteze la schimbările actuale
- Încurajarea, introducerea și dezvoltarea unor noi tehnologii și produse
- Promovarea produselor locale
- Stimularea parteneriatelor
- Dezvoltarea infrastructurii de bază în vederea creșterii calității vieții
- Stimularea folosirii surselor de energie regenerabilă
- Sprijinirea minorităților locale

Având în vedere și necesitatea creării de locuri de muncă la nivelul teritoriului, strategia de dezvoltare a regiunii ”Sud Vest Oltenia” a prevăzut măsuri de dezvoltare ce vor contribui la crearea de noi locuri de muncă.

Măsurile de finanțare din cadrul Strategiei de Dezvoltare Locală a Asociației Grupul de Acțiune Locală ”Sud Vest Oltenia ”:

- Fișa măsurii M1.6B – Dezvoltarea și modernizarea serviciilor sociale în vederea creșterii calității vieții, inclusiv pentru integrarea minorităților locale în Regiunea Sud Vest Oltenia.
- Fișa măsurii M2.6A – Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de activități non agricole
- Fișa măsurii M3.6B – Dezvoltarea, modernizarea și extinderea infrastructurii pentru populația din regiunea Sud Vest Oltenia
- Fișa măsurii M4.1C – Sprijinirea dezvoltării resursei umane în sectorul agricol
- Fișa măsurii M5.2A – Dezvoltarea durabilă a sectorului agricol
- Fișa măsurii M6.3A – Certificarea calității produselor în cadrul schemelor de calitate
- Fișa măsurii M7.3A – Promovarea formelor asociative de producători în agricultură

Procesul de accesare a acestor măsuri:

1. GAL realizează activități de animare și elaborează documentele de accesare. GAL lansează apel de selecție pentru măsurile din cadrul SDL folosind mijloacele de informare mass-media.
2. Potențialul beneficiar depune proiectul la sediul GAL menționat în anunțul de lansare.
3. Proiectul este evaluat din punct de vedere al criteriilor de conformitate, eligibilitate și selecție la nivel de GAL, utilizând criterii elaborate de fiecare GAL în parte.
4. Proiectele selectate (după soluționarea contestațiilor – dacă este cazul) în baza Raportului de Selecție sunt depuse la AFIR.
5. AFIR verifică respectarea criteriilor de conformitate și eligibilitate.

6. AFIR notifică GAL-ul și solicitantul cu privire la aprobarea/neaprobarea proiectului și semnarea contractului de finanțare.
7. Solicitantul semnează contractul de finanțare cu AFIR.
8. Beneficiarul depune cererea de plată la GAL.
9. GAL verifică conformitatea cererilor de plată și beneficiarul le depune la AFIR.
10. AFIR verifică cererile de plată și efectuează plățile.

Nota MADR privind implementarea strategiei de dezvoltare locală

În decembrie 2020 toate GAL-urile din România au primit o *Notă privind implementarea strategiei de dezvoltare locală* de la Direcția Generală Dezvoltare Rurală-Autoritatea de Management pentru PNDR al MADR:

Pentru a menține capacitatea de funcționare a celor 239 Grupuri de Acțiune Locală (GAL) autorizate de MADR și pentru o implementare eficientă a SDL conform prevederilor regulamentelor europene și legislației naționale specifice, având în vedere timpul scurt rămas pentru absorbția completă a fondurilor și, mai ales, în condițiile dificile generate de respectarea măsurilor de prevenire și control a reducerii riscurilor răspândirii coronavirusului SARS-COV-2, atragem atenția GAL-urilor asupra următoarelor aspecte:

- *stabilirea calendarului de lansare a apelurilor de selecție trebuie să aibă în vedere posibilitatea implementării și finalizării proiectelor contractate până la finalul lunii decembrie 2023, cu precizarea că ultima cerere de plată a beneficiarilor trebuie depusă cel târziu la data de 30.09.2023.*
- *acordarea unei atenții deosebite măsurilor dedicate beneficiarilor autorității publice care trebuie să respecte legislația și procedurile aferente achizițiilor publice pentru a căror derulare este necesară o perioadă mai mare de timp.*
- *inclusiunea în documentația de accesare a măsurilor din SDL care urmează a fi lansate, atât a termenului maxim de finalizare a proiectelor – 31.12.2023, cât și a termenului de depunere a ultimei cereri de plată – 30.09.2023.*
- *justificarea temeinică a lansării apelurilor de selecție cu o alocare disponibilă foarte mică (5.000 euro).*
- *asigurarea implementării proiectelor aferente măsurilor pentru care GAL a primit punctaj la selecția SDL (asociere, infrastructură socială, broadband/acțiuni de e-guvernare, acțiuni adresate minorităților sau activități premergătoare aderării la o schemă de calitate europeană sau națională), așa cum este prevăzut în Ghidul Grupurilor de Acțiune Locală pentru implementarea Strategiilor de Dezvoltare Locală.*

„GAL are obligația de a lansa apeluri de selecție adresate entităților interesate și de a întreprinde toate demersurile pentru a asigura implementarea până la finalul anului 2023, inclusiv depunerea și efectuarea ultimei plăți, a cel puțin un proiect pentru fiecare din aceste măsuri.”

Vă informăm că activitatea GAL-urilor, în ceea ce privește lansarea unor noi sesiuni de depunere a proiectelor, întrunirile Comitetelor de selecție, desfășurarea activităților de animare/instruire, se va face în mod obligatoriu cu respectarea măsurilor de prevenire și control a reducerii riscurilor răspândirii coronavirusului, care sunt/vor fi în vigoare.

Director general adjunct, Bogdan Alecu

GAL-uri din Zona Sud-Vest Oltenia (județele Dolj, Olt, Valcea, Mehedinți, Gorj) sunt următoarele:

- ASOCIAȚIA GAL ȚINUTUL VERDE (comunele Bîrla, Bradu, Buzoești, Căldăraru, Căteasca, Hârsești, Lunca Corbului, Miroși, Oarja, Săpata, Stolnici, Ungheni, Vedea, oraș Costești (jud. Argeș), Corbu, Colonești, Sârbii – Măgura, Tufeni (jud. Olt));
- Asociația Grupul de Acțiune Locală Calafat (comunele Calafat, Caraula, Cetate, Ciupercenii Noi, Desa, Galicea Mare, Ghidici, Giubega, Izvoare, Maglavit, Moțăței, Orodell, Perișor, Piscu Vechi, Plenița, Poiana Mare, Seaca de Câmp, Unirea, Vârtop (jud. Dolj), Salcia (jud. Mehedinți));
- Asociația Grupul de Acțiune locală Segarcea (comunele Segarcea, Calopar, Cerat, Cioroiași, Dobrești, Dranic, Întorsura, Lipovu, Podari, Radovan, Siliștea Crucii, Țuglui);
- Asociația Grupul de Acțiune Locală Lunca Jiului Campia Desnătuului (comunele Breasta, Bucovăț, Pleșoi, Sălcuța, Terpezita, Varvoru de Jos, Vela);
- Asociația GAL Câmpia Romanților (comunele Malu Mare, Leu, Cosoveni, Carcea, Pielești, Ghercești, Robanesti, Dragotesti);
- GAL Colinele Olteniei (comunele Almăj, Argetoiaia, Botoșești-Paia Brabova, Carpen, Cernătești, Coțofenii din Dos, Gogoșu, Grecești, Ișalnița, Predești, Scaești, Seaca de Pădure, Secu, Sopot, Verbița, Băcleș (jud. Mehedinți));
- Asociația GAL Valea Dunării Sudolt (comunele Bechet (oraș), Dăbuleni (oraș), Afumați, Bârca, Bistreț, Cârna, Călărași, Catane, Gângiova, Gighera, Giurguța, Goicea, Măceșu de Jos, Măceșu de Sus, Negoii, Ostroveni, Sadova, Urzicuța, Valea Stanciului);
- Asociația Grupul de Acțiune Locală Amaradia – Jiu (comunele Bralostita, Bradesti, Cotofenii din Fata, Farcas, Goiesti, Melinesti Simnicu de Sus, Mischii, Talpas, Cruset (jud. Gorj), Danciulesti (jud. Gorj));
- Asociația Grupul de Acțiune Locală Jiu Romanți (comunele Celaru, Amărăștii de Sus, Castranova, Amărăștii de Jos, Mârșani, Apele Vii, Bratovoesti, Rojiște, Ghindeni, Teasc, Daneti, Dobrotești, Dioști);
- Asociația GAL "Cheile Sohodolului" (comunele Arcani, Bălești, Cîlnic, Godinești, Lelești, Pestișani, Runcu, Schela, Stănești, Turcinești jud. Gorj. Oraș Uricani jud. Hunedoara)
- Asociația GAL Sudul Gorjului (comunele Oraș Rovinari, Oraș Turceni, Aninoasa, Bîlteni, Borăscu, Brănești, Cătunele, Ciuperceni, Dănești, Drăgotești, Drăguțești, Fărcășești, Glogova, Ionești, Mătăsari, Negomir, Urdari, Slivilești, Telești, Grozești (jud. Mehedinți))
- Asociația GAL "Parâng" (comunele Alimpești, Alunu-jud.Vâlcea, Baia de Fier, Bengești-Ciocadia, Bumbesci-Pitic, Crasna, Novaci, Mușetești, Polovragi, Săcelu)
- Asociația GAL "Gilort" (comunele Albeni, Bălănești, Bărbătești, Jupanești, Târgul Cărbunești, Prigoria, Roșia de Amaradia, Săulești, Scoarța, Vladimir)
- Asociația GAL "Amaradia-GilortOlteț" (comunele Bustuchin, Berlești, Căpreni, Hurezani, Licurici, Logrești, Stejari, Stoina, Țânțăreni, Turburea, Gradiștea (jud. Vâlcea))
- ASOCIAȚIA GAL CÂMPIA BLAHNIȚEI (comunele Vânători, Rogova, Vânjuleț, Pătulele, Livezile, Poroina Mare, Bălăcița, Vlădaia, Padina, Corlățel, Punghina, Oprișor (jud. Mehedinți), Vinju Mare (oraș, jud. Mehedinți))

- ASOCIAȚIA „GRUP DE ACȚIUNE LOCALĂ ADA KALEH” (comunele Breznița, Motru, Butoiești, Devesel, Dumbrava, Greci, Hinova, Prunișor, Șimian, Stângăceaua, Tâmba, Voloiaș)
- ASOCIAȚIA GRUP DE ACȚIUNE LOCALĂ MEHEDINȚIUL DE SUD (comunele Braniștea, Burila Mare, Cujmir, Dârvari, Gârla Mare, Gogoșu, Gruia, Jiana, Obârșia de Câmp, Pristol, Vrata)
- Asociația Grup de Acțiune Locală „Platoul Mehedinți” (comunele Breznița-Ocol, Ilovița, Cireșu, Godeanu, Podeni, Balta, Isverna, Obârșia-Cloșani (jud. Mehedinți)
- GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALĂ ȚINUTUL CLOȘANI (comunele Bala, Bâlvanești, Broșteni, Căzănești, Corcova, Florești, Husnicioara, Ilovăț, Izvoru Bârzii, Malovăț, Sisești, Ponoarele (Jud.Mehedinți), Baia de Aramă (Oraș, Jud.Mehedinți), Bolboși, Samarinești, Văgiulești (Jud.Gorj)
- Asociația GAL Plaiurile Oltului (comunele Babiciu, Barza, Brâncoveni, Cezieni, Deveselu, Dobrosloveni, Dobrun, Drăghiceni, Falcoiu, Farcasele, Osica de Jos, Parscoveni, Scărișoara, Soparlița, Stoenesti, Studina, Vladila, Voineasa, Piatra Olt (oraș jud. Olt), Teslui (jud. Dolj)
- Asociația GAL Ecoleg Olt Dunăre (comunele Brastavatu, Bucinisu, Cilieni, Garcov, Giuvarasti, Grădinile, Grojdibodu, Gura Padinii, Ianca, Izbiceni, Obarsia, Orlea, Redea, Rotunda, Rusanesti, Stefan cel Mare, Tia Mare, Urzica, Vadastra, Vadastrita, Visina, Visina Noua (Olt), Islaz (jud. Teleorman), Corabia (Oraș, Jud. Olt)
- Asociația GAL de la Vedea la Olteț (comunele Balteni, Bobicesti, Brebeni, Cirlogani, Curtisoara, Ganeasa, Iancu Jianu, Icoana, Ipotesti, Milcov, Morunglav, Osica de Sus, Perieti, Plesoiu, Slatioara, Strejesti, Valea Mare (jud. Olt), Lungești, Șușani (jud. Vâlcea) Potcoava (Oraș, jud. Olt), Scornicesti (Oras, jud. Olt)
- Asociația GAL Vedea Găvanu Burdea (comunele Coteana, Crampoia, Daneasa, Ghimpeteni, Gostavatu, Izvoarele, Maruntei, Mihaesti, Movileni, Nicolae Titulescu, Radomiresti, Schitu, Seaca, Serbanesti, Stoicanesti, Valcele, Valeni (jud. OLT), Drăgănești – Olt (Oraș, jud. Olt), Dobrotesti (jud. Teleorman)
- Asociația GAL LA NOI ÎN SAT (comunele Calui, Oboga, Baldovinești, Găvănești, Vulpeni, Dobrețu (jud. Olt), Murgăși, Bulzești (jud. Dolj)
- GAL Oltul Puternic (comunele Barăști, Dobroteasa, Făgetelu, Grădinari, Leleasca, Oporelu, Optași – Măgura, Poboru, Sâmburești, Spineni, Tătulești, Teslui, Verguleasa, Vitomirești, Vulturești, Cungrea (jud. Olt), Drăgoești, Galicea, Olanu, Stoilești, Dănicei (jud. Vâlcea)
- ASOCIAȚIA „GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALĂ MICROREGIUNEA HOREZU” (comunele Pietrari, Bărbătești, Costești, Tomșani, Vaideeni, Slătioara, Stroești, Măldăraști, Oteșani, Horezu (oraș)
- ASOCIAȚIA GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALĂ „CASTRA TRAIANA” (comunele Dăești, Bujoreni, Muereasca, Sălătrucel, Berislăvești, Racovița, Perișani, Malaia, Voineasa, Brezoi (oraș, jud. Vâlcea), Suici (jud. Argeș)
- ASOCIAȚIA GRUP DE ACȚIUNE LOCALĂ CERNA – OLTET (comunele Berbești (oraș), Cernișoara, Copăceni, Fărtătești, Glavile, Ladești, Lăpușata, Livezi, Mateești, Pesceana, Popești, Roești, Roșiile, Stănești, Scundu, Sinești, Tețoiu, Zătreni)

- ASOCIAȚIA GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALĂ ”ȚINUTUL VINULUI” (comunele Bălcești (oraș), Amărăști, Crețeni, Diculești, Făurești, Ghioroiu, Laloșu, Lacusteni, Măciuca, Mădulari, Mitrofani, Orlești, Prundeni, Ștefănești, Sutești, Valea Mare, Voicești)

În județul Gorj sunt constituite un număr de 14 Grupuri de Acțiune Locală, teritoriul fiind acoperit în Regiunea de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia, în partea de sud-est a județului Gorj:

1. GAL Campia Blahnitei - are în componență 13 localități.
2. GAL Mehedințiul de Sus - are în componență 11 localități.
3. GAL Castra Traiana - are în componență 11 localități.
4. GAL Gilort - are în componență 10 localități;
5. GAL Parang -are în componență 10 localități.
6. GAL Ada Kaleh - are în componență 11 localități
7. GAL Ținutul Vinului -are în componență 15 unități administrative
8. GAL Amaradia Gilort - Olteț -are în componență 11 localități.
9. GAL Platoul Mehedinți - are în componență 8 localități.
10. GAL Ținutul Closani- are în componență - 16 localități.
11. GAL Cerna Olteț -are în componență 18 localități,
12. GAL Cheile Sohodolului - are în componență 11 localități.
- 13. GAL Sudul Gorjului - are în componență 20 localități.**
14. GAL Microregiunea Horezu- are în componență 10 localități

4.4 Analiza SWOT Regională

Nr. Crt.	Puncte tari
1.	<i>Conectivitate și accesibilitate.</i> Regiune de tranzit cheie între Banat și Muntenia (București), Regiunea SV Oltenia este traversată de 3 Axe prioritare ale rețelei europene de transport (TENT): Axa prioritară 7 rutieră, Axa prioritară 18 fluviul Dunărea, Axa prioritară 22 (feroviara). Podul CalafatVidin și integrarea acestuia în coridorul IV Pan European asigură conectivitatea regiunii cu partea de sud a Europei.
2.	<i>Cel mai mare producător de energie din România cu resurse energetice refolosite.</i> Rețeaua hidrologică, alături de configurația reliefului, conferă regiunii rolul energetic principal în România prin exploatarea potențialului apelor curgătoare care traversează regiunea : fluviul Dunărea, râurile Jiu și Olt. Pe teritoriul Olteniei se află complexe hidroenergetice Porțile de Fier (printre cele mai mari din Europa) – județul Mehedinți și Lotru-Olt – în județul Vâlcea (printre cele mai mari din România). Mai mult, aproape de zonele miniere Motru – Valea Jiului, funcționează două din cele mai mari centrale termoelectrice din România: Rovinari și Turceni.
3.	<i>Fluviul Dunărea, o resursă importantă pentru industrie și turism.</i> Dunărea reprezintă frontiera naturală a regiunii cu Serbia și Bulgaria, pe o lungime de peste 387 km și constituie Axa prioritară TEN-T 18. De asemenea, Dunărea reprezintă o resursă importantă pentru turism, porturile dunărene Orșova, Drobeta TurnuSeverin și Calafat, urmând să figureze pe lista vaselor de croaziera străine ce vor circula pe Dunăre. Fluviul Dunărea reprezintă o sursă importantă de pescuit, iar întreaga regiune este considerată un adevărat paradis pentru vânătoare. Pentru toate cele trei județe de la Dunăre, Olt, Dolj și Mehedinți, vecinătatea acestui fluviu poate constitui un potențial turistic, prea puțin exploatat în prezent.
4.	<i>Aeroportul Internațional Craiova.</i> Aeroportul Internațional Craiova se află la șapte kilometri de centrul orașului Craiova, pe șoseaua Craiova-București (DN65, E574). Pista de

	decolare/aterizare are o suprafață de 2500 x 60 m, calea de rulare o suprafață de 380 x 14 m, iar platforma pentru îmbarcare 75 x 110 m. Dotarea tehnică a Aeroportului Craiova permite operarea în regim de Aeroport Internațional, având în vedere cele mai recente lucrări de modernizare și 455 achiziție. Modernizarea Aeroportului Internațional Craiova și a rețelei de transport rutier vor duce la intensificarea schimburilor și la creșterea capacității de atragere a investițiilor străine în unități productive;
5.	<i>Regiunea este bogată în resurse minerale (cărbune, izvoare minerale, roci de construcție, sare, petrol, etc).</i> Regiunea dispune de importante resurse minerale în principal cărbune și petrol (județul Gorj, județul Vâlcea), precum și de izvoare minerale cu proprietăți deosebite (județul Vâlcea)
6.	<i>Industria lemnului (Subcarpații Olteniei) și serviciile de transport din regiune sunt competitive.</i> Zonele muntoase și subcarpații Olteniei dispun de resurse forestiere, precum și de facilități de exploatare și transport competitive.
7.	<i>Universitatea din Craiova este unul din cele mai importante centre universitare din țară.</i> În regiunea Oltenia funcționează un număr de 3 universități de stat (2 în Craiova – Universitatea din Craiova și Universitatea de Medicină și Farmacie și una în Targu Jiu – Universitatea de Stat Constantin Brancuși) și 5 private (2 în Craiova, 2 în Rm. Vâlcea, 1 în Drobeta Turnu Severin).
8.	<i>Potențial turistic și cultural diversificat: arii protejate, parcuri naturale, munți, peșteri, zone rurale nepoluate, ape minerale și stațiuni balneare, pescuit și vânătoare, atracții culturale, mânăstiri în zone pitorești.</i> Regiunea Oltenia are un potențial turistic bogat, care creează condiții favorabile pentru practicarea următoarelor forme de turism: turism montan-munții, turismul speologic, turismul balnear, turismul rural, parcuri naturale, turism istoric, religios și cultural.
9.	<i>Suprafețe întinse de terenuri agricole, cu soluri fertile, propice unei agriculturi moderne.</i> Regiunea Oltenia dispune de o suprafață agricolă totală de 1.810.676 ha, reprezentând 12,3% din suprafața agricolă a țării.
10.	<i>Zone de concentrare a industriei moderne: Slatina - aluminiu, cu numeroase investiții de capital Internațional, Ford – a doua mare companie de automobile din România</i> Singurul producător de aluminiu din țară; cea mai mare pondere în exportul regional
11.	Existența forței de muncă cu o bună educație inițială.

Nr. Crt.	Puncte slabe
1.	Infrastructura de transport insuficient dezvoltată; Nu există un drum expres sau o autostradă în regiune; DN 65 Craiova-Slatina-Pitești nu corespunde cerințelor europene în ceea ce privește 456 transportul de călători și mărfuri Lipsa conectărilor și a facilităților eficiente intermodale între rețeaua de cale ferată și cea de căi navigabile interioare constituie un obstacol pentru exportul produselor cu valoare adăugată scăzută din regiune, cum ar fi metalele, lemnul, materii prime agricole, produse miniere, etc. Densitatea căilor ferate în regiune este cea mai mică din țară – 33,9 km/1000 km ² , iar zona de câmpie de-a lungul Dunării nu beneficiază deloc de rețea de cale ferată. De asemenea, nu există puncte de trecere a frontierei pe calea ferată la Drobeta Turnu Severin, spre Iugoslavia fluxurile de marfă și persoane între regiune și țările învecinate fiind îngreunate. Lipsa poturilor comerciale specializate
2.	Infrastructura de afaceri pentru agricultura insuficient dezvoltată;
3.	Regiune rurală cu o pondere mare a populației ocupate în agricultură și o rentabilitate scăzută a activităților agricole datorată fărâmițării terenurilor, unităților productive mici, mecanizării reduse etc; În anul 2011, la nivelul Regiunii Oltenia, sectorul agricol concentra 40% din populația ocupată civilă și contribuia cu un procent de aproximativ 10 % la formarea PIB regional.
4.	Infrastructura de utilități și mediu insuficient dezvoltată (apă, canalizare, epurare, gaze, managementul deșeurilor, comunicații), în mediul rural, dar și în multe orașe; Lungimea rețelei de alimentare cu apă a regiunii Oltenia este de la 6.741 km (10,68% din totalul național) - penultimul loc între regiuni); La nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia , la sfârșitul

	anului 2010, 41,52% (186 localitati) din localități componente nu aveau instalații de alimentare cu apă potabilă și se află exclusiv în mediul rural. Cu o lungime a rețelei de canalizare regională de 1.772 km la sfârșitul anului 2010 km, regiunea Oltenia ocupa ultimul loc între regiuni. De asemenea, exceptând regiunea București, are cel mai mic nr. de localități conectate. Lungimea rețelei de furnizare a gazelor naturale este de 2.087 km, reprezentând 6,26 % din lungimea rețelei de gaze naturale la nivel național (33.338 km), și plasează regiunea Oltenia pe ultimul loc în țară. Rețeaua de termoficare este foarte veche și generează pierderi plătite de către 457 populație. Calitatea apei este necorespunzătoare.
5.	Regiune “de graniță” slab dezvoltată (la granița cu Bulgaria și Serbia); Fluviul Dunărea a acționat de-a lungul timpului ca o barieră naturală, de-a lungul laturii sudice a regiunii, îngreunând relațiile economice.
6.	Capacitate scăzută de atragere a investițiilor străine directe.
7.	Infrastructura de afaceri în stadiu incipient de dezvoltare (inclusiv pentru agricultură); Infrastructura de afaceri a regiunii Oltenia este formată din două parcuri industriale operaționale, situate în județul Dolj la Craiova, și în județul Gorj la Sadu și 5 incubatoare de afaceri. Cele 5 incubatoare de afaceri reprezintă 26% din totalul incubatoarelor active.
8.	Ultimul loc în țară ca și număr de IMM-uri în regiune și cel mai mic număr de IMM-uri cu capital strain din țară; Cu 32.500 unități locale active la nivelul anului 2011 regiunea Sud-Vest Oltenia se află pe ultimul loc din cele opt regiuni din punct de vedere al numărului IMM. Microîntreprinderile reprezintă 86,77 % din numărul total de IMM-uri.
9.	Insuficiența și standardul scăzut al infrastructurii turistice și de agrement, calitatea slabă a serviciilor din turism; În anul 2011, baza materială cuprindea 377 structuri de cazare (7,5% din totalul național), număr ce o situează pe penultimul loc comparativ cu celelalte regiuni. Cu un număr de 18.274 locuri de cazare (24,5% din totalul național), regiunea ocupă ultimul loc la nivel național. Infrastructură de acces spre zonele turistice slab dezvoltată, utilități turistice nemodernizate și dotarea tehnică necorespunzătoare duc la un indice de utilizare a capacităților aflate în funcțiune scăzut.
10.	Prezența unor zone monoindustriale Regiunea Oltenia include mai multe zone monoindustriale situate îndeosebi în județul Gorj, precum bazinele miniere Motru și Rovinari.
11.	Existența unor areale geografice cu densitate scăzută a populației și un grad redus de accesibilitate (est, sud, centru); În ceea ce privește densitatea populației, Oltenia se află sub media pe țară și are un număr relativ mare de sate și localități mici. Cu excepția județului Dolj, celelalte județe au o densitate a populației mai scăzută decât media națională și un număr de localități per kilometru pătrat mai mare, sau mult mai mare. Ca urmare, aceasta contribuie la izolare și 458 sub-dezvoltare. De aici rezultă necesitatea de investiții substanțial mai mari în infrastructura pe cap de locuitor pentru a atinge același nivel al serviciilor ca în zonele cu o densitate mai mare a populației.
12.	Probleme serioase cu sărăcia, servicii sociale precare; Sărăcia este asociată atât cu indivizii, cât și cu anumite comunități. Comunitățile afectate sunt în special cele din zonele rurale, o înaltă gravitate a fenomenului fiind atinsă și în comunitățile de rromi. Economia rurală a regiunii Oltenia, aproape total dependentă de agricultură, a devenit o “economie a subzistenței”, singurul ei rol fiind acela de a asigura necesitățile de bază pentru cea mai mare parte a populației
13.	Probleme de mediu afectând apa, aerul, solul și subsolul. Investițiile insuficiente pentru refacerea solului în zonele miniere au condus la existența unor suprafețe degradate extinse. Lipsa investițiilor în modernizarea instalațiilor de canalizare publică și cele ale apei potabile au repercursiuni asupra calității apei furnizate cu consecințe asupra sănătății populației.
14.	Calitatea scăzută a infrastructurii de sănătate În anul 2011 în Oltenia funcționau 38 de spitale și 3 policlinici, regiunea ocupând ultimul loc pe țară (alături de regiunea Vest) din punctul de vedere al numărului de unități spitalicești proprietate de stat. Calitatea slabă a infrastructurii spitalicești și slaba dotare cu echipamente și tehnologii de ultimă generație este foarte gravă în mediul rural.
15.	Decalaj între pregătirea oferită de școală și cerințele pieței muncii; O analiză comparativă a ratei șomajului la tineri și ratei șomajului de lungă durată sunt o dovadă clară a lipsei de corelare între sistemul educațional inițial și continuu și cerințele reale de pe piață.

16.	Disparități educaționale între mediul rural și urban; Calitatea educației în mediul rural este afectată de infrastructura de educație slab dezvoltată, de motivația insuficientă a personalului și de situația materială slabă a populației rurale.
17.	Infrastructura de educație insuficientă și neadaptată standardelor moderne în materie; Infrastructura educațională la nivel regional se află într-o stare destul de avansată de degradare și cu o dotare insuficientă. 459
18.	Infrastructura de cercetare inovare slab dezvoltată și grad redus de punere în practică a rezultatelor cercetării inovării; Infrastructura de cercetare în regiunea Oltenia este reprezentată de 26 institute și centre de cercetare, din care 13 în agricultură și silvicultură. Activitatea de constituire a clusterelor se află în stadiu incipient.
19.	Grad redus de urbanizare și existența unor areale urbane degradate cu infrastructura de utilități învechită, clădiri aparținând patrimoniului cultural în stare avansată de degradare, lipsa zonelor verzi și de recreere, insuficiența transportului public; 52% din populația regiunii trăiește în mediul rural. Spațiul periurban mai slab dezvoltat Din 408 UAT doar 40 sunt orașe
20.	Decalaj informațional (digital divide), inclusiv în (și între) orașe; Slaba dezvoltare a industriei cu valoare adăugată mare (Strategia de reindustrializare) Lipsa mecanismelor de finanțare a afacerilor (business angel, business venture. Număr redus de abonamente internet; număr redus de calculatoare mai ales în mediul rural. Prelucrarea produselor agricole și piscicole; industrie electrotehnică.

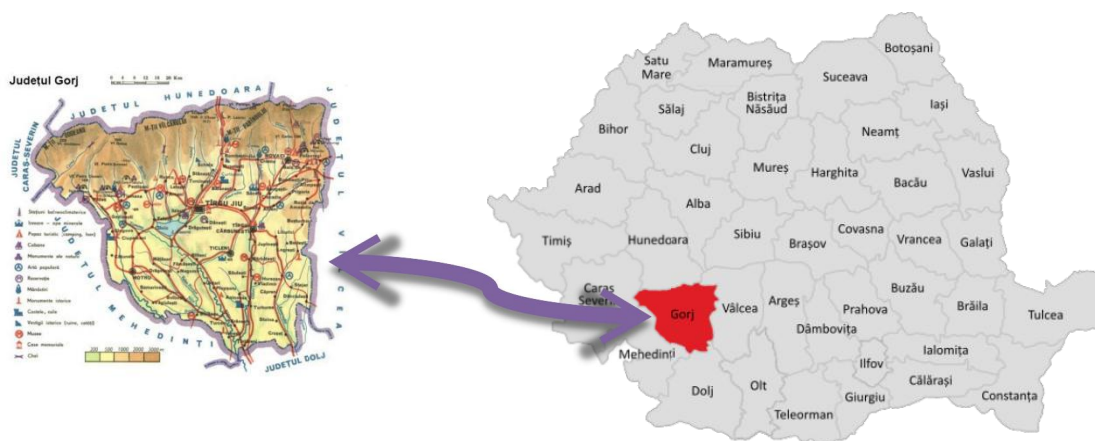
Nr. Crt.	Oportunități
1.	Potențial de exploatare a Dunării ca un coridor de transport cu cost redus;
2.	Valorificarea podului Calafat – Vidin și integrarea acestuia în Coridorul IV European va duce la facilitarea schimburilor cu partea de sud a Europei
3.	Existența unui potențial turistic favorabil dezvoltării unui turism durabil în regiune
4.	Potențial crescut pentru turismul montan, rural, balnear, Dunărean, religios etc
5.	Dezvoltarea sectorului serviciilor va oferi oportunități pentru crearea de noi locuri de muncă; UE alocă fonduri substanțiale prin programele operaționale
6.	Potențial crescut pentru agricultura ecologică
7.	Potențial crescut pentru agroturism (în special în nord)
8.	Interes pentru înființarea clusterelor
9.	Valorificarea potențialului piscicol
10.	Disponibilitatea forței de muncă pentru recalificare și dezvoltarea abilităților

Nr. Crt.	Amenințări
1.	Creșterea disparităților inter și intraregionale
2.	Creșterea ratei șomajului în urma privatizării întreprinderilor mari și a restructurării industriale
3.	Problemele acumulate în industria extractivă a cărbunelui încă greu de rezolvat
4.	Creșterea competiției pentru produsele agricole, putând defavoriza unele sectoare tradiționale, în prezent competitive la export
5.	Migrația masivă a tineretului datorită lipsei locurilor de muncă
6.	Regim silvic – incoerența legislativă în ceea ce privește stațiunile montane (legea 50, legea 350, legea 526)
7.	Risc natural (inundații, deșertificarea, eroziunea malurilor)

Tab. 5 Analiza SWOT

5. Caracterizare generală a județului Gorj

Județul Gorj face parte din județele Olteniei de Nord și este situat în partea sud-vestică a României, având reședința în municipiul Târgu Jiu. Este vecin cu județele: Dolj (la sud-est), Mehedinți (la sud-vest), Caraș-Severin (la nord-vest), Hunedoara (la nord) și Vâlcea (la est).

Județul Gorj are în componență următoarele unități administrativ-teritoriale:

- 2 municipii: Targu Jiu (reședință de județ), Motru.
- 7 orașe: Bumbesti-Jiu, Novaci, Rovinari, Târgu Cărbunești, Tismana, Turceni, Țicleni.
- 61 comune (Albeni, Alimpești, Aninoasa, Arcani, Baia de Fier, Bălănești, Bălești, Bărbătești, Bengești-Ciocadia, Berlești, Bâlneni, Bolboși, Borăscu, Brănești, Bumbesti-Pițic, Bustuchin, Călnic, Căpreni, Cătunele, Ciuperceni, Crasna, Crușeț, Dănciulești, Dănești, Drăgotești, Drăguțești, Fărcășești, Glogova, Godinești, Hurezani, Ionești, Jupânești, Lelești, Licurici, Logrești, Mătăsari, Mușetești, Negomir, Padeș, Peștișani, Plopșoru, Polovragi, Prigoria, Roșia de Amaradia, Runcu, Săcelu, Samarinești, Săulești, Schela, Scoarța, Slivilești, Stănești, Stejari, Stoina, Țânțăreni, Telești, Turburea, Turcinești, Urdari, Văgiulești, Vladimir).
- 411 sate.

Denumirea județului Gorj este o prescurtare a vechii denumiri slave „Gornemu” (Gore), „Jiliu” (Jil sau Jii) adică „Jiul de Sus” sau „Jiul de Munte” care treptat s-a transformat în „Gorjii”, apoi „Gorjiu” și, într-un final, în Gorj. (sursa: https://ro.wikipedia.org/wiki/Jude%C8%9Bul_Gorj).

Din 1998 Județul Gorj face parte din Regiunea de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia.

5.1 Cadrul istoric

Pe actualul teritoriu al județului Gorj, prima unitate administrativ-teritorială atestată documentar a fost județul Jaleș, iar primele localități Tismana și Dabaceni. Localitatea Dabaceni a fost și reședință a Gorjului (documente datând din 1385, când a fost sub conducerea lui Dan I și din 1387, de-a lungul domniei lui Mircea cel Bătrân).

Doar la sfârșitul secolului al XV-lea se poate vorbi de Gorj ca județ.

În rezultatul cercetărilor arheologice s-au descoperit: complexul de fortificații romane de la Bumbăști-Jiu, castrele cu val de pământ de la Cătunele, Pinoasa-Vârt, așezările civile romane de la Săcelu, Ciocadia, Târgu Jiu, Slobozia-Bârsești, Bălești, Crasna, Vladimir, Runcu și Telești osemintele la Baia de Fier și Broșteni.

Mișcarea de la 1821 a reprezentat în istoria Principatelor Române sfârșitul vechiului regim feudal și începutul epocii moderne. Acest proces de renaștere națională în Principatele Române îl are în fruntea sa pe Tudor Vladimirescu, originar din Vladimir, care în ianuarie 1821, la Padeș, dă citire proclamației către popor, un adevărat program al revoluției.

Tudor Vladimirescu nascut în 1780 în satul Vladimir județul Gorj a fost o figură emblematică pentru istoria Țării Românești de la începutul secolului al XIX-lea, fiind conducătorul Revoluției de la 1821, al pandurilor și domn al Țării Românești.

Evenimentele din anul 1848 au influențat județul Gorj, în special la Târgu Jiu, la 20 iunie 1848 a fost citită „Proclamația eliberatoare”. S-a remarcat activitatea, în cadrul guvernului provizoriu, a generalilor Gheorghe Magheru, originar din Gorj și Christian Tell, născut în Brașov, dar devenit moșier în Gorj în urma căsătoriei, ce au reprezentat județul în Adunarea Constituțională. Peste 30 ani, efective militare gorjene au participat la războiul de independență (luptele de la Vidin în octombrie 1877 cu sacrificiul a peste 241 ostași gorjeni în obținerea independenței).

La Serviciul Județean Gorj al Arhivelor Naționale există acte foarte vechi, donate de familii care au conștientizat valoarea lor. Printre cele mai importante, se află documente scrise cu mâna pe hârtie sau pergament (făcut din piele de vițel prelucrată), scrierile fiind în română sau slavonă, cu caractere chirilice. Deși, de-a lungul timpului, autoritățile au conștientizat importanța păstrării documentelor, au existat și momente în istorie când acestea au fost distruse.

5.2 Cadrul natural

Așezarea geografică.

Județul Gorj este situat în partea de sud-vest a României, în nordul Olteniei, pe cursul mijlociu și superior al râului Jiu, de unde provine și numele (Jiul de Sus).

Relieful Gorjului este format din trei mari unități fizico-geografice care coboară în trepte de la nord la sud:

1. Carpații Meridionali - zonă muntoasă formată din versanții sudici ai Munților Parâng, Vâlcan și Godeanu, în partea de nord a județului.
2. Subcarpații Getici - cei între văile Motru și Gilort se numesc Subcarpații Gorjului, iar cei dintre Gilort și Olteț aparțin grupei Subcarpații Oltețului care se întind între Bistrița

Vâlceană și Gilort, străbătuți de Olteț. Subcarpații formează cea de-a doua treaptă de relief a Gorjului care este constituită din două șiruri de culmi deluroase și două ulucuri depresionare.

3. Podișul Getic este constituit din depozite sedimentare (nisipuri, pietrișuri, argile, marne) materiale erodate din munți, cărate de râuri și depuse în Bazinul Getic. În aceste depozite orizontale râurile au săpat văi largi (Oltețul, Amaradia, Gilortul, Jiul), însoțite de lunci și terase cu interfluvii sub formă de culmi deluroase cu orientare și înclinație de la nord la sud.

Aceste trei forme de relief conțin roci foarte rezistente, granite, șisturi cristaline, calcare, (sursa: <http://www.asociatiagorjul.ro/despre%20judetul%20gorj.html>)

Resursele naturale:

În subsolul județului Gorj se găsesc importante zăcăminte de cărbune, respectiv lignit în bazinele Motru și Rovinari. În bazinul Motru se găsește lignit la: Horăști, Roșiuța, Lupoia, Leurda și Ploștina, iar în bazinul Rovinari la: Cican, Beterega, Gârla, Mătășari, Roșia-Jiu, Rovinari și Urdari. De asemenea găsim antracit la Schela, petrol la: Țicleni, Hurezani, Bâlneni, Albeni, Scoarța, Bustuchin, gaze naturale la: Țicleni, Hurezani, Logrești, Bustuchin, grafit la Baia de Fier și Polovragi, calcare la Suseni, marne la Bârsești, dolomită la Tismana, argilă refractară la Schela și Vierzuroiu. În județul Gorj se găsesc de asemenea izvoare de ape minerale cu importante proprietăți terapeutice la: Țicleni, Săcelu, Glogova și Bălănești.

Solul - Cea mai mare suprafață a regiunii este destinată agriculturii în partea de Sud a sa, predominând pădurile și munții în partea de nord

Hidrografia județului Gorj este reprezentată de râurile: Jiu, Gilort și afluenții lor, râurile Olteț și Cerna. Există câteva lacuri glaciare importante: Gâlcescu, Tăuri, Slăveiu, Mija, Pasărea și Godeanu. Cele mai mari lacuri care se găsesc pe teritoriul județului sunt antropice și au fost construite în scop hidroenergetic pe râurile Cerna, Motru, Tismana, Bistrița, Jiu, Gilort și Olteț. Lacurile naturale mai importante sunt cele glaciare: Gâlcescu, Tăuri, Slăveiu, Mija, Pasărea și Godeanu.

Totodată, teritoriul județului Gorj este bogat în ape subterane, cum ar fi apele de carst provenite din bara calcaroasă montană unde s-a făcut și captarea celor două izvoare la Runcu și Izvarna cu un debit de peste 100 litri/secundă fiecare. Ape freatice la adâncimi mici de circa 2–3 m se află în depresiunile subcarpatice și în luncile râurilor din zona de podiș folosită de locuitori prin captări în puțuri. Apele minerale apar la Săcelu în izvoare, folosite pentru băi.

Clima pe teritoriul județului Gorj este temperat-continentală moderată cu influențe mediteraneene, datorită așezării județului în partea de sud-vest a țării. De asemenea, datorită configurației reliefului, clima este diferențiată în funcție de treptele de relief. Temperaturile medii anuale cresc dinspre nord spre sud. Temperatura medie multianuală este de +10,2 grade Celsius. Cantitatea medie multianuală de precipitații diferă în funcție de zonă, fiind mai redusă la câmpie, respectiv 500-600 mm, și mai ridicată în zonele montane, peste 1 500 mm. Vânturile dominante sunt cele nordice. Direcția predominantă a vânturilor este dinspre nord, în zona montană, iar în zonele depresionare dinspre sud și sud-est.

Flora și fauna județului sunt foarte variate și bogate. Flora se compune din peste 2000 de specii de plante de tip submediteranean, pontic, balcanic și balcano-dacic. Vegetația forestieră ce acoperă teritoriul regiunii este formată din foioase (stejar, fag, ulm, carpen, frasin, platin, platin, tei ș.a.), conifere (brad, molid, pin, zăpadă ș.a.), unde sunt prezente specii de jnepeni, ienuperi, tufe de afin, coacăz, smârdar și multe alte specii ierboase de tipul gramineelor sau al unor plante cu flori colorate.

Fauna județului este foarte variată și bogată. Culmile alpine și circurile glaciare adăpostesc capra neagră (Parâng-Găuri, Ghereșul, Roșiile, Slăvei, Vâlcău-Oslea). În pădurile de foioase și de amestec specii precum: ursul, mistrețul, lupul, erbul, căprioara, pisica sălbatică, dihorul, au o mare valoare cinegetică. Apele lacurilor de munte, atât cele glaciare cât și cele de baraj sunt bogate în păstrăv și crap. Cursurile superioare și mijlocii ale râurilor Jiu, Jieț, Gilort, Olteț sunt unanim considerate un paradis al pescarilor sportivi prin prezența speciilor de păstrăv, mreană, moioagă, clean, scobar.

5.3 Populația

Din datele publicate de Institutul Național de Statistică rezultă că la 1 iulie 2012 populația județului Gorj era de 372 719 locuitori, reprezentând 1,86% din populația țării, cu o densitate medie de 66,5 locuitori pe km². Din totalul populației, 184 271 persoane, respectiv 49,44 la sută, sunt de sex masculin și 188 448 persoane, respectiv 50,56 la sută, sunt de sex feminin. În ceea ce privește repartizarea pe medii, 176 887 persoane, respectiv 47,46 la sută, trăiesc în mediul urban, iar 195 832 persoane, respectiv 52,54 la sută, trăiesc în mediul rural. Structura etnică a populației județului Gorj la Recensământul populației din anul 2011 se prezintă astfel: 321 686 români, 6 698 romi, 134 maghiari, 28 italieni, 24 ucraineni, 22 germani, 17 sârbi, 11 turci, 11 ruși-lipoveni, 10 cehi, 8 greci, 7 slovaci, 3 chinezi, 48 persoane de altă etnie și 12 887 persoane la care această informație nu este disponibilă

Distribuția pe județul Gorj a populației la ultimele trei recensăminte arată descreșterea accentuată a numărului de locuitori de pe teritoriul județului:

Anul	1992	2002	2011
Nr. persoane	401021	387308	341594

5.4 Învățământ și educație

În vederea aprobării organizării rețelei de învățământ special în județul Gorj pentru anii școlari, Consiliul Județean Gorj, prin adresă solicită Ministerului Educației și Cercetării – acordarea avizului conform privind rețeaua școlară de învățământ special de pe raza județului Gorj, solicitare avizată favorabil prin adresa Ministerului Educației și Cercetării și înregistrată la Consiliul Județean Gorj.

În județul Gorj peste 5900 tineri sunt înscriși la diverse forme de învățământ: cursuri de zi (formă lungă și formă scurtă), fără frecvență și cursuri la distanță.

Nr. Crt	Tip de unitate	Total
---------	----------------	-------

1	Grădinițe	260
2	Școli	375
3	Licee si colegii teoretice	7
4	Licee cu profil tehnic	18
5	Licee cu profil resurse	2
6	Licee cu profil servicii	3
7	Licee cu profil artistic	1
8	Licee cu profil de educatie fizica și sport	1
9	Seminarii tehnice	1
10	Scoli postliceale sanitare	2
11	Cluburi ale elevilor și copiilor	3
12	Cluburi sportive și casa Corpului Didactic	2
13	Institutii de invatamant superior	2
	TOTAL	677

La nivelul județului Gorj, învățământul special se desfășoară în Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Tg-Jiu-unitate de învățământ cu personalitate juridică.

În unitățile de învățământ preuniversitar sunt înscriși un număr 13227 elevi astfel: 5968 elevi în licee și colegii teoretice, 3540 elevi în licee tehnice, 1000 elevi în licee tehnice-resurse naturale și protecția mediului, restul elevilor urmând cursurile în alte forme de învățământ (silvic, agro-montan, veterinar, economic etc.).

La nivelul județului Gorj funcționează, de asemenea, două școli postliceale sanitare, 3 cluburi ale copiilor și elevilor, 2 cluburi sportive și Casa Corpului Didactic.

În județul Gorj sunt două instituții de învățământ superior, respectiv Universitatea „Titu Maiorescu,, și Universitatea de stat „Constantin Brâncuși”, înființată în anul 1992. În prezent, în cadrul Universității „Constantin Brâncuși,, funcționează 5 facultăți după cum urmează: Facultatea de Inginerie si Dezvoltare Durabilă; Facultatea de Științe ale Educației si Management Public; Facultatea de Științe Economice; Facultatea de Științe Medicale si Comportamentale și Facultatea de Științe Juridice. În prezent, aproximativ 5900 tineri sunt înscriși la diverse forme de învățământ: cursuri de zi (formă lungă și formă scurtă), fără frecvență și cursuri la distanță .

5.5 Economia și Mediul de afaceri

Din punct de vedere al nivelului general de dezvoltare, județul Gorj se află într-o poziție mai puțin favorabilă, deoarece regiunea din care face parte este caracterizată de un nivel de dezvoltare mai scăzut.

Județul Gorj ocupă un loc distinct în economia românească datorită diversității și, în unele cazuri, bogăției resurselor sale naturale.

Industria reprezintă funcțiunea economică dominantă care, alături de construcții, asigură aproape jumătate din produsul intern brut al județului. În Județul Gorj activează următoarele tipuri de unități: unități în industria extractivă, unități în industria prelucrătoare, unități în producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat, unități în distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare.

Resursele de energie primară cuprind: cărbune net, țiței, gaze naturale utilizabile, lemne de foc, energie hidroelectrică. Ponderea cea mai mare în puterea instalată a grupurilor electrogene este energia produsă de termocentrale de la Rovinari și Turceni

Pentru județul Gorj, pădurea reprezintă o importanță economică și valoare de suport a dezvoltării localităților și protecție a calității mediului.

Principalele produse industriale realizate la nivelul Județului Gorj sunt:

- ♦ energie electrică prin termocentrale și hidrocentrale;
- ♦ articole tehnice din cauciuc și cauciuc regenerat;
- ♦ materiale de construcții (ciment, tuburi de azbociment, cărămidă etc);
- ♦ construcții metalice și produse din metal;
- ♦ cherestea, mobilă, parchete;
- ♦ unități de producție cablaje;
- ♦ confecții și tricotaje;
- ♦ produse alimentare (preparate din carne, lapte, dulciuri, băuturi etc).

Principalele activități ale industriei extractive prezente pe teritoriul județului sunt:

- ♦ exploatarea țițeiului;
- ♦ exploatarea gazelor naturale;
- ♦ exploatarea lignitului și antracitului la zi (cariere) și în subteran;
- ♦ exploatarea calcarului.

5.6 Transportul

Pentru județul Gorj un avantaj îl reprezintă distribuirea relativ armonioasă a infrastructurii de transport pe teritoriul județean, dar este necesară totuși demararea unor acțiuni susținute pentru a dezvolta și îmbunătăți transportul în interiorul județului. Acest mod de transport permite transportul materiilor prime și al mărfurilor la costuri scăzute având în vedere și atingerea obiectivului de dezvoltare durabilă. Dezvoltarea infrastructurii rutiere și alinierea la standardele europene este motivată de necesitatea racordării coerente a rețelei județene la rețeaua națională și europeană. De asemenea, este necesară și corelarea proiectelor de dezvoltare ale județului Gorj cu cele din județele învecinate.

Principalele căi de acces în cadrul județului Gorj sunt:

- Rețeaua rutieră;
- Rețeaua feroviară;

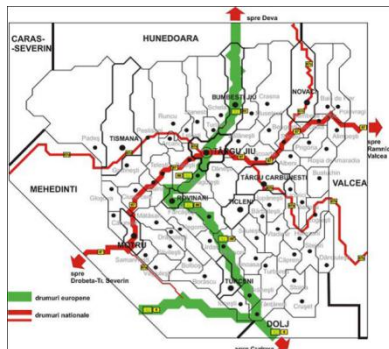

Fig. 4 Căile de acces din județul Gorj

Transportul pe calea ferată este foarte important pentru Județul Gorj. Ruta națională Timișoara-București și Cluj-București traversează întregul județ și, în cadrul județului, cele 6 orașe importante și alte 35 de localități sunt conectate la calea ferată. Un loc aparte în transportul feroviar îl ocupă sectorul de cale ferată Bumbești-Livezeni (30 km, 38 tunele, 25 de viaducte și 10 poduri), dat în folosință încă în 1948, care scurtează drumul dintre Oltenia și bazinul carbonifer de la Petroșani.

Transportul feroviar se împarte în cel de călători și cel de marfă. Piața transportului de călători este naționalizată, iar piața transportului de mărfuri este liberalizată.

În ceea ce privește rețeaua feroviară, există cale ferată de legătură între magistrala feroviară 1 (București – Craiova – Drobeta Turnu Severin – Timișoara – Jimbolia și ieșire spre Belgrad – Serbia) și magistrala feroviară 2 (București – Ploiești – Brașov – Sibiu – Deva – Arad și ieșire spre Budapesta-Ungaria)

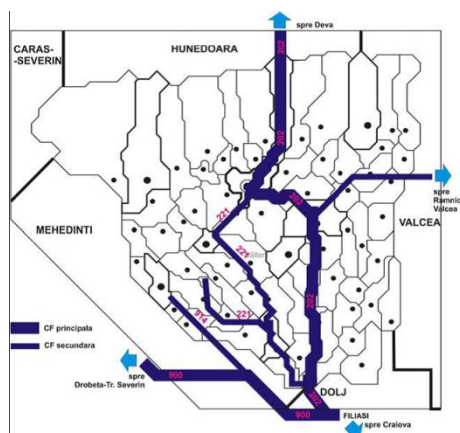

Fig. 5 Rețeaua feroviară din județul Gorj

Județul Gorj este traversat de drumuri județene și este accesibil prin rețeaua de drumuri naționale. Drumurile județene sunt bine conturate în geografia județului și fac legătura între localitățile rurale cu cele urbane folosind drumuri de aceeași categorie dar și rețeaua drumurilor naționale. Drumurile clasificate și încadrate, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, ca drumuri județene sunt în număr de 34 și lungimea totală a acestora este de 836.993 km. Consiliul Județean Gorj este administratorul drumurilor.

În ceea ce privește rețeaua aeriană, județul Gorj nu este dotat cu un aeroport, cele mai apropiate aeroporturi se găsesc la Craiova (115 km), Caransebeș (174 km), Timișoara (279 km). De asemenea distanța față de principalul punct aerian de intrare în România, aeroportul București-Otopeni, este de 330 km.

5.7 Cultura

În domeniul culturii, județul Gorj se remarcă prin tradiții, obiceiuri, monumente originale bazate și pe evoluția cultural-spirituală de o reală autenticitate din zonă, cu multe atracții naturale și culturale de explorat.

Gorjul sau Ținutul Jiului de Sus, cum îl atestă documente vechi de mai bine de 500 de ani, adăpostește păduri, dealuri și câmpii care conferă o valoare unanim recunoscută, dar și

monumente istorice și creații ale locuitorilor săi care s-au păstrat peste veacuri pentru a rămâne martorii identității și tradițiilor gorjenilor.

Rețeaua instituțiilor și așezămintelor culturale din județul Gorj cuprinde:

- un teatru – Teatrul Dramatic „Elvira Godeanu” din Târgu Jiu,
- ansamblul artistic profesionist „Doina Gorjului”,
- 203 biblioteci din care 62 publice.

- muzee: Muzeul Județean Gorj „Alexandru Ștefulescu”, Muzeul Arhitecturii Populare - muzeu în aer liber, situat în satul Curtișoara (cu o colecție de hambare, magazine de vin, case de moară și o culă închisă din secolul al XVIII-lea, un conac tradițional cu un design cu un singur etaj popular în zonă și o biserică datând din 1820), Muzeul Sătesc Lelești, Muzeul Sătesc Arcani, Casa Memorială Tudor Vladimirescu din satul Vladimir, Casa Memorială Ecaterina Teodoroiu din Târgu Jiu, Monumentul Proclamației de la Padeș. Un loc aparte îl ocupă Casa Memorială Constantin Brâncuși din satul Hobîța, comuna Peștișani, declarată monument istoric, care este o replică a casei în care s-a născut Brâncuși. Ea adăpostește 6 în prezent obiecte care au aparținut familiei, o colecție de albume, scrisori, cărți și alte documente referitoare la viața și activitatea lui Constantin Brâncuși.

- monumente istorice - din datele Direcției Județene pentru Cultură și Patrimoniu Național Gorj rezultă că în județ sunt înscrise pe lista monumentelor istorice un număr de 511 poziții care reprezintă: 46 monumente și situri arheologice, 352 monumente istorice, 4 ansambluri urbane, 24 monumente de for public și 28 monumente memoriale. Dintre acestea se remarcă Ansamblul Monumental „Calea Eroilor”, cuprins în patrimoniul UNESCO, din municipiul Târgu Jiu.

- culte - denumire care provine de la cuvântul turcesc kule (turn) - alte obiective specifice județului, dintre care: Cula de la Curtișoara, Cula Crăsnaru, Cula din Șiacu și Casa-culă din Glogova.

- lăcașe de cult - cele mai importante fiind: Mănăstirea Tismana care datează din timpul domniei lui Vlaicu Vodă (1364-1377), construită inițial sub forma unei biserițe de lemn de tisă; Mănăstirea Polovragi cu o vechime de peste 500 ani, ridicată inițial în anul 1505, ulterior pictată în timpul domniei lui Constantin Brâncoveanu, care este considerat al treilea ctitor al acesteia; Mănăstirea Crasna a fost întemeiată în anul 1636 - ansamblul cuprinde o biserică construită în stil bizantin cu pictura în frescă realizată în anul 1757; Mănăstirea Lainici, situată în defileul Văii Jiului, s-a dezvoltat în jurul unei biserici de lemn. Are picturi originale care se păstrează din anul 1817.

- alte obiective înscrise în lista monumentelor istorice sunt: Biserica de lemn cu pridvor „Sfântul Vasile” din satul Pieptani, Biserica de lemn „Sfântul Ioan Botezătorul” din Fărcăsești, Biserica de lemn „Sfântul Nicolae” din Negomir, Biserica de lemn „Sfinții Împărați” din Curteana și Biserica de lemn „Sfinții Arhangheli” din Ceauru, una dintre bisericile de lemn de mare valoare arhitecturală și una dintre cele mai vechi de acest tip păstrate în județul Gorj.

Patrimoniul cultural imobil al județului Gorj are înscrise în Lista monumentelor istorice, aprobată de ministerul culturii și cultelor în 2004, peste cinci sute de obiective monument istoric. Acestea reprezintă a șasea parte din totalul monumentelor din Regiunea Sud-Vest Oltenia.

5.8 Turismul

Județul Gorj are un potențial turistic deosebit, datorită peisajelor pitorești, monumentelor de artă și arhitectură, de mare valoare, precum și cu perspective pentru turismul montan, de agrement și turismul ecologic în sezonul estival.

Cele trei forme de relief - Carpații Meridionali, Subcarpații Getici, Podișul Getic - au creat în zona montană numeroase văi și culoare extrem de spectaculoase devenite obiective de interes turistic. În zonă există platouri de nivelare ce au favorizat dezvoltarea unor localități în zona montană și pot constitui un avantaj în exploatarea turistică a zonei ca una turistică. Expunerea sudică a zonei creează cadru favorabil dezvoltării turismului. Totuși, pentru sezonul de iarnă expunerea sudică a masivelor montane constituie un impediment în păstrarea unui strat de zăpadă suficient pentru practicarea sporturilor de iarnă, acest lucru fiind posibil doar la altitudini de peste 1400-1600 m, în funcție de masiv.

În județul Gorj activează unități de cazare turistică, din care: hoteluri și moteluri, hosteluri, cabane turistice, vile turistice și bungalouri, pensiuni turistice și agroturistice, popasuri turistice. Astfel, în județul Gorj, la Rânca (la altitudinea de 1600 m), se află cea mai renumită stațiune de schi din Carpații Olteniei, situată la poalele Vârfului Păpușa, în Munții Novaciului din Masivul Parâng. Se poate remarca, de asemenea, Stațiunea balneoclimaterică Săcelu care beneficiază de izvoare minerale sulfuroase, clorurate, iodurate, bromurate, indicate în tratarea mai multor afecțiuni. În județ se găsesc și o mulțime de obiective turistice naturale, așa ca:

- rezervații naturale: Parcul Național Defileul Jiului, Rezervația naturală Piatra Cloșanilor, Rezervația naturală Piatra Sfînxul Lainicilor, Rezervația naturală Muntele Oslea, Rezervația naturală Parâng – Novaci, Rezervația naturală Pădurea Tismana – Pocruia, Rezervația naturală Dumbrava Tismanei;
- peșteri și fenomene carstice: Peștera Martel, Peștera Lazului, Peștera Gura Plaiului, Peștera Iedului, Peștera Muierii, Peștera Polovragi și Peștera Cloșani;
- chei pe văile unor râuri: Cheile Oltețului, Cheile Sohodolului, Cheile Galbenului, Cheile Corcoaiei, Cheile Șușiței, Cheile Pătrunsa, Cheile Gropului Sec;
- lacuri naturale situate în circuri glaciare: Lacul Mija, Lacul Gâlcescu;
- lacuri de acumulare: Lacul Valea lui Iovan;
- complexul lacustru Vaja – Clocotiș.

Arealele protejate natural și frumuseți ale peisajului prezintă un mare interes turistic. Dintre acestea se enumeră ca fiind importante:

- ♦ Cheile Sohodolului – 20 ha, pe o lungime de 10 km, de interes peisagistic și floristic;
- ♦ Cheile Corcoaiei – 10 ha, pe o lungime de 40 km;
- ♦ Cheile Oltețului – floristică, 20 ha - săpate în calcare au și mici grote adăpostind circa 400 specii de plante, unele cu caracter de unicat;
- ♦ Peștera Polovragi – speologică, 1 ha - este celebră prin grota de intrare;
- ♦ Peștera Muierii – speologică, 10 ha, cu 4 niveluri carstice, situată în apropierea Cheilor Galbenului, monument al naturii, amenajat pentru vizitare (electrificat);
- ♦ Pădurea de castani Pocruia – Tismana – floristică, 30,4 ha, unde sunt prezentate specii de castani comestibili (Castanea vesca, Castanea sativa).

Atracții și obiective turistice din Județul Gorj

COLOANA INFINITULUI BRÂNCUȘI sau Coloana fără sfârșit este o sculptură a artistului român Constantin Brâncuși, inaugurată la 27 octombrie 1938, având înălțimea de 29,35 metri și compusă din 16 module octaedrice suprapuse, respectiv având la extremitățile inferioară și superioară câte o jumătate de modul. Sculptura este o stilizare a coloanelor funerare specifice sudului României. Denumirea originală era „*Coloana recunoștinței fără sfârșit*” și a fost dedicată soldaților români din Primul Război Mondial căzuți în 1916 în luptele de pe malul Jiului.

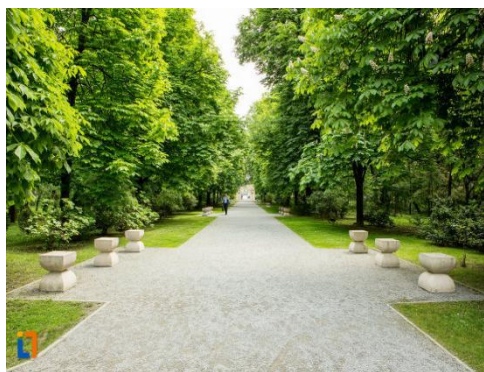

POARTA SĂRUTULUI BRÂNCUȘI

Poarta sărutului este o sculptură în piatră, realizată de Constantin Brâncuși, parte a tripticului Ansamblului Monumental din Târgu Jiu și reprezintă trecerea către lumea cealaltă sau venirea de pe lumea cealaltă, trecerea în ființă și în neființă.

MASA TĂCERII BRÂNCUȘI reprezintă, probabil, un omagiu adus eroilor decedați în Primul Război Mondial, sau masa contemplativă, masa la care se pune țara la cale, masa timpului, a spațiului perfect, a lumii de dincolo, poate fi și masa apostolilor, masa celor flămânzi, masa familiei sau chiar masa de meditație asupra morții și a vieții, asupra abstractului și multe altele. Nimeni nu poate spune ce a avut în vedere sculptorul renumit, cert este că perfecțiunea cu care a realizat acest ansamblu continuă să-i uimească atât pe turiști cât și pe cercetători.

ALEEA SCAUNELOR este creată tot din piatră, scaunele având formă simplă, dar totodată și foarte complexă în semnificații și simboluri. Aleea, formată din cele 30 de scaune, pornește de la Masă și duce către Poartă. Aleea Scaunelor poate reprezenta legătura dintre sacru și profan, dintre viață și moarte, dintre rațiune și suflet, dintre materie și haos, sau **numărul de treizeci reprezintă vârsta lui Iisus**, vârsta la care a devenit Fiul Domnului în momentul în care Sfântul Duh s-a pogorât peste el.

MUZEUL ARHITECTURII POPULARE DIN GORJ este un muzeu în aer liber, situat în satul Curtișoara, județul Gorj, în prezent cartier al orașului Bumbști Jiu, care cuprinde monumente de arhitectură și tehnică populară.

CASTELUL ROSIANUL a fost construit la începutul secolului 20 de un arhitect italian la cererea boierului Dumitru Roșianu, un avocat la Curtea Regală și, așa cum reiese din poveștile auzite de bătrânii satului, un om avar, care se purta dur cu argații săi.

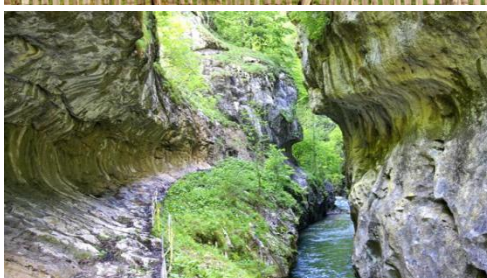

STAȚIUNEA MONTANĂ RÂNCA din județul Gorj este situată pe crestele cele mai înalte ale munților, la o altitudine de 1650 metri, și reprezintă un loc perfect pentru relaxare în orice anotimp.

Stațiunea turistică Râncă se afla în apropierea orașului Novaci și a comunei Baia de Fier din județul Gorj, fiind situată la 1600m altitudine la poalele varfului Papusa din Masivul Parang.

CHEILE OLTEȚULUI din comuna Polovraci, județul Gorj se întind pe o distanță de doi kilometri. Rezervația naturală Cheile Oltetului este arie natural protejată.

CHEILE CORCOAIA din Comuna Padeș, județul Gorj. Rezervația Cheile Corcoaiei este situată în partea nordică a Parcului Național Domogled-Valea Cernei, în județul Gorj, pe o suprafață de 34 ha.

Biserica de lemn din Slăvuța, județul Gorj are hramul „Intrarea în Biserică” și prezintă valori documentare și artistice, fiind una dintre cele mai vechi și mai frumoase biserici de lemn din Oltenia. Structura veche este nealterată și păstrează ferestre bifold originale, rar întâlnite la vechile noastre biserici. Se distinge în mod cu totul deosebit decorul sculptat la intrare și în pridvor, concurând la faima sculpturii în lemn tradiționale din Gorj. Are pisană cu semnăturile de meșteri și datarea din 1683-84. Biserica este înscrisă pe noua listă a monumentelor istorice.

Mănăstirea Tismana (una dintre cele mai vechi mănăstiri ortodoxe din țara noastră) - este cel mai vechi așezământ monahal din Țara Românească (Oltenia), aflat pe teritoriul orașului Tismana din județul Gorj, la 36 km de orașul Târgu-Jiu.

Mănăstirea Tismana este așezată pe un vârf de stâncă, pe muntele Stârmina, înconjurată de culmi împădurite și stâncoase, lângă gura Peșterii Sfântului Nicodim și de sub ale cărei ziduri izvorăște apa, rostogolindu-se în cascadă, cu o cădere de cca 40 m în râul Tismana.

Peștera Polovragi se găsește în Munții Căpățâni, pe malul Oltețului, la o altitudine de 670 m și la 20 m înălțime față de talvegul râului, pe teritoriul comunei Polovragi între localitățile Horezu și Baia de Fier, județul Gorj, Oltenia, România.

Este o peșteră caldă și umedă (temperatură constantă - 9 grade și umiditate medie - 90%), care „plânge” cu picături din infiltrații, apă bogată în carbonat de calciu sau în bioxid de siliciu, oxid de fier, etc., în funcție de straturile pe care le străbate, le „spală” și le readuce, cu îndelungă răbdare, în propria-i excavație. În funcție de impuritățile pe care le transportă apa în galeria principală, aceasta își schimbă culoarea din aval către amonte, pe porțiuni care au căpătat, în timp, denumiri precum: Bolta însângerată, Camera Albă, Sala Divină.

(Sursa: https://ro.wikipedia.org/wiki/Jude%C8%9Bul_Gorj)

5.9 Sănătatea și situația socială

Rețeaua sanitară a județului Gorj cuprindea la sfârșitul anului 2012 un număr de 7 spitale, o policlinică, 7 ambulatorii integrate spitalelor și de specialitate, 4 dispensare medicale, un centru de sănătate mintală, 2 centre de sănătate, un centru medical de specialitate, 8 cabinete medicale de medicină generală, 12 cabinete medicale școlare și studențești, 209 cabinete medicale de familie, 134 cabinete stomatologice, 1 cabinet stomatologic școlar, 132 cabinete medicale de specialitate. În județ funcționau 135 farmacii și puncte farmaceutice, 7 depozite farmaceutice, 10 creșe, 65 laboratoare medicale, 36 laboratoare de tehnică dentară, un centru de transfuzie sanguină și 32 alte tipuri de cabinete medicale. În spitale existau 2 201 paturi, iar asistența medicală a fost asigurată de 668 medici, 136 stomatologi, 154 farmaciști și 1 854 persoane cu pregătire sanitară medie.

În materie de asistență socială, în subordinea Consiliului Județean Gorj funcționează:

- a) Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Gorj;
- b) Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap Gorj;
- c) Comisia pentru Protecția Copilului Gorj.

În subordinea D.G.A.S.P.C. Gorj sunt organizate următoarele servicii sociale:

I.	Complexul de servicii comunitare pentru copilul aflat în dificultate Tg-Jiu, în cadrul căruia funcționează:	1) Centrul de zi – Pestalozzi; 2) Apartamentul pentru copilul separat temporar sau definitiv de părinții săi, „Sf. Nicolae,, - Tg-Jiu; 3) Apartamentul pentru copilul separat temporar sau definitiv de părinții săi, „Sf. Dumitru,, - Tg-Jiu; 4) Apartamentul de tip familial destinat protecției rezidențiale a copiilor - Debarcader - Tg-Jiu; 5) Apartamentul de tip familial destinat protecției rezidențiale a copiilor, Alea Teilor - Tg-Jiu; 6) Apartamentul de tip familial destinat protecției rezidențiale a copiilor, Săvinești - Tg-Jiu; 7) Apartamentul de tip familial destinat protecției rezidențiale a copiilor, Tineretul – Rovinari; 8) Apartamentul de tip familial destinat protecției rezidențiale a copiilor, Rovinari – Loc. Rovinari; 9) Apartamentul de tip familial destinat protecției rezidențiale a copiilor, Primăverii Motru; 10) Apartamentul de tip familial destinat protecției rezidențiale a copiilor, Mărgăritarul - Motru; 11) Apartamentul de tip familial destinat protecției rezidențiale a copiilor, Motru – Loc. Motru; 12) Casa de tip familial pentru copilul separat temporar sau definitiv de părinții săi, Petrești - Tg-Jiu; 13) Centrul de primire în regim de urgență Tg-Jiu; 14) Centrul de primire în regim de urgență pentru mama și copilul, victime ale violenței domestice Tg-Jiu.
II.	Complexul de servicii comunitare pentru copilul în dificultate Novaci în cadrul căruia funcționează:	1) Centrul de zi pentru copii aflați în situație de risc de separare de părinți - Valea Gilortului; 2) Centrul de zi – Novaci; 3) Casa de tip familial destinată protecției rezidențiale a copiilor Huluba; 23 4) Casa de tip familial destinată protecției rezidențiale a copiilor Novaci; 5) Casa de tip familial pentru copilul separat temporar sau definitiv de părinții săi Pociovaliștea.
III.	Complexul de recuperare pentru copii cu dizabilități Târgu Jiu în cadrul căruia funcționează:	1) Centrul de zi de recuperare pentru copii cu dizabilități Tg-Jiu; 2) Echipa mobilă pentru copii cu dizabilități Tg-Jiu.
IV.	Complexul de servicii comunitare pentru copilul cu handicap Târgu Jiu în cadrul căruia funcționează:	1) Centrul de recuperare (tip ambulatoriu) pentru copilul cu dizabilități Tg-Jiu; 2) Centrul de plasament destinat protecției rezidențiale a copiilor cu dizabilități.
V.	Complexul de servicii comunitare pentru copilul cu nevoi speciale Târgu Jiu în cadrul căruia funcționează:	1) Centrul de zi pentru pregătirea și sprijinirea integrării sau reintegrării copilului în familie; 2) Centrul de plasament destinat protecției rezidențiale a copiilor cu dizabilități – Târgu Jiu; 3) Casa de tip familial destinată protecției rezidențiale a copiilor cu dizabilități Rachiți; 4) Casa de tip familial destinată protecției rezidențiale a copiilor cu dizabilități Scoarța.
VI.	Complexul de servicii alternative la protecția rezidențială Târgu Jiu în cadrul căruia funcționează:	1) Centrul maternal Tg-Jiu; -Centru de zi Tg-Jiu;

VII.	Complexul de servicii comunitare pentru copilul în dificultate TgCărbunești în cadrul căruia funcționează:	1) Centrul maternal –Tg-Cărbunești; 2) Centrul de primire și evaluare în regim de urgență pentru copilul abandonat sau părăsit în maternitate Tg-Cărbunești; 3) Centrul de plasament destinat protecției rezidențiale a copiilor- Tg-Cărbunești; 4) Centrul de zi Tg-Cărbunești; -Serviciul de monitorizare, asistență și sprijin al femeii gravide predispuse să își abandoneze copilul- Tg-Cărbunești.
VIII.	Complexul de recuperare și reabilitare neuropsihiatrică pentru adulți Bălteni- Loc. Tg-Jiu în cadrul căruia funcționează:	1) Centrul de recuperare și reabilitare; 2) Centrul de recuperare și reabilitare neuropsihiatrică.
IX.	Complexul de îngrijire și asistență Dobrița în cadrul căruia funcționează:	1) Centrul de recuperare și reabilitare –Dobrița; 2) Centrul de îngrijire și asistență – Dobrița.
X.	Complexul de îngrijire și asistență Suseni în cadrul căruia funcționează:	1) Centrul de recuperare și reabilitare –Suseni; 2) Centrul de îngrijire și asistență – Suseni.
XI.	Centrul de recuperare și reabilitare Tg-Cărbunești.	
XII.	Unitatea protejată „Sf. Constantin,, și centrul de formare profesională.	

Sursa: Informarea din 2020 al DSPG

Tab. 7

5.10 Valorile județului Gorj

Județul Gorj dispune de aproximativ 250.000 de hectare de teren agricol arabil și este unul dintre județele bogate în resurse naturale atât din punct de vedere al cantităților cât și al diversității.

Cu un potențial turistic diversificat, județul Gorj este reprezentat de cadru natural pitoresc, monumente de artă și arhitectură de mare valoare artistică.

Dar cea mai mare valoare o constituie: *Ansamblul sculptural Constantin Brâncuși de la Târgu-Jiu care include 4 monumente de o mare valoare artistică, renumite la nivel internațional: Poarta Sărutului, Coloana Infinitului, Masa Tăcerii și Aleea Scaunelor.*

Simbolurile au diverse sensuri, însă ele nu pot fi discutate ca sculpturi una fără cealaltă. Întregul ansamblu brâncovenian incită la visare, la dispute de idei, la imagini abundente asupra vieții, asupra a ceea ce poate exista în jur.

Fig. 6 Ansamblul sculptural Constantin Brâncuși de la Târgu-Jiu

Culte religioase.

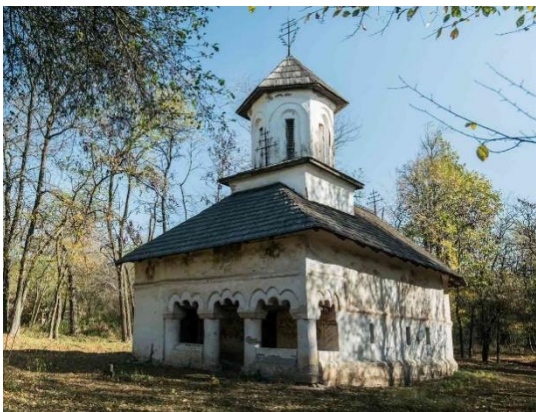
Mănăstirea Tismana, a fost ridicată de călugărul Nicodim - cel care a pus temelurile vieții monahale din Țara Românească - cu ajutorul lui Vladislav Voevod și a fost terminată sub Dan I la 1385. Către 1848 se putea vedea în biserica mănăstirii o piatră de mormânt cu flori de crin săpate care putea fi a unuia din voievozii ctitori. Mormântul lui Nicodim se află acum în afara bisericii. Mănăstirea a fost reparată în sec XVI sub Neagoe Basarab, de la care datează frumoasele fresce care o împodobesc. Mănăstirea este situată într-un codru de o frumusețe deosebită, în mijlocul unei păduri de castani, deasupra unei stânci din care curg izvoare.

Complexul mănăstiresc Polovragi este amplasat la poalele muntelui Piatra Polovragilor în apropierea Cheilor Oltețului, la marginea localității Polovragi din județul Gorj, Oltenia . Este aproape de Peștera Polovragi, pe care a și administrat-o timp de 300 de ani.

Mănăstirea Polovraci este o mănăstire de maici cu hramul *Adormirea Maicii Domnului*, monument arhitectonic din Țara Românească de secol al XVII-lea. Este clasată ca monument istoric. Are o vechime de 500 de ani (1505), ctitori de început ai acestui lăcaș sunt Radu și Pătru, fiii lui Danciul Zamona, menționați într-un hrisov emis la 18 ianuarie 1480 de voievodul Basarab cel Tânăr (1477-1481).

Biserica din Curtișoara a fost ridicată pe la 1820, când o boieroaică a cumpărat Cula Cornoiu din Curtișoara și și-a dorit, după obiceiul locului, să aibă propria biserică chiar lângă casă. Chipul boieroaicei din vremuri se regăsește pe fresce. Biserica păstrează fresce remarcabile prin simplitatea lor primitivă și o tindă în stilul construcțiilor bisericesti mici din această regiune, aceasta fiind surprinsă de fotografii german Kurt Hielscher cu un veac în urmă.

Mănăstirea Strâmba-Jiu este o mănăstire ortodoxă din România, situată în satul Strâmba-Jiu din județul Gorj. Mănăstirea de astăzi se află pe locul Schitului Strâmba, de care ne vorbește inscripția zugrăvită în anul 1793 deasupra intrării în pronaos, conform căreia acesta exista deja la 1519.

Manastirea de calugari Lainici are hramul *Intrarea in Biserica a Maicii Domnului*. Se spune că în secolul al XIV-lea Sfântul Cuviosul Nicodim de la Tismana s-a asezat într-o peșteră lângă mănăstirea Lainici fiind considerat ctitorul mănăstirii.

Este loc de pelerinaj al românilor din toată țara, Mănăstirea Lainici este supranumită "mireasa din defileul Jiului" datorită fațadei sale de un alb puternic.

Personalități importante pe plan național și internațional

În județul Gorj s-au născut sau au activat mulți oameni de seamă care s-au afirmat pe plan național sau internațional: Tudor Vladimirescu (1780-1821) s-a născut în satul Vladimir și a participat la războiul ruso-turc din 1806-1812 fiind recompensat de oficialitățile ruse cu ordinul de cavalerie Vladimir, clasa a III-a. A considerat momentul apariției Eteriei ca fiind prielnic pentru ridicarea poporului la luptă pentru înlăturarea regimului fanariot. A condus Revoluția de la 1821 intrând în București în fruntea „adunării poporului”. Este ucis în anul 1821 în urma unui complot organizat de către conducătorii Eteriei. Gheorghe Magheru (1802-1880) a fost comandant militar în oastea lui Tudor Vladimirescu. A avut un rol important în Revoluția din 1848 din Țara Românească fiind unul din apropiații lui Nicolae Bălcescu. A format la Craiova, împreună cu Nicolae Bălcescu și Costache Romanescu, guvernul provizoriu revoluționar. În timpul Revoluției de la 1848 a fost comandant general al armatei române. După înfrângerea revoluției se exilează la Viena. A revenit în țară în 1857 și a fost ales deputat de Gorj în adunarea ad-hoc de la București. Este unul din fondatorii Partidei Naționale, mișcare care a promovat unirea principatelor române. Constantin Brâncuși (1876-1957), unul din cei mai mari sculptori ai secolului XX, s-a născut în satul Hobița, județul Gorj.

S-a afirmat prin lucrările sale la cele mai mari expoziții colective de sculptură din Statele Unite ale Americii, Franța, Elveția, Olanda și Anglia. În țară, cele mai importante lucrări se păstrează la Târgu Jiu și cuprind capodoperele: Masa Tăcerii, Aleea Scaunelor, Poarta Sărutului și Coloana fără sfârșit. Gheorghe Tătărescu (1886-1957) s-a născut la Poiana, astăzi cartier al orașului Rovinari. A fost prim-ministru al României în perioadele 1934-1937 și 1939-1940. De asemenea a fost ministrul Afacerilor Străine în 1934, 1938 și 1945-1947. Cea mai bună perioadă a activității sale o cunoaște în anii 1934-1937 când se află la conducerea guvernului în calitate de prim ministru. În această perioadă a inițiat o serie de măsuri economice, care au determinat relansarea economiei românești. Ecaterina Teodorescu (1894-1917) a fost sublocotenent în armata română fiind răsplătită pentru curaj cu diferite distincții militare. A căzut în Bătălia de la Mărășești, în luptele de la Varnița – Muncelu în timp ce se afla în fruntea plutonului de infanterie pe care îl conducea.

6. Prezentarea comunei Ciuperceni, județul Gorj

Ciuperceni este o comună în județul Gorj, Oltenia, România formată din 7 sate: Boboiești, Ciuperceni (satul de reședință), Peșteana-Vulcan, Priporu, Strâmba Vulcan, Vârtopu și Zorzila.

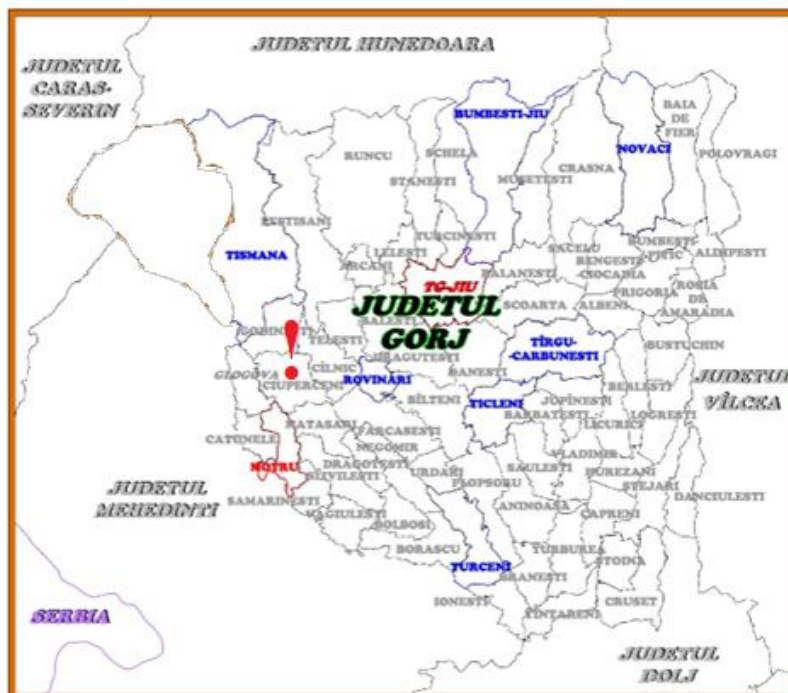

Fig. 7 Componenta comunei Ciuperceni

6.1 Așezare geografică și suprafață

Comuna Ciuperceni este situată în partea central-vestică a județului Gorj, la 25 km față de reședința de județ, municipiul Târgu Jiu. Suprafața totală a comunei Ciuperceni este de 7009 ha. Comuna Ciuperceni se învecinează:

- la nord cu comuna Godinești, - la sud cu comunele Mătășari și Motru,
- la est cu comuna Călnic, - la vest cu comuna Glogova.

Poziția comunei Ciuperceni în cadrul județului asigură o legătură comodă atât cu centrul politico-social al județului (municipiul Târgu Jiu) cât și cu celelalte centre de interes către care migrează locuitorii comunei pentru rezolvarea problemelor zilnice sau periodice.

6.2 Repere istorice

Comuna Ciuperceni reprezintă o străveche vatră de locuire românească. Cercetările arheologice din toate timpurile au scos la iveală relicve din paleolitic, neolitic, epoca bronzului, epoca fierului. (sursa: <https://www.primariaciuperceni.eu/>).

Prima atestare documentară a localității se dovedește a fi din 8 mai 1549 când Mircea-Vodă confirmă lui Radu și alții din Peșteana-Vulcan stăpanire peste partea lor de moșie din Bujorăști (și anume pentru Matca Lupoaiiei), pe care o doreau sa o lipească de Piscupești, hotar cu Strâmba și Brădetu.

Fosile ale scheletului unui mamut de tip *Mastodon Anancus Arvernensis*, reprezentant al mastodonților de tip *Dunolophodon* ce a trăit pe meleagurile noastre pe la sfârșitul erei Terțiare, în Pliocen, strămoșii elefanților de astăzi, au fost descoperite și în Ciuperceni. Chestiunea prezenței acestui animal preistoric pe teritoriul patriei noastre a fost studiată de mari paleontologi români precum dr. Sava Athanasiu și Saba Ștefănescu.

În anul 1864 comuna era alcătuită din mai multe sate sau cătune cu o populație de 500 locuitori. Resedința era în satul cel mai dezvoltat. Iar, în 1895 comuna se compunea din mahalale: Fometești, Priporu, Didilești, Vâlceaua și Ciuperceni, cu o suprafață de 1140 ha și 1594 suflete. În anul 1908 comuna Ciuperceni se compunea din șapte sate : Ciuperceni, Fometești, Priporu, Strâmba-Vulcan, Văianu, Vișoi și Zorzila. Apoi, în anul 1938 celor șapte sate li se adaugă satele Hodoreasca și Pieptani. Dar, în urma organizării administrative din 1950, comuna Ciuperceni are în componența sa satele : Ciuperceni, Fometești, Văianu, Priporu, Zorzila, Vișoi, Pațici, Strâmba-Vulcan, Peșteana-Vulcan, Boboiești și Vârtopu. Însă unele sate menționate ca: Vișoi, Fometești, Pațici, Văianu au fost asimilate și după reforma administrativă din 1968 nu mai apar în documentele vremii.

Necropola tumulară din satul Vârtop, comuna Ciuperceni județul Gorj: se află pe un platou situat între dealuri, în satul Vârtopu din comuna Ciuperceni. Necropola tumulară de la Vârtopu-Ciuperceni a fost descoperită în octombrie 1964. Cei 14 Tumuli de la Ciuperceni, amplasați pe un platou situat într-o zonă deluroasă, la 3 km N-E de Dealul Bujorăscu, dau importanță geografică zonei în care aceștia au fost descoperiți.

În cadrul cercetărilor arheologice din perioada septembrie 2000-octombrie 2001 a trei tumuli de dimensiuni medii s-a descoperit inventarul ceramic care constă din vase bitronconice cu două torți, fragmente de străchini, cănițe cu o toartă sau două supraînălțate. Aceste vase în majoritate prezintă urme de arsură secundară. Descoperirile din necropola tumulară de la Vârtoapele-Vârtopu Ciuperceni se încadrează cronologic în etapa Bronzului timpuriu având un substrat Glina.

6.3 Cadrul natural

Comuna Ciuperceni - una din numeroasele asezări gorjene de la interferența Subcarpaților Getici cu Podisul Getic, este situată la distanța de 25 km de municipiul Tg-Jiu, reședința Gorjului și în vecinătatea marelui bazin carbonifer Motru-Jilț.

Depresiunea Ciuperceni este limita vestică a Ulucului depresionar Târgu Jiu-Câmpu lui Neag.

Relieful

Teritoriul comunei Ciuperceni are un relief variat. Acesta este conturat de Subcarpații Getici, Podișul Getic și ulucul depresionar Tismana, Călnic, Tg-Jiu și este constituită din lunci și terase.

Resursele naturale

Teritoriul comunei Ciuperceni, din punctul de vedere al resurselor naturale, este o zonă bogată în resurse naturale cu activități miniere, dar în restrângere, cu o accesibilitate bună, beneficiind de căi de comunicație majore.

Triunghiul format din localitățile Mătăsari-Motru-Ciuperceni este, din punct de vedere geologic, rezultatul unor formațiuni și straturi străvechi din epocile geologice de după eocen-miocen, adică pliocen-pleistocen, cu statornicire în cuaternar.

Solul prezintă un puternic orizont argilos, deoarece zona unde se află comuna Ciuperceni este o zonă în același timp colinară, subcolinară și de depresiune plată, cu un climat propice diverselor culturi.

Depozitele de roci ale zonei prezintă argile și nisipuri argiloase, nisipuri curate și marne, unde se găsesc puternice stratificări de lignit.

Clima

Datorită poziției regiunii în care este amplasată comuna Ciuperceni, aceasta este influențată de către sistemele mediteraneene climatice, mai mult decât sistemele temperat continentale ce afectează regiunile învecinate.

Regimul climatic se caracterizează, în general, prin veri răcoroase, cu precipitații bogate, și ierni friguroase, cu frecvente viscole și strat de zăpadă stabil pe o perioadă îndelungată. Precipitațiile medii anuale sunt repartizate neuniform, înregistrând creșteri substanțiale o dată cu altitudinea. Vânturile, puternic influențate de formele de relief, bat cu o frecvență mai mare dinspre Nord în zona depresionară.

În general este mai cald în regiunea S-V decât în restul teritoriului țării.

Hidrografia

Teritoriul comunei Ciuperceni este situat pe albia râului Tismana - un curs de apă, afluent al râului Jiu. Balta Ciupercenilor ($S = 1,68 \text{ km}^2$) este unul dintre lacurile cele mai importante care face parte din bazinul hidrografic Jiu, unde sunt 36 lacuri și bălți naturale, din care 14 sunt mai mari de $0,5 \text{ km}^2$.

Pârâul Peșteana străbate teritoriul comunei Ciuperceni.

Vegetația

Vegetația naturală se întinde de la S la N și cuprinde peste 2 000 de specii de plante superioare. În zona dealurilor subcarpatice și piemontane, ce depășesc 200–300 m, cât și pe pantele munților, până la c. 1 600 m, se găsesc mai întâi păduri de foioase, de cer și gârniță sau păduri de cer și de gorun, ce alternează cu pajiști secundare și cu terenuri cultivate. În păduri cresc: caremojdrea nălbă (Fraxinus ornus), curpenul de pădure (Clematis vitalba), iedera

(Hederahelix), Rosa micrantha, ș.a. *Au exista păduri seculare care au dispărut între anii 1925-1928 de pe teritoriul comunei Ciuperceni (loc. Visoi).*

Fauna

Fauna comunei este bogată și variată, dar și interesantă din punct de vedere cinegetic. În luncă trăiesc rozătoarele: popândăul, șoarecele de câmp, hârciogul, iepurele, dihorul.

Păsările mai frecvente sunt reprezentate de prigorie, sticlete, graur, ciocârlie, mierlă, porumbel, turturică, guguștiuc, pupăză, cânepar, sturzul, vrabie, cioară, rândunică, lăstun, uliul porumbar, cucuveaua, huhurezul mic, etc.

Fauna este diversă și bogată în specii, elementele predominante fiind cele de pădure, reprezentate prin urși, mistreți, căpriori, jderi, cerbi, pisici sălbatice, cocoși de munte, veverițe, râși, huhurezi etc. În partea de vest a județului Gorj se remarcă o pătrundere abundentă a unor elemente faunistice aparținând biocenozelor mediteraneene, printre care: vipera cu corn, broasca țestoasă deuscat, scorpionul, călugărița, ș.a.

Fenomene de risc natural pot fi următoarele:

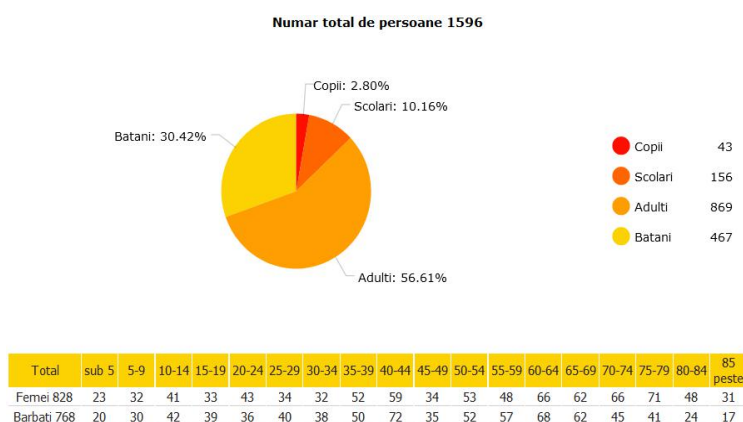
- inundații - Din cursuri de apă necodificate și torenți - Boboiești, Văianu – torenți – 2 zone;
- zone de risc la incendii forestiere pe localități - Zona Ciuperceni cu Număr Zone- 9 zone;
- alunecări de teren - la Văianu și Strâmba cu nr. zone cate 1 fiecare.

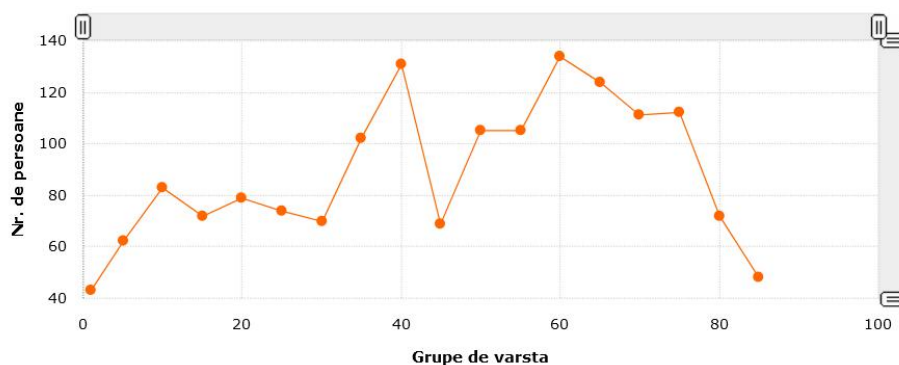
6.4 Populația

Conform recensământului efectuat în 2011, populația comunei Ciuperceni se ridică la 1.596 de locuitori, în scădere față de recensământul anterior din 2002, când se înregistraseră 1.762 de locuitori. Majoritatea locuitorilor sunt români (98,25%). Pentru 1,75% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (98,06%). Pentru 1,75% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională. (Sursa: https://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_Ciuperceni,_Gorj).

Statisticile demografice pentru comuna Ciuperceni au următoarea descriere:

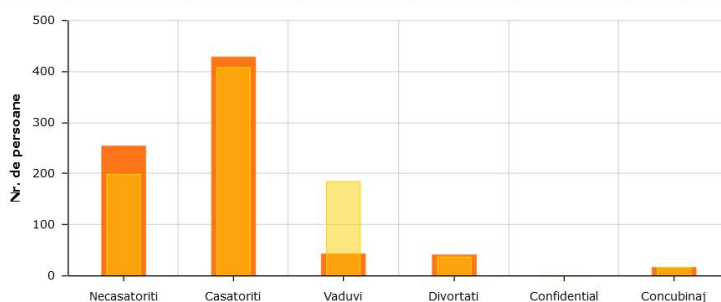
1. Populația stabilă pe sexe și grupe de vârstă (copii, scolari, adulți, batrani)

2. Populația stabilă după starea civilă (căsătorit, necăsătorit, văduv, divorțat, concubinaj-uniune consensuală):

Total	Necăsătoriti	Căsătoriti	Văduvi	Divorțati	Confidențial	Concubinaj
Femei 828	199	407	185	37	0	17
Barbati 768	254	429	43	42	0	17

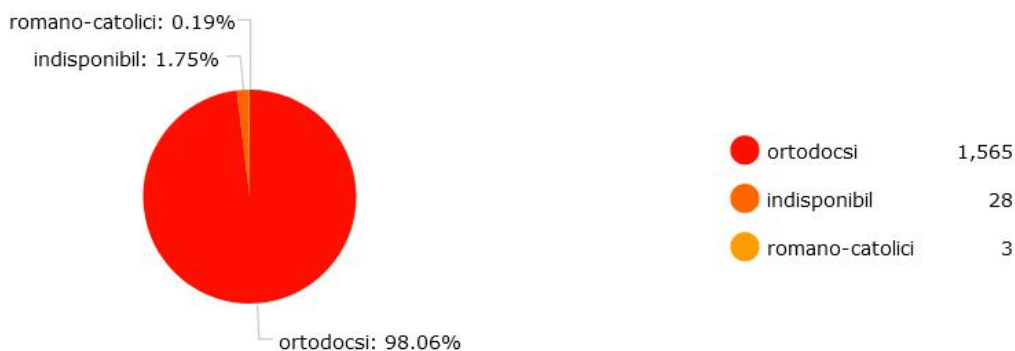

3. Populația stabilă după etnie (romani, maghiari, romi - tigani, italieni, ruși)

Din totalul populației din localitate care e numărul de romani, maghiari sau romi?):

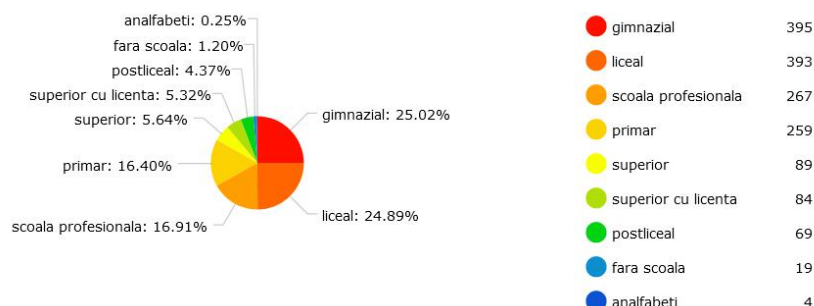

4. Populația stabilă după religie (ortodocși, romano-catolici, reformati, prenticostali, martori ai lui Iehova)

5. Populația stabilă de peste 10 ani pe sexe după nivelul de educație (universitar, liceal, gimnazial, ...)

Total	Superior	Superior cu licența	Postliceal	Liceal	Profesional	Gimnazial	Primar	Fara scoala	Analfabeti
Barbati 718	48	44	51	181	188	153	90	7	0
Femei 773	41	40	18	212	79	242	169	12	4

(Notă: Datele statistice si graficele demografice, impartirea populatiei pe diferite categorii se bazeaza pe rezultatele finale ale recensamantului populatiei din anul 2011, rezultate puse la dispozitia tuturor de Institutul National de Statistica)

6.5 Învățământ și educație

Conform ultimei cartografii școlare, pe raza Comunei Ciuperceni activează 4 unități de învățământ:

- Grădinița cu program normal Ciuperceni;
- Grădinița cu program normal Vârtopu;
- Școala Gimnazială Ciuperceni;
- Școala Primară Vârtopu.

Școala din Peșteana-Vulcan a fost modernizată și transformată în centru de zi pentru Batrâni. (<https://www.siiir.edu.ro/carto/>).

Conform GRAFICUL-ui UNIC al activităților de îndrumare și control în fiecare an școlar, Inspectoratul Școlar Gorj efectuează inspecții școlare se realizează monitorizarea, controlul, îndrumarea și evaluarea modului și gradului de realizare a obiectivelor propuse de unitățile de învățământ din județul Gorj, în funcție de proiecțiile județene și de prioritățile specifice. Activitatea de inspecție este organizată prin Graficul unic al activităților de îndrumare și control, elaborat în baza următoarelor documente de legislație specifică și de analiză și proiecție la nivelul Inspectoratului Școlar al Județului Gorj pentru fiecare an școlar.

Conform prevederilor din *RAPORT ACTIVITATEA EDUCATIVA-ANUL SCOLAR 2018-2019*, întocmit de Inspectoratul Școlar Gorj: În cadrul județului Gorj se derulează proiecte online pe platforma europeană Etwinning, unul din acestea fiind și proiectul multicultural și interjudețean între Școala din Virset, Serbia, Colegiul National Gheorghe Titeica din Dr. Tr. Severin și Școala Gimnazială din Ciuperceni, județul Gorj. Acest proiect a avut rezultatul final în semestrul al doilea. Totodată, a fost propus spre coordonare un proiect K1 Erasmus de formare a cadrelor didactice. Astfel, au fost inițiate două proiecte de teatru în limba engleză, unul cu Grădinița nr. 23 și unul cu Școala Gimnazială Dumbrăvița.

Școala Gimnazială Ciuperceni se mândrește cu rezultate bune și foarte bune la învățătură:

La Școala Gimnazială Ciuperceni deseori au loc serbări școlare:

La Școala Gimnazială Ciuperceni, periodic au loc diferite evenimente. Astfel, în 2019 și 2020, de către Inspectoratul Școlar Județean GORJ, Casa Corpului Didactic GORJ și Școala Gimnazială Ciuperceni au fost organizate edițiile I și II a Simpozionului județean "Satul - vatră a tradițiilor". Organizat sub coordonarea Școlii Gimnaziale Ciuperceni, simpozionul a avut parteneri din județ și nu numai, printre care: Școlile Gimnaziale Dragotesti, Godinesti, Cilnic, Telesti, Lelesti și Școala Gimnazială nr 13, Timișoara. Simpozionul a fost gândit, pornind de la sărbătoarea Trifului, păstrată în satul Ciuperceni din timpuri imemorabile. Scopul simpozionului a fost redescoperirea frumuseții acestei sărbători, precum și promovarea ei la nivel județean și pentru generațiile următoare. Săatenii au venit în număr mare să susțină sărbătoarea păstrării tradițiilor.

Fig. 9 Edițiile Simpozionului județean "Satul - vatră a tradițiilor"

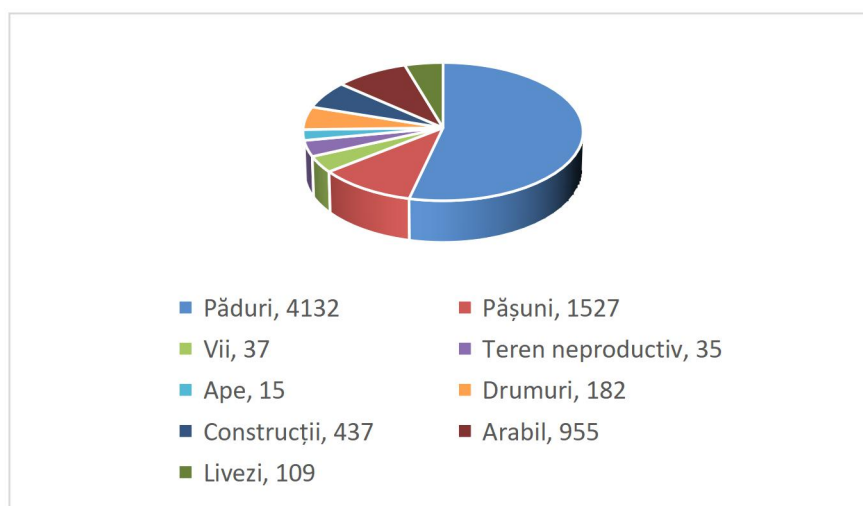
6.6 Economia și Mediul de afaceri

Județul Gorj este în continuare un județ în care populația are preponderent activități agricole, pastorale și de exploatare și prelucrare a lemnului.

Poziția geografică a comunei este favorabilă din punct de vedere al conexiunii cu cele mai apropiate centre urbane și anume cu municipiul Târgu Jiu și cu reședința de județ. Și din punct de vedere funcțional nu există diferențieri prea mari în cadrul așezărilor, funcția predominantă fiind cea agricolă și de creștere a animalelor.

Localitatea Ciuperceni are rol de coordonare administrativ-economic și socio-culturală, din punct de vedere teritorial administrativ. Concomitent, comuna este caracterizată ca fiind *spațiu rural dens populat, cu agricultură bazată pe microexploatații individuale*.

Suprafața totală a terenului agricol este de 2662 ha. Categoriile de folosință ale teritoriului administrativ Ciuperceni are următoarea structură:

De menționat, că în conformitate cu ***Măsurile compensatorii de dezvoltare rurală aplicabile pe terenuri agricole/animale în anul 2021 prin PNDR 2014-2020***, emise de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură: ” În anul 2021 începe perioada de tranziție către noua politică agricolă comunitară (PAC) 2021-2027, respectiv tranziția către implementarea unui Plan Național Strategic care, în prezent, se elaborează la nivelul MADR, pe baza pachetului legislativ al UE aflat în curs de negociere cu statele membre la nivelul Comisiei Europene. Beneficiarii plăților compensatorii sunt:

- ✓ fermierii care utilizează terenuri agricole în cazul pachetelor aplicate pe suprafață (P1-P7 și P9-P11) ale măsurii de agro-mediu și climă (M.10),
- ✓ fermierii care cresc femele adulte de reproducție de rasă pură din rasele locale în pericol de abandon, în cazul pachetului aplicat pe UVM (P8) al măsurii de agromediu și climă (M.10)
- ✓ fermierii activi care utilizează terenuri agricole, în cazul măsurii de agricultură ecologică (M.11) și a măsurii care vizează zonele care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice (M.13).

Pe raza comunei există Camera de Consultanță Agricolă deservită de un consultant care asigură servicii pentru comună și doi agenți agricoli.

În comuna Ciuperceni activează entitățile economice:

Nr. Crt	Denumirea firmei
1	SC CHAMONIX SRL
2	SC CAMITAL SRL
3	I.I. ANESCU GETA
4	SC SOPCORN SRL
5	SC IONISILV SRL
6	I.I. BALAN GABRIEL
7	SC SUPERTRANS COM SRL- sediu și punct de lucru
8	SC BORTEC GIGANU SRL
9	GRATZY CLAU COM SRL
10	SC PETERS SRL
11	SC TOMBACDEL SRL
12	I.I. COCALNAU MERGEA VIOLETA
13	SC BANIBOCOM SRL
14	SC CRILBEL COM SRL
15	MOLTISANTI COM SRL
16	PAVELVET 89 SRL
17	SIB FIORISTA ELLA SRL
18	TOWINPLAST CONSTRUCT 2017 SRL
19	GREASOVA DELUTU SRL
20	ERIBELCOM SRL
21	SEYCEL UTILCONS SRL
22	LIVIU CARS & TRAILERS SRL

6.7 Infrastructura

Conform prevederilor din *RAPORTUL PRIVIND ACTIVITATEA INSTITUȚIEI PREFECTULUI JUDEȚUL GORJ ÎN ANUL 2020*: U.A.T. Ciuperceni a fost una din entitățile implicate și responsabile cu realizarea acțiunilor planificate. Astfel, au fost efectuate: Modernizarea rețelei de drumuri comunale și stradale în comuna Ciuperceni; Modernizare și dotare Cămin cultural Peșteana Vulcan, satul Peșteana Vulcan, comuna Ciuperceni.

Dezvoltarea infrastructurii de transport reprezintă o condiție necesară pentru implementarea cu succes și a celorlalte priorități de dezvoltare ale județului Gorj, contribuind la creșterea mobilității persoanelor și a mărfurilor, la integrarea zonei cu rețeaua trans-europeană de transport, la combaterea izolării zonelor subdezvoltate și, nu în ultimul rând, la dezvoltarea infrastructurii de transport regionale și locale. O infrastructură de transport

eficientă, conectată la rețeaua europeană de transport contribuie la creșterea competitivității economice, facilitează integrarea în economia europeană și permite dezvoltarea de n

Căi rutiere

Rețeaua de căi rutiere ce trece prin comună este următoarea:

DN67 Vâlcea-Târgu-Jiu-Motru Drobeta Turnu Severin.

DJ672, care face legătura comunei între DN67 cu comunele Godinești și Tismana: Ciuperceni-Godinesti-Tismana-Peștișani-Brădiceni-Buduhala.

DJ673A, care face legătura comunei între DN67 cu comunele Mătășari, Bolboși și Turceni.

DC103, 104, 105 și 106, care asigură legătura satului de centru cu satele ce aparțin comunei.

Căi feroviare

Pe teritoriul comunei Ciuperceni nu există cale ferată, cea mai apropiată stație feroviară este la Motru.

Poștă și telecomunicații

Comuna Ciuperceni este deservită de Compania Națională Poșta Română, Direcția Regională de Poștă Gorj – Ghișeul Poștal din satul Ciuperceni și satul Vârtopu.

Comuna Ciuperceni beneficiază de acces la telefonie fixă, telefonie mobilă, precum și acces la internet prin Romtelecom, RCS & RDS.

6.8 Servicii publice

Administrația Publică

Comuna Ciuperceni este administrată de un primar și un consiliu local compus din 9 consilieri locali.

Fig. 10 Primăria comunei Ciuperceni

Primarul, Nicolae Daniel Dobtrescu, de la Partidul Social Democrat, este în funcție din octombrie 2020. Începând cu alegerile locale din 2020, Consiliul Local are următoarea componență pe partide politice:

Partidul Social Democrat	3 consilieri
Uniunea Salvati Romania	2 consilieri
Partidul Național Liberal	2 consilieri
Partidul Alianța Liberalilor și Democraților	1 consilier
Partidul PRO România	1 consilier

Organigrama aparatului de specialitate al Primarului Comunei Ciuperceni, județul Gorj pentru anul 2021 are următoarea structură:

- ♦ Cabinetul Primarului;
- ♦ Compartimentul ”Salarizare, buget, finanțe, contabilitate, impozite și taxe”;
- ♦ Compartimentul ”Urbanism, Amenajarea teritoriului, achiziții publice și integrare europeană”;
- ♦ Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență;
- ♦ Compartimentul ”Administrativ, gospodărire, întreținere și reparații”;
- ♦ Compartimentul Juridic;
- ♦ Compartimentul ”Secretariat, stare civilă, asistența socială și autoritate tutelară” cu ”Asistenți personali”;
- ♦ Compartimentul ”Cadastru, topografie și agricultură”.

Serviciul public de salubritate – este serviciu externalizat.

6.9 Sănătate

La nivelul județului DSP Gorj are Activități principale:

- evaluează starea de sănătate a populației din teritoriul arondat, participă la elaborarea Raportului stării de sănătate și a nevoilor de servicii de sănătate,
- identifică principalele probleme de sănătate publică și alocă fonduri și resurse umane pentru rezolvarea lor ,
- implementează strategii de dezvoltare ale sistemului de sănătate ,
- implementează programe de sănătate ,
- coordonează activitatea unităților sanitare din teritoriu ,
- asigură cu personal de specialitate toate structurile sistemului sanitar județean ,
- colaborează cu alte instituții descentralizate și organizații neguvernamentale.

În cadrul comunei funcționează:

- 1 dispensar medical: în localitatea Ciuperceni.

Pentru situații grave de sănătate locuitorii comunei se deplasează la spitalele din Motru sau Tg.Jiu.

Ciuperceni este localitatea arondată Centrului de permanenta Cilnic care deservește un număr de 6747 de persoane (din Cilnic, Telesti și Ciuperceni).

6.10 Asistență socială

Conform informațiilor primăriei în domeniul asistenței sociale în anul 2020 au fost întocmite dosare pentru:

1. BENEFICIARI VENIT MINIM GARANTAT – AJUTOR SOCIAL
2. BENEFICIARI ALOCAȚII COMPENSATORII
3. ASISTENȚI PERSONALI
4. INDEMNIZAȚII PERSOANE CU HANDICAP
5. TICHETE PENTRU GRĂDINIȚĂ
6. ALOCAȚII DE STAT

În prezent este depus Proiectul de Finanțare: ”Dezvoltarea Sistemului de Asistență Socială și combaterea sărăciei și a excluziunii sociale” – cod SMIS 126924 – prin Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială.

Obiectivul general al proiectului este creșterea incluziunii sociale și combaterea sărăciei prin creșterea capacității tehnice și administrative a rețelei publice de asistență socială comunitară.

Obiectivul specific 1: consolidarea capacității serviciilor publice de asistență socială de a iniția, coordona și implementa măsuri de prevenire și combatere a situațiilor de marginalizare și excludere socială, în 350 de comunități marginalizate prin furnizarea de resurse umane adecvate și formarea acestora.

Obiectivul specific 2: îmbunătățirea nivelului de competențe al personalului care activează în sectorul asistenței sociale la nivel național, contribuind astfel la consolidarea rețelei de asistență socială prin furnizarea de servicii adaptate nevoilor populației.

Douăzeci și cinci de familii din comuna Ciuperceni au primit joi câte o cutie ce conținea alimente de bază, ce le-a fost oferită de reprezentanții Crucii Roșii Gorj.

Alimentele au fost donate de cumpărătorii magazinului Carrefour și repartizate apoi, pentru donații, Crucii Roșii, pe un proiect intitulat „Cutia cu Bucurie”. Alimentele au fost distribuite beneficiarilor stabiliți de autoritatea locală în incinta Căminului Cultural Ciuperceni.

Beneficiarii din Ciuperceni au fost încântați de gestul de solidaritate a semenilor lor care, făcând aceste donații Crucii Roșii, le-a asigurat produsele necesare mesei de Crăciun.

Furnizorul PIRAMID INTERNATIONAL S.R.L. a livrat 20.989 pachete de igienă către cele 70 de unități administrativ-teritoriale din județul Gorj în perioada 23.06 – 26.06.2020, 99 pachete au fost livrate - CIUPERCENI.

Furnizorul S.C. SIMULTAN S.R.L. (format din asocierea: Annabella Fabrica de Conserve Raureni SA – Lider asociere, Rompan Proiect - Service SA, Sam Mills Europe SRL, Trading Cud Global SRL, Simultan SRL, Dobre&Fii SRL, Oltina Impex Prod Com SRL, Maria Trading SRL și Best Achizitii SRL, având subcontractant pe SC SAM CARGO SRL, reprezentată prin liderul Asocierii, Annabella Fabrica de Conserve Raureni SA) a livrat 20.989 pachete cu ajutoare alimentare către cele 70 de unități administrativ-teritoriale din județul Gorj în perioada 01.07 – 09.07.2020 - CIUPERCENI - 99 pachete recepționate lot 4 tranșa I

6.11 Cultura

În comună activează 3 cămine culturale în localitățile: Ciuperceni, Vârtopu și Pesteana Vulcan, modernizate de curând în care se organizează diferite evenimente, conferințe. De asemenea, în comună își desfășoară activitatea și Biblioteca comunală și Muzeul uneltelor din Ciuperceni.

Centru de olărit.

Centrul Pesteana -Vartopu cuprindea satele Pesteana-Vulcan, Vartopu, Boboiesti, Stramba-Vulcan, Ciuperceni si Priporu și a fost unul din principalele centre de ceramică din Gorj, alături de Targu-Jiu, reședința județului, unde meșteșugul a fost deprins de la olarii din zona Vart, avand ca principale cartiere de lucru Olari și Sisesti; centrul Galesoaia cu o vechime milenară, dovedită arheologic (dealurile Vartului dețineau cel mai bun pământ pentru oale); centrul Stroiesti-Arcani; centrul Glogova; centrul Ștefănești (aici s-a remarcat culoarea albă a smalțului ca o caracteristică specifică a zonei), Albeni, Boboiești, Sipot și Logresti-influentat de ceramica de Horezu. Meșterii care au lucrat în centru au fost purtători din tată în fiu a tradiției olăritului, dar și foști ucenici care au deprins cu îndemânare arta lucrării lutului. În fiecare din satele de mai sus au fost mulți meșteri olari, unii lucrând până în anii trecuți, demni de amintit fiind: în centrul Vîrtopu (Ciuperceni) Carpeanu Vasile si Calescu Ion.

În domeniul culturii comuna Ciuperceni se remarcă prin tradiții, obiceiuri, monumente de o reală autenticitate din zonă.

Evenimente locale:

- Zilele comunei,
- Hramul bisericii la,
- Hramul satului,
- Festivalul sărbătorilor de iarnă

Obiceiuri calendaristice:

Obiceiuri de Anul Nou

- *Crăciunul*– datina colindatului în ziua de Ajun (24 decembrie) este deschisă de copii și continuată spre seară de tineri; în seara zile de Crăciun, colindă adulții, prilej cu care se organizează petreceri între prieteni / rude;

- *Anul Nou* – urăturile (plugușorul) din seara de Ajun, practicate de copii, tineri și adulți, sunt suplimentate de jocurile cu măști (caprele, urșii, căiuții, țigani, turcii, moșii, babele etc.) și teatrul popular (benzile sau partiile formate din haiduci, ofițeri, împărați, generali, panduri etc.), acestea desfășurându-se pe tot parcursul sărbătorilor de iarnă; în dimineața zilei de Anul Nou (1 ianuarie), copiii umblă cu „semănatul” sau „sorcova”, aruncând boabe de grâu, orz sau secară prin case și adresând gazdelor urări de bine, sănătate și belșug;
- *Boboteaza* – obiceiuri precum sfințirea apelor, confecționarea crucii de gheață, stropirea gospodăriilor, livezilor, animalelor și oamenilor cu aghiasmă, strigătele și zgomotele sunt practicate și astăzi.

Obiceiuri de peste an:

- aprinderea focului primăvara, pentru asigurarea fertilității câmpului și grădinilor (de Alexii și în noaptea Învierii);
- Paștele (încondeiatul ouălor, pregătirea mesei tradiționale, participarea la slujba de Înviere, sfințirea coșului pascal, masa festivă, precum și bătutul toacelor la biserici, trasul clopotelor, ciocnitul ouălor vopsite etc.);
- punerea ramurilor verzi la poartă, la uși și la ferestre (de Florii și de Sf. Gheorghe se folosesc ramuri de răchită cu „mâțișori”, iar la Duminica Mare, crengi de tei);
- organizarea horelor în fiecare duminică și în alte zile de sărbătoare, astăzi obiceiul limitându-se de regulă la hram și doar în anumite localități;
- hramurile satelor, unde familiile, prietenii și cunoscuții se întâlnesc și organizează petreceri la casa gazdei din localitatea în care are loc hramul;

Ritualuri de trecere

- *Nașterea*– cuprinde obiceiuri destinate ocrotirii copilului de deochi și boli, obiceiuri practicate la prima scaldă, obiceiuri de botez și de cumetrie, precum și obiceiuri la scăldăciune; la șase luni după naștere, copilului i se „taie moțul” de către nași, ocazie cu care se organizează o nouă petrecere.
- *Nunta*–include obiceiuri legate de peșit, logodnă (ceremonial cu o mică petrecere)

6.12 Turismul

Conform BULETINULUI STATISTIC AL JUDEȚULUI GORJ din ianuarie 2021, în luna ianuarie 2020, în STRUCTURILE DE PRIMIRE TURISTICĂ cu funcțiuni de cazare turistică existente în județul Gorj, s-au înregistrat un număr de 9602 sosiri ale turiștilor (fiind în creștere cu 13,1% față de ianuarie 2020), cu un total de 17193 înnopțiuni ale turiștilor (-8,6%), rezultând un indice de utilizare netă a locurilor de cazare de 22,2%.

Fondul forestier, dezvoltat în special la nivelul județelor Gorj și Vâlcea (peste 40% din suprafața acestor județe este acoperită de păduri), creează un mediu ambiant atractiv, curat, recomandat pentru vacanțe active.

În satul Strâmba-Vulcan se practică agroturismul.

În satul Ciuperceni anual în data de 29 iunie se desfășoară evenimentul *Plai de cântec și de dor*.

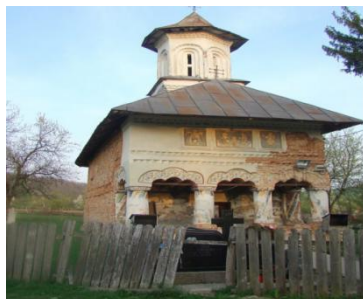
Obiceiurile și sărbătorile tradiționale specifice regiunii județului Gorj, respectiv locația în care se desfășoară aceste evenimente, sunt enumerate în continuare:

Trasee sentimentale :

Târgu Jiu – Bălești – Telești – Călnic – Ciuperceni – Cătunele – Motru -Samarinești – Văgiulești

- bisericile de lemn din Ceauru, Cornești, Stolojani;
- situl arheologic și necropola;
- fortificația dacică de la Șomănești;
- Sărbătoarea Sf. Gheorghe;- muzeul satului ;
- biserici de lemn din Ciuperceni și Priporu, biserica Strâmba-Vulcan;
- colecție muzeală;
- ceramică;
- Festival folcloric ;
- castru cu val de pământ Valea Perilor;
- biserici în Cătune, Lupoia, Steic, Valea Mănăstirii;
- Ansamblul bisericii de lemn Sf. Ioan Botezătorul;
- biserica de lemn Sf. Voievozi;
- centrul civic;
- festival de colinde;
- biserica de lemn Băzăvani, biserica Larga;
- Cula I. C. Davani.
- biserica fostului schit Covrigi;
- biserica de lemn Covrigi.

Obiective turistice

Biserica de zid cu hramul „Sfântul Vasile” din Stramba Vulcan, comuna Ciuperceni, județul Gorj datează conform unor surse, din anul 1809, iar altor surse din 1819, cu picturi din 1824. Ea are o valoare istorică, localnicii povestind că în ea ar fi tras să se odihnească Tudor Vladimirescu și pandurii lui, în drum spre Câmpia Soarelui de la Padeș, loc de unde au pornit Revoluția de la 1821.

Denumirea în muzeu: Casa Pârâul de Pripor

Denumirea locală: Casa lui Anescu Victor

Etnia: români

Zona etnografică: Gorj

Proveniența: Pârâul de Pripor, com. Ciuperceni, jud. Gorj

Descriere: Casă cu două încăperi și pridvor; bârne de stejar cioplite în patru muchii; acoperiș în patru ape învelitoare din șifă de brad.

Edificii istorice de pe teritoriul comunei - Monumente istorice

Biserica de lemn din Ciuperceni, comuna Ciuperceni, județul Gorj, a fost construită în 1701. Are hramul „Cuvioasa Paraschiva” (14 octombrie). Biserica se află pe noua listă a monumentelor istorice. Biserica se află în cătunul Văian (sat desființat, înglobat la Ciuperceni). Pentru datarea bisericii cert este vâdeatul 7209 (1701) trecut pe ușile împărătești; alte date vehiculate: 1737, 1848, sunt cele ale unor reparații.

Casa de lemn Maria Stoican din sat Priporu, datare sec, XIX

7. Evaluarea SDL 2016-2020

Evaluarea strategiei de dezvoltare locală aplicată de comuna Ciuperceni, județul Gorj în perioada 2016 - 2020 este necesară pentru identificarea și analiza rezultatelor, efectelor, mecanismelor implementării și formularea de recomandări și lecții învățate.

Evaluarea rezultatelor strategiei este utilă pentru furnizarea dovezilor și informațiilor cu caracter strategic referitor la ceea ce s-a obținut și cum s-a obținut, prin implementarea strategiei, în vederea îmbunătățirii strategiei pentru perioada 2021 – 2027.

Astfel, pe orizontul de timp 2016 – 2020, au fost identificate domenii prioritare, corelarea cu domeniile de intervenție fiind redată mai jos, prinse în prioritățile operationale la nivel national.

7.1. Portofoliul de proiecte demarate/implementate în perioada 2016 – 2020:

Nr. Crt.	Portofoliul de proiecte	Descriere proiect	Grad de implementare*
1.	Infrastructura rutieră		
1.1	Modernizare rețea de drumuri comunale și stradale	Modernizarea Rețelei de drumuri comunale și stradale în comuna Ciuperceni prin programul PNDL 2 .	30%- început în 2020
1.2	Modernizarea Rețelei de drumuri comunale și stradale în comuna Ciuperceni	FEADR-subm.7.2	90%- început în 2020
2	Infrastructura canalizare și alimentare cu apă		
2.1	Reabilitare rețea distribuție apă - satul Strâmba Vulcan	Reabilitare rețea distribuție apă în satul Strâmba Vulcan prin programul PNDL 1	100%- finalizat în 2020
3.	Cultura		
3.1	Reabilitare, dotare și modernizare Cămin cultural Ciuperceni	Reabilitare, dotare și modernizare Cămin cultural în satul Ciuperceni prin programul FEADR-subm.7.6	100%-finalizat în 2019
3.2	Reabilitare și dotare Cămin cultural Pesteana Vulcan	Reabilitare și dotare Cămin cultural în satul Pesteana Vulcan prin programul FEADR-subm.7.6	100%-finalizat 2020
4	Învățământ		
4.1	Reabilitare învelitoare la Școala Gimnazială din Ciuperceni și construire grup sanitar	Reabilitare învelitoare la Școala Gimnazială din Ciuperceni și construire grup sanitar prin programul PNDL 2	100%- finalizat în 2021
5	Altele		
5.1	Achiziție buldoexcavator cu accesorii	Achiziția unui buldoexcavator cu accesorii prin GAL .	100%-finalizat în 2020

Tab. 8 Portofoliul de proiecte

În rezultatul analizei, s-a constatat că în perioada 2016-2020 au fost derulate proiecte în domeniile infrastructură rutieră, apă și canalizare, precum și în cultură și învățământ.

În ceea ce privește relevanța strategiei anterioare, aceasta poate fi apreciată din punctul de vedere al relevanței față de nevoile socio-economice identificate în analiza contextului anterior.

Pentru analiza eficacității, respectiv a progresului înregistrat în realizarea obiectivelor propuse este necesară o evaluare a modului în care măsurile de acțiune propuse în cadrul strategiei și-au atins țintele stabilite.

Impactul Strategiei de Dezvoltare Locală 2016 – 2020 este evaluat prin prisma efectului de ansamblu al beneficiilor aduse de strategie asupra unui număr cât mai mare de persoane, justificând astfel utilitatea strategiei. Se remarcă faptul că marea parte a măsurilor implementate au vizat domeniul infrastructurii. Impactul așteptat prin implementarea acestor măsuri vizează creșterea calității vieții populației din comună și atragerea unui număr mai mare de turiști, cu efecte benefice asupra mediului de afaceri local.

Principala problemă întâmpinată în implementarea strategiei a fost legată de lipsa fondurilor, ceea ce reprezintă o provocare și pentru perioada următoare, numărul mic de proiecte, accesare de fonduri nerambursabile, precum și lipsă de personal și scrierea de proiecte. În măsura în care se dovedesc a fi în continuare necesare pentru viziunea de dezvoltare ulterioară a comunei, măsurile rămase neimplementate vor fi transpuse în strategia pentru perioada 2021 – 2027.

La planificarea dezvoltării comunei în perioada 2021-2027 se va continua implementarea proiectelor începute în perioada precedentă.

Totodată, planificarea dezvoltării comunei se va face pe cele **17 Obiective de dezvoltare Durabilă** din Agenda 2030, cuprinse în prioritățile operaționale la nivel național și se va ține cont de rezultatele analizei portofoliului de proiecte demarate în perioada precedentă.

8. Planificarea strategică

8.1. Generalități

Planificarea strategică pornește, în contextul actual, luând în considerare rezultatele Analizei situației existente din punct de vedere socio-economic, al mediului și nivelului de echipare tehnică și socială, cât și direcțiile și obiectivele fixate de diversele abordări strategice regionale, naționale, județene care condiționează contextul local și elaborarea unei direcții de evoluție a dezvoltării localității.

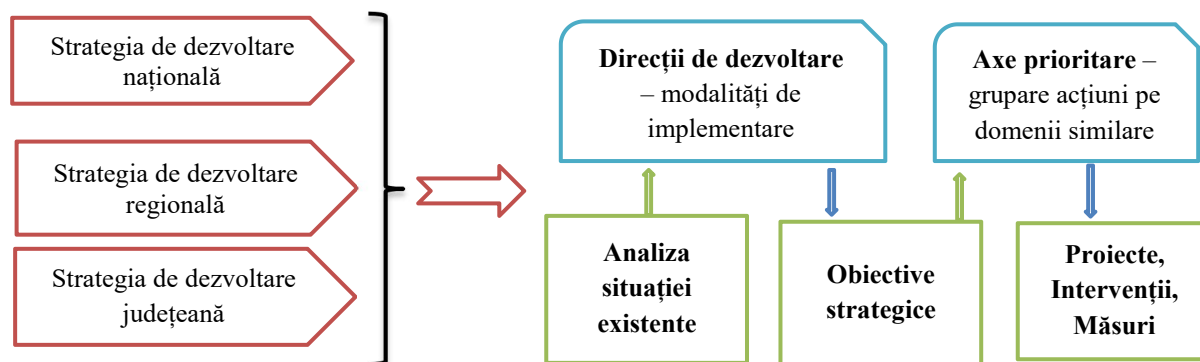

Fig. 11 Planificarea strategică

În rezultat, luând în considerație strategiile de dezvoltare națională, județeană și regională, analiza situației existente generează direcții de dezvoltare prioritare în raport cu așteptările comunității, considerate ca fiind principalele modalități de realizare a scopului de creștere generală a nivelului de dezvoltare al acesteia. Fiecare dintre aceste direcții presupune parcurgerea obiectivelor strategice care pot fi realizate, prin măsuri și acțiuni grupate în axe prioritare specializate, care conțin proiecte, măsuri și intervenții specifice, de a căror prioritizare, planificare și mod de concretizare, depinde implementarea în condiții optime a strategiei și atingerii obiectivelor propuse.

Etapele esențiale ale unui proces de planificare strategică:

Etapa I – Pregătirea

Etapa II – Identificarea formulării optime a misiunii

Etapa III – Evaluarea situației actuale a institutiei

Etapa IV – Dezvoltarea scopurilor strategice și a obiectivelor operaționale

Etapa V – Finalizarea planului scris

Etapa VI – Implementarea planului

Activitatea de planificare strategică a Comunei are ca scop dezvoltarea unui sistem de activități, inițiat deja de actuala administrație, și promovarea competitivității teritoriale precum și crearea unei viziuni a viitorului comunei noastre. Obiectivele acestei strategii sunt:

- Identificarea cadrului socio-economic în care se găsește în prezent comuna;
- Crearea unui plan de acțiuni și a obiectivelor de urmărit pe termen mediu și lung;

- Conturarea unei metodologii pentru a identifica resurse în vederea implementării strategiei;
- Pregătirea de acțiuni concrete în acord cu planificările existente la nivel de administrație locală.

Planul Local de Acțiune (PLA) este un instrument de planificare și implementare și conține un set de politici pe domenii de activitate ce se vor aplica într-un termen determinat în scopul realizării obiectivelor generale fixate într-o strategie. Termenul de realizare a planului local de acțiune trebuie să corespundă termenului de 10-20 de ani, fixat pentru realizarea Strategiei Locale de Dezvoltare Durabilă (SLDD).

PLA poate fi revizuit periodic, astfel încât țintele fixate să țină cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel regional și local, precum și de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui.

Cu cât revizuirea se face la intervale mai scurte, cu atât marja de eroare în privința evaluării resurselor la un proiect este mai mică, având în vedere că, pe măsura ce se înaintează în timp, variabilele economice ce trebuie luate în calcul la o prognoza economică se multiplică.

Planul Local de Acțiune pentru implementarea Strategiei Locale de Dezvoltare Durabilă a comunei, reprezintă un pachet de măsuri și proiecte necesare schimbării comunității locale pentru atingerea unor parametrii specifici societății moderne, astfel ca durabilitatea să devină punctul forte al acesteia.

Dimensiunile dezvoltării actuale economice, sociale, de mediu și tehnologice au fost analizate în cadrul procesului de analiză-diagnostic din cadrul strategiei de dezvoltare, iar țintele-obiective strategice au fost creionate, fixându-se câteva repere ca referințe pentru dezvoltările ulterioare.

“Planul Local de Acțiune” prezintă principalele măsuri și proiecte necesare fazei de planificare și implementare a dezvoltării durabile, astfel: în procesul de dezvoltare să poată fi evaluat continuu complexitatea factorilor social-economic-mediu-tehnologic prin indicatorii de dezvoltare durabilă selectați ca relevanți pentru comună.

Utilitatea unui plan de acțiune este dată de amploarea și complexitatea acțiunilor ce trebuie executate pentru atingerea obiectivelor strategice definite în Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei.

Pentru a realiza un management unitar sunt necesare 3 faze distincte, astfel încât procesele necesare atingerii obiectivelor să poată fi bine coordonate:

1. Planul de dezvoltare al Planului Local de Acțiune - planificare activităților;
2. Planul de executare al Planului Local de Acțiune -implementarea activităților;
3. Planul de monitorizare al Planului Local de Acțiune -evaluarea activităților.

Pentru a asigura o dezvoltare coerentă a comunei, suportul necesar trebuie să fie asigurat de către:

1. Administrația Locală (primăria) și Consiliul Local, care trebuie să-și replanifice dezvoltarea instituțională pentru acordarea unui suport logistic complex necesar Planului Local de Acțiune;
2. Comunitatea Locală - cetățeni și organizații, actorii principali ai dezvoltării locale, prin atitudine și participare activă;

3. Mediul de afaceri - firme și instituții finanțatoare, drept suport financiar și logistic (informații și tehnologii moderne).

8.2. Principii și Condiții

Pentru realizarea Planului Local de Acțiune, primăria comunei, ca autoritate publică locală, trebuie să-și întărească capacitatea instituțională la toate nivelele de decizie și execuție. Aceasta presupune atragerea și furnizarea de resurse financiare suficiente și mobilizarea resurselor umane, identificarea celor mai eficiente mecanisme de comunicare, dar și analizarea cadrului administrativ de alocare a responsabilităților.

Rezolvarea problemelor curente, cât și a celor de ce vor apare în viitor depinde în foarte mare măsură de gradul de competență al conducerii administrației publice locale.

Materializarea capacității instituționale este un proces de durată în care administrația publică trebuie să acționeze pentru schimbarea radicală a atitudinii funcționarului public față de accesul cetățenilor la activitatea administrației.

În acest sens o principală preocupare a primăriei comunei a fost de armonizare a procedurilor administrative cu cele ale Uniunii Europene.

8.3. Obiective generale

Principalele obiective ale strategiei de dezvoltare locală a comunei sunt:

- ✓ Asigurarea accesului neîngrădit la infrastructură (apă, distribuție gaze și canalizare) a tuturor locuitorilor și al consumatorilor economici din comună;
- ✓ Reabilitarea și modernizarea în conformitate cu necesitățile și standardele europene a școlilor;
- ✓ Optimizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport, telecomunicații și energie;
- ✓ Protejarea mediului prin conformarea progresivă cu standardele de mediu din Uniunea Europeană pe care România va trebui să le atingă în totalitate;
- ✓ Garantarea condițiilor pentru crearea unor activități rentabile în zootehnie și agricultură;
- ✓ Combaterea excluderii și dezechilibrelor sociale prin crearea de noi oportunități investiționale.

8.4. Consolidarea Capacității Instituționale a Primăriei

Condițiile care stau la baza unei dezvoltări social - economice rapide sunt susținerea și participarea activă, respectarea legilor și onorarea obligațiilor primăriei comunei, precum și implicarea cetățenilor la luarea deciziilor în ceea ce privește rezolvarea propriilor probleme.

Primăria, fiind o interfață între cetățean și instituțiile statului, trebuie să elaboreze și să dezvolte un sistem de administrare bazat pe promovarea autonomiei locale reale și consolidarea cadrului instituțional.

Activitatea publică locală va fi orientată spre:

- Sprijinirea dezvoltării comunității în scopul rezolvării tuturor problemelor comunei;
- Susținerea dezvoltării infrastructurii prioritare pentru comunitate (aprovizionarea cu apă, gaze naturale, energie electrică, etc.);

- Sporirea responsabilității persoanelor cu funcții de răspundere pentru depășirea limitelor stabilite de cheltuieli și utilizarea neeconomică a alocațiilor bugetare;
- Controlarea strictă a bugetului local și distribuirea lui în mod eficient;
- Ajustarea în continuare a cheltuielilor bugetare la posibilitățile reale de acumulare a veniturilor la buget.

Eficientizarea gestionării mijloacelor publice, prin:

- Organizarea de licitații pentru achiziționarea de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile instituțiilor bugetare din banii publici;
- Reducerea creșterii volumului de cheltuieli, inclusiv prin reducerea numărului de personal angajat în instituțiile bugetare, acolo unde este cazul;
- Reevaluarea întregului sistem de servicii publice și transmiterea unor activități către sfera privată.

Consolidarea finanțelor publice:

- Asigurarea cu surse financiare a măsurilor pentru satisfacerea necesităților social-economice și culturale ale populației, pentru dezvoltarea comunei;
- Întreprinderea unor măsuri concrete pentru acumularea veniturilor proprii și menținerea echilibrului bugetar;
- Constituirea de fonduri extrabugetare pentru susținerea unor programe de interes local;
- Susținerea dezvoltării antreprenoriatului ca motor de creștere a economiei de piață.

Stabilirea și promovarea parteneriatului:

- Sprijinirea organizațiilor nonguvernamentale;
- Participarea la proiecte investiționale comune cu sectorul economic în domeniile social, cultural și de mediu.

Consolidarea managementului administrației publice locale constă în:

a. Dezvoltarea managementul resurselor umane

- Preocuparea primăriei comunei pentru pregătirea continuă a funcționarilor publici pe domeniile prioritare dezvoltării comunei.

b. Dezvoltarea nivelului de pregătire profesională

- Stabilirea necesităților și oportunităților de instruire;
- Corelarea necesităților cu potențialul uman existent;
- Stabilirea unui sistem de training adecvat.

c. Folosirea eficientă a resurselor umane

- Stabilirea regulamentului de organizare și functionare a personalului și a regulamentului de ordine interioară;
- Personalul trebuie să lucreze în domenii de activitate bine definite.

d. Creșterea responsabilității și a independenței profesionale

- Responsabilitate funcționarilor publici în conformitate cu prevederile legale;
- Conștientizarea importanței activității fiecărui angajat;
- Transparența funcționării sistemului instituțional pentru fiecare angajat;
- Acordarea de stimulente financiare în funcție de eficiența și competitivitatea activităților depuse.

e. Schimbarea de fond a raportului dintre administrație și cetățean

- Serviciul public trebuie sa fie orientat în folosul cetățeanului;
- Eliminarea blocajelor birocratice cu care sunt confrunțați cetățenii și agenții economici;
- Intarirea și extinderea cadrului de participare a societății civile la procesul decizional;
- Crearea unei strategii de comunicare operativa cu cetățenii;
- Implementarea unui sistem de management al calității.

f. Realizarea unui sistem de monitorizare a calitatii serviciilor publice

- Administrarea eficientă a banilor publici;
- Dezvoltarea comunei prin atragerea de proiecte și programe cu finanțare nerambursabila;
- Cheltuirea eficientă a veniturilor.

g. Dezvoltarea managementul informațiilor

- Corelarea și integrarea bazelor de date din instituție;
- Analizarea nevoilor în domeniul software.

9. Strategia de Dezvoltare Locală a Comunei Ciuperceni, județul Gorj

9.1 Etapele metodologice principale ale elaborării strategiei

Metodologia de realizare a strategiei cuprinde 3 faze:

1. Fundamentarea necesității de elaborare a strategiei:

– necesita abordarea a 2 categorii de aspecte:

- premisele elaborării strategiei;
- modalități de fundamentare;

2. Elaborarea strategiei de dezvoltare locală:

a) *Formularea misiunii comunității locale.* Misiunea se refera la scopul pentru care a fost înființată și funcționează organizația respectiva, precum și la concepția, filosofia managementului, referitoare la modul de realizare a activităților. Specificul misiunii este faptul ca reprezinta o enunțare de elemente necuantificabile. Misiunea trebuie să cuprinda:

- ce anume face comunitatea locala prin intermediul autorităților locale (exprimarea sintetică);
- care sunt deținătorii de interese și cum sunt luați în considerare (stake-holderi);
- care sunt valorile comunității locale.

b) *Precizarea obiectivelor strategiei.* Obiectivele strategice se stabilesc pe orizonturi mari de timp (3-5 ani) și se refera fie la ansamblul comunității, fie la componentele majore ale acesteia.

Pentru a fi *de calitate*, obiectivele strategice trebuie să îndeplinească următoarele *cerinte de raționalitate*:

- *sa fie realiste* (în concordanță cu potențialul comunității respective);
- *sa fie stimulatoare* (sa incite la autodepășire);
- *sa fie mobilizatoare* (sa prezinte importanta pentru stake-holderi);
- *sa fie comprehensibile* (reale).

c) *Stabilirea opțiunilor strategice și modalitățile de realizare a obiectivelor.* Opțiunile strategice se stabilesc în funcție de tipul de strategie adoptat.

d) *Dimensionarea resurselor necesare.* În strategie se stabilesc 4 categorii de resurse:

- informaționale;
- umane;
- financiare;
- materiale.

e) *Stabilirea termenelor.* Termene = limita fixată în timp printr-o dispoziție sau învoială ce reprezinta diferite momente intermediare sau finale, pentru realizarea obiectivelor și operationalizarea opțiunilor strategice.

f) *Articularea tuturor componentelor strategiei într-o strategie globala.*

g) *Realizarea strategiilor parțiale.* Strategiile parțiale pot fi delimitate fie structural (pe compartimente), fie din punct de vedere procesual (pe funcțiuni și activități). De obicei, strategiile parțiale se delimitează *procesual pe funcțiuni*, ducând la existența mai multor strategii parțiale în funcție de specificul comunității locale:

- Strategia de mediu;
- Strategia de dezvoltare economică;
- Strategia de dezvoltare a infrastructurii;
- Strategia de cooperare teritorială;
- Strategia de resurse umane).

h) *Realizarea politicii globale și a politicilor parțiale.* Politica se deosebește de strategie prin:

- orizontul de timp (mai mic pentru politica 0,5-2 ani și mai mare în cazul strategiei 3-5 ani);
- grad de detaliere (mai mare pentru politica și mai mic pentru strategie).

3. Implementarea și evaluarea unei strategii de dezvoltare locală

3.1. Pregătirea implementării are în vedere următoarele aspecte:

- a) Pregătirea climatului din cadrul comunității în vederea diminuării rezistenței la schimbare din partea societății civile și creșterii receptivității acestora față de elementele inovatoare propuse prin strategie;*
- b) Asigurarea resurselor informaționale, umane, financiare și materiale necesare punerii în aplicare a strategiei;*
- c) Realizarea unui program cadru de implementare;*

3.2. Reproiectarea sistemului de management conform cerintelor realizării obiectivelor;

3.3. Operationalizarea schimbarilor strategice previzionate;

3.4. Controlul și evaluarea strategiei. Prin evaluare se compară obiectivele previzionate cu realizările obținute, acestea fiind măsurate într-o etapă intermediară de control.

Strategiile pe termen lung trebuie evaluate cu atenție mai ales cu privire la viitoarele rezultate. Trebuie luat în vedere și faptul că rezultatul real nu poate fi prevăzut deoarece situațiile neprevăzute pot și ele să exercite o influență importantă asupra lor.

Principiile strategiei de dezvoltare durabilă :

- ✓ **durabilitate** - condiții mai bune de trai pentru populația defavorizată precum și un minim de condiții necesare pentru un trai decent, sănătatea și bunăstarea tuturor;
- ✓ **competitivitate** - permite dezvoltarea economiei proprii în context regional, național și chiar internațional, promovarea unui sector privat productiv și competitiv;
- ✓ **sprijin financiar** - facilitarea accesului la o varietate de surse financiare pentru a satisface nevoile de investiții și dezvoltare;

- ✓ **o buna administrare** - reacția eficientă și efectivă la problemele comunității prin responsabilizarea autorităților locale și parteneriatul cu societatea civilă.

9.2 Obiectivele Strategiei de Dezvoltare Durabilă a comunei Ciuperceni, județul Gorj

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 include 17 obiective de dezvoltare durabilă, cu ținte clare pentru 2030, obiective ținte și pentru conducerea Comunei Ciuperceni, județul Gorj, care va asigura treptat implementarea acestora în perioada 2021-2027.

◆ Obiectivul 1: Fără sărăcie

Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context

Strategia își propune reducerea numărului cetățenilor care trăiesc în sărăcie severă și relativă în toate dimensiunile acesteia, potrivit definițiilor naționale. Documentul are în vedere diminuarea numărului de persoane care trăiesc sub pragul de sărăcie, stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă, dezvoltarea sistemului de protecție și asistență socială.

Potrivit documentului, România înregistrează o pondere ridicată a persoanelor care suferă de deprivare materială severă, raportată la media UE. Conform datelor INS din 2016, procentajul de persoane încadrate în această categorie era de 23,8%. Rata sărăciei relative în perioada 2007-2016 (stabilită la nivelul de 60% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent) a fost evaluată de INS la 24,6%-25,3%, față de nivelul mediu din UE de 16,6%-17,3%. Conform Eurostat, în 2016, 49,2% dintre copiii din România, cu vârste cuprinse între 0 și 17 ani, prezentau risc de excluziune socială, comparativ cu media UE de 26,4%, țara noastră înregistrând cel mai mare număr de astfel de cazuri. Coeficientul GINI, care măsoară gradul inegalității în societate, a fost, de asemenea, în creștere în România.

Orizont 2027	Ținte 2030
▪ Stabilirea unor standarde durabile de calitate și de cost pentru toate serviciile sociale, vizând în mod special pe cele destinate grupurilor vulnerabile; ▪ Dezvoltarea unui sistem național de indicatori de incluziune socială prin integrarea tuturor bazelor de date din sfera asistenței sociale în regim digitalizat care să țină cont de mobilitatea socială; monitorizarea anuală efectivă a rezultatelor pe baza acestor indicatori; ▪ Stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă aflate în risc de excluziune prin dezvoltarea măsurilor active de consiliere și asistență socială.	▪ Eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii; ▪ Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de cetățeni care trăiesc în sărăcie relativă; ▪ Consolidarea sistemului național unitar al serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme.

◆ Obiectivul 2: Foamete zero

Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile

Strategia vizează dezvoltarea unui sector agroalimentar durabil și competitiv pentru îmbunătățirea calității vieții și asigurării unor condiții de viață în mediul rural apropiate de cele din mediul urban, promovarea producției autohtone și ecologice și valorificarea produselor tradiționale și montane cu valoare adăugată.

Orizont 2027	Ținte 2030
▪ Susținerea producției și diversificarea speciilor autohtone cu valoare genetică ridicată, dar deficitare pe piața internă, în domenii precum legumicultura, creșterea efectivelor la rasele valoroase de suine, taurine și bivoli, sectorul avicol, colectarea și comercializarea lânii, apicultură, pescuit și acvacultură, inclusiv prin stimularea cercetării-dezvoltării în domeniul agro-alimentar; ▪ Creșterea numărului de produse recunoscute la nivel european / atestate tradițional / atestate ca rețete consacrate.	▪ Finalizarea cadastrului agricol; ▪ Dublarea ponderii agriculturii în PIB-ul României, față de anul 2018; ▪ Menținerea și rentabilizarea unor ocupații și metode tradiționale de valorificare a plantelor medicinale și fructelor de pădure în zona montană. Menținerea tradițiilor locale prin creșterea numărului de produse cu caracteristici specifice în ceea ce privește originea geografică.

◆ Obiectivul 3: Sănătate și bunăstare

Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă

Strategia are în vedere reducerea ratei mortalității materne și infantile, diminuarea incidenței îmbolnăvirilor de boli infecțioase și cronice, respectiv prevenirea și tratarea abuzului de substanțe nocive și a bolilor mintale.

◆ Obiectivul 4: Educație de calitate

Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți

Strategia se adresează, în principal, următoarelor domenii: accesul tuturor copiilor la educație timpurie, învățământ primar și secundar echitabil și calitativ, care să conducă la rezultate relevante și eficiente, creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe profesionale relevante, care să faciliteze angajarea la locuri de muncă decente și antreprenoriatul. Asigură faptul că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile.

Orizont 2027	Ținte 2030
▪ Promovarea culturii antreprenoriale și a deprinderilor necesare în tot sistemul de educație prin reînființarea și/sau modernizarea în învățământul gimnazial; încurajarea activităților de mentorat voluntar și a parteneriatelor cu mediul de afaceri pe plan local.	▪ Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional; ▪ Învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu, prin măsuri precum creșterea ponderii de materii opționale; ▪ Organizarea învățământului școlar în localuri amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat; ▪ Creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor.

◆ Obiectivul 5: Egalitate de gen

Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate

Strategia își propune prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și fetelor, în sfera publică și cea privată, asigurarea participării echilibrate și efective a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică.

◆ Obiectivul 6: Apă curată și sanitație

Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitație pentru toți

Strategia vizează creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii de apă și canalizare și a serviciilor publice, alinierea României la cerințele și standardele UE privind gestionarea apei potabile, apelor uzate, deșeurilor și creșterea eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele.

Orizont 2027	Ținte 2030
▪ Folosirea mai activă a apelor geotermale atât în scopuri energetice, cât și pentru turismul de sănătate (spa); ▪ Monitorizarea strictă a calității apei potabile destinate consumului populației pentru menținerea în parametrii bio-chimici acceptați.	▪ Creșterea substanțială a eficienței folosirii apei în activitățile industriale, comerciale și agricole; extinderea reutilizării raționale a apelor tratate și reciclate în perspectiva atingerii obiectivelor economiei circulare; ▪ Conectarea gospodăriilor populației din orașe, comune și sate compacte la rețeaua de apă potabilă și canalizare în proporție de cel puțin 90%.

◆ Obiectivul 7: Energie curată și la prețuri accesibile

Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern

Pentru a susține pe termen lung așteptările consumatorilor, sectorul energetic românesc trebuie să devină mai robust din punct de vedere economic, mai avansat și mai flexibil din punct de vedere tehnologic și mai puțin poluant.

Orizont 2027	Ținte 2030
▪ Consolidarea politicii de eficiență energetică și protecția consumatorilor; ▪ Reducerea cu 19% a consumului intern de energie primară.	▪ Asigurarea securității cibernetice a platformelor de monitorizare a rețelelor de producție, transport și distribuție a energiei electrice și gazelor naturale; ▪ Decuplarea creșterii economice de procesul de epuizare a resurselor și de degradare a mediului prin sporirea considerabilă a eficienței energetice (cu minimum 27% comparativ cu scenariul de <i>status-quo</i>) și folosirea extinsă a schemei EU ETS în condiții de piață previzibile și stabile; ▪ Creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă și a combustibililor cu conținut scăzut de carbon în sectorul transporturilor (autovehicule electrice), inclusiv combustibili alternativi.

◆ Obiectivul 8: Muncă decentă și creștere economică

Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți

Strategia urmărește susținerea creșterii economice pe locuitor și promovarea sectoarelor productive și diversificarea produselor cu valoare adăugată, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul, creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, modernizarea tehnologică și inovarea, asigurarea muncii decente pentru toți cetățenii, inclusiv pentru tineri și persoanele

cu dizabilități, renumerarea egală pentru munca de valoare egală, accesul la finanțare. Se susține un turism durabil care creează locuri de muncă și promovează diversitatea culturală, produsele locale și respectul pentru tradiții și mediul în care trăim.

Orizont 2027	Ținte 2030
▪ Sprijinirea activității întreprinderilor mici și mijlocii, a antreprenoriatului în rândul tinerilor prin încurajarea și susținerea financiară a start-up-urilor; ▪ Inițierea unor programe de formare profesională de bază cu finanțare UE în corelare cu cerințele pieței muncii, cu accent pe segmentele tinere sau social vulnerabile ale populației; ▪ Încurajarea încheierii de contracte de muncă cu orar flexibil și / sau tele-muncă / teleworking (munca de la distanță); asigurarea de facilități și servicii de sprijin pentru îngrijirea copiilor și a membrilor de familie aflați în întreținere.	▪ Păstrarea în continuare a unui ritm al creșterii PIB superior față de media UE pentru a susține efortul de reducere a decalajelor în comparație cu țările europene avansate, paralel cu aplicarea principiilor dezvoltării durabile și îmbunătățirea constantă a nivelului de trai al populației; ▪ Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenorialul prin start-up, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare.

◆ Obiectivul 9: Industrie, inovație și infrastructură

Construirea unor infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

Strategia propune dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, sigure și durabile, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea pentru toți, integrarea întreprinderilor mici și mijlocii în lanțuri valorice și pe piețe externe, modernizarea infrastructurii și reabilitarea durabilă a industriilor pentru utilizarea eficientă a resurselor, prin adoptarea tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, întărirea cercetării științifice și colaborarea cu mediul privat, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale, încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare.

Orizont 2027	Ținte 2030
▪ Îmbunătățirea conectivității între localități și regiuni prin sporirea ponderii drumurilor județene și comunale modernizate la 61% în 2020 (în comparație cu 39,4% în 2016); ▪ Creșterea bugetului alocat cercetării cu aproximativ 30% anual, cu asigurarea unei distribuții bugetare echilibrate, destinate susținerii atât a cercetării aplicative și inovării, a cercetării fundamentale și de frontieră, cu accent pe domeniile de specializare inteligentă / cu potențial de creștere.	▪ Reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora; ▪ Stimularea cu precădere a economiei digitale și investițiilor industriale care se situează în zona mai profitabilă a lanțului valoric, care fructifică și rezultatele eforturilor naționale de cercetare-dezvoltare-inovare și care se adresează unor piețe stabile și în creștere.

◆ Obiectivul 10: Inegalități reduse

Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări

Strategia propune reducerea decalajelor, eliminarea discriminărilor de orice fel și politici de realizare progresivă a unei egalități sporite, în special fiscale, salariale, educaționale și de protecție socială.

Coeficientul GINI este indicatorul care măsoară gradul de inegalitate a veniturilor disponibile ale unei populații – când este 0% reprezintă egalitate deplină și când este 100% reprezintă inegalitate absolută. Conform Eurostat, în anul 2008, acest coeficient a fost de 35,9% pentru România, comparativ cu 31,0% media UE, iar în 2016 a fost de 34,7%, comparativ cu 30,8%.

În ceea ce privește inegalitățile între rural și urban, conform INS, 46,2% din cetățenii României trăiau în mediu rural în 2015. Potrivit Eurostat, media UE era de 28%. Pentru decalajul socio-economic dintre mediul urban și rural, indicatorul reprezentativ este „riscul sărăciei sau a excluziunii sociale”. Eurostat subliniază faptul că, în 2016, în România, în mediul urban, rata *riscului de sărăcie* era de 24,3%, în timp ce în mediul rural era la 51,7%. Media UE era de 23,6% în mediul urban și 25,5% în mediul rural.

♦ Obiectivul 11: Orașe și comunități durabile

Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

Strategia vizează asigurarea condițiilor pentru o viață demnă a cetățenilor din comunitățile urbane și rurale prin accesul la locuințe și servicii de bază adecvate, sigure și la prețuri accesibile; accesul la transport public eficient, la prețuri echitabile și accesibile pentru toți; promovarea conceptului de smart-city; consolidarea eforturilor de protecție și salvare a patrimoniului cultural; reducerea impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului și mediului în general.

Orizont 2027	Ținte 2030
▪ Creșterea procentajului de proprietăți cadastrate și înregistrate în toate localitățile la 80% pentru construcții și finalizarea înregistrării terenurilor agricole ce fac obiectul subvențiilor acordate de Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, ca element de bază al planificării spațiale și amenajării teritoriului; ▪ Implementarea programelor existente și adoptarea de măsuri suplimentare pentru avertizarea timpurie, intervențiile de urgență și acțiunile ulterioare de reabilitare prin precizarea responsabilității tuturor factorilor cu atribuții în domeniu în caz de calamități naturale (seisme, inundații, alunecări de teren) sau accidente (deversări sau emisii nocive, incendii extinse etc.).	▪ Reducerea semnificativă a pierderilor economice provocate de inundații și alunecările de teren, îmbunătățirea răspunsului colectiv și întărirea capacității de adaptare și revenire la nivel funcțional în cel mai scurt timp după producerea evenimentului, reducerea impactului inundațiilor sau a poluărilor generate de inundații și ale alunecărilor de teren asupra ecosistemelor, inclusiv prin îmbunătățirea constantă a cadrului legislativ; ▪ Elaborarea și punerea în aplicare a unui program general de planificare spațială și amenajare a teritoriului în corelare cu strategiile sectoriale la nivel național prin aplicarea conceptului de dezvoltare spațială policentrică și echilibrată, care să susțină coeziunea teritorială; ▪ Educarea și responsabilizarea populației pentru situații de risc seismic.

♦ Obiectivul 12: Consum și producție responsabile

Asigurarea unor modele de consum și producție durabile

Strategia propune trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare prin introducerea unor elemente ale economiei circulare, creșterea productivității resurselor, reducerea risipei de alimente și a deșeurilor, prin: diminuarea generării, de consumuri la toate nivelurile sale; reciclare și reutilizare; încurajarea companiilor să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea activităților lor în ciclul de raportare; promovarea practicilor durabile de achiziții publice; conștientizarea cetățenilor asupra a ce înseamnă un stil de viață în armonie cu natura.

Orizont 2027	Ținte 2030
▪ Tranziția de la modelul economic actual bazat pe producție și consum la economia circulară prin schimbarea mentalității prin educație, schimbarea comportamentului consumatorilor și prin dezvoltarea de mecanisme financiare pentru susținerea perioadei de tranziție; ▪ Finalizarea cadrului legislativ privind promovarea achizițiilor publice verzi; ▪ Introducerea unui cod al sustenabilității care permite o raportare complexă a atitudinii companiilor privind aplicarea principiilor dezvoltării durabile.	▪ Înjumătățirea pe cap de locuitor a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare; ▪ Reciclarea în proporție de 55% a deșeurilor municipale până în 2025 și 60% până în 2030; ▪ Reciclarea în proporție de 65% a deșeurilor de ambalaje până în 2025 (materiale plastice 50%; lemn 25%; metale feroase 70%, aluminiu 50%, sticlă 70%, hârtie și carton 75%) și 70% până în 2030 (materiale plastice 55%; lemn 30%; metale feroase 80%, aluminiu 60%, sticlă 75%, hârtie și carton 85%); ▪ Colectarea separată a deșeurilor menajere periculoase până în 2022, a deșeurilor biologice până în 2023 și materialele textile până în 2025.

◆ Obiectivul 13: Acțiune în domeniul schimbărilor climatice

Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor

Strategia vizează consolidarea capacității de adaptare și reziliență a României pentru a combate pericolele legate de schimbările climatice și dezastrele naturale prin integrarea măsurilor de diminuare și de adaptare la acestea atât în strategiile, cât și în politicile naționale și în planificarea și creșterea nivelului de educație și conștientizare.

◆ Obiectivul 14: Viață acvatică

Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă

Strategia își propune prevenirea și reducerea poluării marine, gestionarea și protecția durabilă a ecosistemelor marine, conservarea zonelor costiere și asigurarea unui pescuit durabil.

◆ Obiectivul 15: Viața terestră

Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

Strategia are în vedere conservarea și utilizarea durabilă a ecosistemelor terestre, managementul durabil al pădurilor, combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații,

dezvoltarea infrastructurii verzi, conservarea și protejarea zonelor umede, asigurarea conservării ecosistemelor montane, susținerea cercetării în domeniu, gestionarea durabilă a pădurilor, eliminarea defrișărilor abuzive și a tăierilor rase, tranziția către o economie circulară.

♦ Obiectivul 16: Pace, justiție și instituții eficiente

Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

Strategia are în vedere dezvoltarea capitalui social, promovarea toleranței, eradicarea violenței asupra copiilor și reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență, diminuarea corupției, dezvoltarea instituțiilor eficiente și transparente la toate nivelurile, asigurarea procesului decizional receptiv, inclusiv participarea și reprezentarea cetățenilor la toate nivelurile și asigurarea accesului public la informații și protejarea libertăților fundamentale.

♦ Obiectivul 17: Parteneriate pentru realizarea obiectivelor

Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

În vederea sprijinirii acestui obiectiv, prin strategie, România înțelege să-și susțină angajamentele internaționale, aderarea la Zona Euro, la spațiul Schengen și la Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică și să joace un rol proactiv pe plan european și internațional.

9.2.1 Obiective generale

Principalele obiective ale strategiei de dezvoltare locală a comunei sunt:

- Crearea condițiilor pentru începerea unor activități rentabile în agricultură și zootehnie;
- Protejarea mediului prin conformarea progresivă cu standardele de mediu din Uniunea Europeană pe care România va trebui să le atingă în totalitate;
- Reabilitarea și modernizarea sistemului de sănătate și protecție socială în comună;
- Asigurarea accesului neîngrădit al populației și al consumatorilor economici la infrastructura (apa, canalizare, distribuție gaze, cai de transport, telefonie);
- Reabilitarea și modernizarea școlilor și grădinițelor conform standardelor europene;
- Creșterea ratei de ocupare și combaterea excluderii și dezechilibrelor sociale prin crearea de noi oportunități investiționale.

9.2.2 Obiective specifice

Agricultura și dezvoltarea rurală

- Aplicarea unor tehnici pentru dezvoltarea agriculturii durabile și crearea unor sisteme pentru adaptabilitatea la condițiile climatice;
- Incurajarea și organizarea de asociații ale producătorilor comunei pentru a beneficia de oportunitățile care decurg din aceasta;
- Înființare de ferme zootehnice și puncte de prelucrare și colectare a resurselor;

- Eficientizarea practicilor agricole pentru ușurarea și productivitatea lucrării aplicate pe terenurile agricole.

Silvicultura

- Impadurirea terenurilor neproductive ale comunei;
- Intreținerea și ocrotirea capitalului silvic al comunei.

Infrastructura și Transport

Transport

- Îmbunătățirea drumului județean și a celor comunale care să deservească nevoile curente ale locuitorilor și activităților economice;

Utilități

- Crearea unor sisteme de furnizare a apei curente și de canalizare capabile să deservească tuturor locuitorilor comunei;
- Reabilitarea sediului primăriei;
- Realizarea rețelei de alimentare cu gaz metan;
- Dotări pentru intervenții în caz de situații de urgență;

Sănătate

- Îmbunătățirea serviciilor de asistență medicală;
- Reabilitarea și dotarea corespunzătoare a dispensarului uman;
- Acces permanent și prompt la servicii medicale de calitate;
- Educarea populației cu privire la accesarea serviciilor de sănătate la o perioadă regulată de timp pentru prevenirea situațiilor de urgență prin susținerea și promovarea modului de viață sănătos.

Economia și Mediul de afaceri

- Crearea unei industrii diversificate, dinamice și capabile să ofere posibilitatea de împlinire profesională și materială a locuitorilor comunei ;
- Economie generatoare de venit la bugetul local;
- Crearea unei industrii nepoluante și durabile.

Comerț și Servicii

- Diversificarea de servicii oferite către cetățenii comunei, prin mărirea numărului societăților comerciale;
- Promovarea și susținerea unor tehnici eficiente de marketing pentru atragerea turiștilor în comună.

Mediu de afaceri

Incurajarea cetățenilor prin acțiuni de informare și formare profesională în vederea deschiderii de pensiuni agroturistice și promovarea acestora.

Mediu

- Păstrarea calității și prevenirea poluării aerului;
- Informarea populației asupra riscurilor cauzate de deversarea apelor uzate în locuri neamenajate, asupra utilizării durabile a resurselor de apă și a prevenirii poluarilor;
- Acțiuni de promovare a practicilor de agricultură ecologică;
- Curățarea cursurilor de apă și a domeniului public;
- Crearea unor mecanisme de colectare selectivă a deșeurilor;
- Realizarea unei stații de depozitare a deșeurilor;
- Împadurirea suprafețelor degradate, pentru prevenirea alunecărilor de teren.
- Refacerea și dezvoltarea mediului natural.

Învățământ și educație

- Accesul neîngradit de împlinire individuală prin educație;
- Reabilitarea și modernizarea școlilor și grădinițelor din comună;
- Accesul la un sistem educațional performant, flexibil și adaptat condițiilor din mediul rural;
- Organizarea unei baze materiale capabile să mulțumească nevoile legate de actul educațional;
- Amenajarea unui spațiu de joacă și recreere pentru copiii comunei;
- Amenajare bază sportivă în comună;
- Orientarea și sprijinirea persoanelor tinere în domeniul formării profesionale;
- Crearea șanselor pentru reformarea persoanelor adulte;
- Construirea unei sali de sport.

Resurse Umane

Populația

- Crearea condițiilor de viață atractive pentru tineri, atât pentru cei din localitate cât și pentru cei din exteriorul comunei pentru atragerea acestora în localitate;
- Crearea de condiții și condiții pentru familiile de tineri.

Piața muncii

- Locuri de muncă suficiente și în domenii variate de activitate pentru satisfacerea nevoilor de trai;
- Posibilitatea de a urma cursuri de reconversie profesională în domenii cautate pe piața forței de muncă.

Turism

- Utilizarea unor produse turistice variate cu oferte diversificate;

- Susținerea prin acțiuni eficiente de promovare a evenimentelor locale;
- Crearea de programe de pregătire pentru noi practicanți de agroturism;
- Incurajarea cetățenilor prin acțiuni de informare și formare profesională în vederea deschiderii de pensiuni agroturistice și promovarea acestora;
- Promovarea evenimentelor locale, prin acțiuni eficiente de marketing

Cultură

- Instruirea și transmiterea practicilor traditionale generatiilor viitoare;
- Accesul transparent la sursele de informare tradiționale și moderne;
- Structura spațiilor destinate activităților socio-culturale în concordanță cu necesitățile și mijloacele moderne;
- Reabilitarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural din comună;
- Reabilitarea caminelor culturale;

Situația Socială

- Dezvoltarea serviciilor de asistență socială pentru persoanele aflate în dificultate (minori, persoane vârstnice, persoane cu dizabilități);
- Întărirea legăturilor dintre Administrația Publică Locală și societatea civilă pentru rezolvarea problemelor de interes comunitar.

9.3 Dezvoltarea locală a comunei Ciuperceni, județul Gorj

DIRECTII STRATEGICE DE DEZVOLTARE ÎN PERIOADA 2021-2027:

Nr. Crt.	Denumire proiect	Observatii
1	Înființare Distribuție Gaze Naturale în comuna Ciuperceni, județul Gorj.	Fonduri europene + Buget local + Fonduri guvernamentale. Valoare totală proiect = 30.000.000 lei. Valoare contribuție proprie = 300.000 lei
2	Înființare Canalizare Menajeră și Stație de Epurare în Comuna Ciuperceni, județul Gorj.	Fonduri europene + Buget local + Fonduri guvernamentale. Valoare totală proiect = 25.000.000 lei. Valoare contribuție proprie = 25000 lei
3	Construire și Echipare Put Forat pentru Sistemul de Alimentare cu Apă din satul Vartopu, comuna Ciuperceni, județul Gorj.	Fonduri europene + Buget local + Fonduri guvernamentale. Valoare totală proiect = 1.200.000 lei. Valoare contribuție proprie = 12000 lei
4	Executare Bransamente Apa în satul Strâmba Vulcan, comuna Ciuperceni, județul Gorj.	Fonduri europene + Buget local + Fonduri guvernamentale. Valoare totală proiect = 300 lei. Valoare contribuție proprie = 100000 lei
5	Întocmire Studiu Fezabilitate și Proiect Tehnic pentru Restaurare Biserică Strâmba Vulcan, comuna Ciuperceni, județul Gorj.	Fonduri europene + Buget local + Fonduri guvernamentale. Valoare totală proiect = 120 lei. Valoare contribuție proprie = 120.000 lei
6	Modernizare Drumuri Stradale în comuna Ciuperceni, județul Gorj.	Fonduri europene + Buget local + Fonduri guvernamentale. Valoare totală proiect =

		3.000.000 lei. Valoare contribuție proprie = 300.000 lei
7	Extindere Alimentare cu Apă în satul Pesteana Vulcan L=1.2 km și Ciuperceni L=600 m.	Fonduri europene + Buget local + Fonduri guvernamentale. Valoare totală proiect = 2.000.000 lei. Valoare contribuție proprie = 20000 lei
8	Construire Parc Fotovoltaic 1 MW, comuna Ciuperceni, județul Gorj.	Fonduri europene + Buget local + Fonduri guvernamentale. Valoare totală proiect = 500.000 lei. Valoare contribuție proprie = 50000 lei
9	Reabilitare și dotare Cămin Cultural Vartopu, comuna Ciuperceni, județul Gorj.	Fonduri europene + Buget local + Fonduri guvernamentale. Valoare totală proiect = 400.000 lei. Valoare contribuție proprie = 20000 lei
10	Modernizare drum de exploatare în comuna Ciuperceni, județul Gorj în Parteneriat cu comuna Glogova L=1.5 km.	Fonduri europene + Buget local + Fonduri guvernamentale. Valoare totală proiect = 600.000 lei. Valoare contribuție proprie = 10000 lei
11	Amenajare și dotare Bază Sportivă Modernă în satul Ciuperceni, comuna Ciuperceni, județul Gorj.	Fonduri europene + Buget local + Fonduri guvernamentale. Valoare totală proiect = 1.000.000 lei. Valoare contribuție proprie = 10000 lei
12	Reparare și Reabilitare Drum Comunal DC 106 Vartopu, L= 3.5 km, comuna Ciuperceni, județul Gorj.	Fonduri europene + Buget local + Fonduri guvernamentale. Valoare totală proiect = 800.000 lei. Valoare contribuție proprie = 60000 lei
13	Realizare lucrări de Cadastrare a comunei Ciuperceni, județul Gorj.	Fonduri europene + Buget local + Fonduri guvernamentale. Valoare totală proiect = 2.000.000 lei. Valoare contribuție proprie = 20000 lei
14	Înființare Centru Social de Zi pentru Persoane Defavorizate în satul Pesteana Vulcan, comuna Ciuperceni, județul Gorj.	Fonduri europene + Buget local + Fonduri guvernamentale. Valoare totală proiect = 950.000 lei. Valoare contribuție proprie = 50000 lei
15	Realizare Sistem de Supraveghere Video în Spațiile Publice, comuna Ciuperceni, județul Gorj.	Fonduri europene + Buget local + Fonduri guvernamentale. Valoare totală proiect = 200.000 lei. Valoare contribuție proprie = 20000 lei
16	Reabilitare, dotare și digitalizare a sediului primăriei, comuna Ciuperceni, județul Gorj.	Fonduri europene + Buget local + Fonduri guvernamentale. Valoare totală proiect = 1.500.000 lei. Valoare contribuție proprie = 15000 lei
17	Modernizare Iluminat Public în toate satele comunei Ciuperceni, județul Gorj.	Fonduri europene + Buget local + Fonduri guvernamentale. Valoare totală proiect = 400.000 lei. Valoare contribuție proprie = 40000 lei
18	Amenajare și dotare Spații Verzi și Locuri de Joacă în comuna Ciuperceni, județul	Fonduri europene + Buget local + Fonduri guvernamentale. Valoare totală proiect =

	Gorj.	1.000.000 lei. Valoare contribuție proprie = 10000 lei
19	Modernizare Drum Strategic de Exploatare în Parteneriat cu Comuna Godinesti L=10 km.	Fonduri europene + Buget local + Fonduri guvernamentale. Valoare totală proiect = 18.000.000 lei. Valoare contribuție proprie = 60000 lei

Tab. 9 Direcțiile de dezvoltare

A. Servicii de cadastrare a terenurilor publice și private

Administrația locală s-a aliniat la prevederile din Programul Național de Cadastru și Carte Funciară 2015-2023 (PNCCF), care este reglementat de Legea nr. 7/1996, cu modificările și completările ulterioare, și de HG nr. 294/2015. Programul național de cadastru și carte funciară se desfășoară în perioada 2015-2023 și are ca obiectiv înregistrarea sistematică a imobilelor în 2337 UAT- uri situate în mediul urban și rural.

B. Rețea de transport public

În comuna Ciuperceni, transportul public se poate dezvolta ca o alternativă reală la utilizarea automobilelor particulare. O utilizare crescută a transportului public poate reduce congestionarea și problemele climatice locale.

Administrația locală va pune în aplicare măsuri concrete pentru ca transportul public să devină mai practic, mai confortabil și mai accesibil. Astfel, numărul călătorilor care folosesc transportul public va crește în mod firesc, persoanele dezavantajate se pot simți mai puțin excluse din societate, iar gradul de dependență al cetățenilor de automobilele personale ar trebui să scadă, ceea ce va avea consecințe benefice pentru mediul înconjurător.

C. Sistem supraveghere video în comună

Primăria intenționează realizarea unui sistem de supraveghere video care, pe lângă faptul că a devenit foarte popular în ultima perioadă, acesta va permite supravegherea prin internet a zonelor din cadrul comunei care ar putea avea nevoie de monitorizare .

În același timp, se vor respecta prevederile *Regulamentului general privind protecția datelor cu caracter personal*, și anume:

- prezența camerelor video va fi semnalată;
- în spațiile publice nu pot fi instalate camere de supraveghere decât de firmele licențiate de Poliția Română;
- este interzisă montarea camerelor în spații unde ar putea atenta la intimitatea unei persoane, precum cabine de probă, vestiare, toalete și altele similare;
- supravegherea video a angajaților la locul de muncă se va face conform Legii nr. 190/2018; aceasta nu poate fi realizată de angajator decât dacă reușește să demonstreze că este singura soluție pentru buna funcționare a activității instituției;
- angajații și cetățenii vor fi informați în mod explicit despre camerele instalate;
- stocarea imaginilor înregistrate pe o perioadă ce nu poate depăși 30 de zile, cu excepțiile prevăzute de lege sau în cazuri temeinic justificate.

D. Digitalizarea serviciilor din primărie

Eficientizarea activităților, simplificarea serviciilor furnizate cetățenilor, creșterea accesului digital al cetățenilor la serviciile administrației publice locale, eliminarea cozilor și reducerea birocrăției prin digitalizarea Primăriei este scopul principal al conducerii primăriei în perioada 2021-2027.

În România avem cel mai rapid internet, însă ne situăm pe locul 26 din cele 28 de state membre ale Uniunii Europene, în cadrul Indicelui economiei și societății digitale (DESI) pentru 2020.

Dezvoltarea și implementarea de măsuri de simplificare privind serviciile furnizate către cetățenii comunei reprezintă transformarea digitală a administrației publice locale a comunei Ciuperceni.

E. Internet gratuit în comună

Internetul este astăzi un serviciu absolut necesar în tot ceea ce înseamnă tehnologia, inclusiv a informațiilor, modernă, de aceea Administrația locală continuă să implementeze, pe lângă alte facilități, acces gratuit pentru locuitorii comunei la Internet WiFi în mai multe spații publice din comună.

F. Energie regenerabilă

Energia regenerabilă este acea energie care se obține cu ajutorul resurselor naturale nelimitate ale Pământului, precum vântul și razele soarelui. Energia verde este o alternativă la cea tradițională, care se bazează pe combustibili fosili (petrol și gaze), poluează și tinde să fie mult mai dăunătoare mediului înconjurător.

Energia regenerabilă sau energia verde este obținută din surse de energie regenerabile, care nu dăunează naturii și mediului înconjurător, nu ne afectează calitatea vieții.

Folosirea Energiei regenerabile contribuie la îmbunătățirea aerului, pe care îl respirăm, prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, fiind și mai ieftină. Energia regenerabilă este derivată din surse care sunt capabile să se refacă, de exemplu Soarele, vântul, râurile, izvoarele termale, marile și biomasa.

Primăria comunei Ciuperceni va întreprinde măsuri pentru promovarea valorificării resurselor regenerabile de energie din cadrul comunei.

G. Lucrări hidrotehnice

Administrația locală va continua în perioada următoare activitățile pentru îmbunătățirea soluțiilor tehnice de proiectare și de realizare a lucrărilor hidrotehnice de amenajare a cursului de apă, pentru atingerea obiectivelor de mediu din domeniul apelor.

9.4 Implementarea obiectivelor Strategiei de Dezvoltare Durabilă

Implementarea obiectivelor pentru dezvoltarea durabilă și a ȋntelilor concrete ale Strategiei de Dezvoltare Durabilă de către conducerea Primăriei va contribui, de fapt, la implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

De menționat, că dezvoltarea durabilă poate fi asigurată doar prin implicarea tuturor cetățenilor:

Nr. Crt.	17 obiective	Descriere	Ținte
1.	Fără sărăcie Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context. Reducerea numărului celor care au risc ridicat de sărăcie și promovarea incluziunii sociale Sărăcia este o problemă atât la nivel local cât și la nivel regional, respectiv global. Globalizarea a contribuit la eradicarea sărăciei absolute, însă este necesară continuarea eforturilor pentru a reduce și sărăcia relativă și pentru a asigura o viață demnă pentru toți. <i>Doneaza ce nu folosești.</i> <i>836 de milioane de persoane trăiesc în saracie extrema.</i> <i>1 miliard de oameni trăiesc cu mai puțin de 1\$ pe zi.</i>	1.1 ERADICAREA SARACIEI EXTREME	Până în 2030, eradicarea sărăciei extreme pentru toți oamenii de pretutindeni, măsurată în prezent ca număr de persoane care trăiesc cu mai puțin de 1,25 \$ pe zi.
		1.2 REDUCEREA SARACIEI LA JUMATATE	Până în 2030, reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de bărbați, femei și copii de toate vârstele care trăiesc în sărăcie în toate dimensiunile acesteia potrivit definițiilor naționale.
		1.3 IMPLEMENTAREA UNOR PROIECTE DE PROTECTIE SOCIALA	Implementarea unor sisteme de protecție socială adecvate la nivel național și a măsurilor necesare, inclusiv implementarea venitului minim garantat, pentru o acoperire substanțială a celor săraci și vulnerabili până în 2030.
		1.4 DREPTURI EGALE SI ACCES LA RESURSE ECONOMICE SI SERVICII DE BAZA -	Până în 2030, asigurarea faptului că toți bărbații și toate femeile, în special cei săraci și vulnerabili, au drepturi egale la resursele economice, precum și acces la serviciile de bază, dreptul la proprietate și control asupra terenurilor și a altor forme de proprietate, moștenire, resurse naturale, tehnologii noi potrivite și servicii financiare, inclusiv de microfinanțare.
		1.5 REZILIENTA CELOR SARACI IMPOTRIVA DEZASTRELOR ECONOMICE, DE MEDIU SI SOCIALE	Până în 2030, crearea rezilienței celor săraci și aflați în situații vulnerabile și reducerea expunerii și vulnerabilității acestora la evenimente extreme legate de climă și alte șocuri și dezastre economice, sociale și de mediu.
2	Foamete „zero” Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare,	2.1 ERADICAREA FOAMETEI	Până în 2030, eradicarea foametei și asigurarea accesului tuturor, în special al celor săraci și în situații vulnerabile, inclusiv sugari, la produse alimentare sigure, nutritive și suficiente pe tot parcursul anului.

	îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile. Agricultura este importantă pentru întreaga societate. Dacă dorim o societate mai sănătoasă, trebuie să ajungem la o agricultură sustenabilă. România deține locul al șaselea în Europa din perspectiva dimensiunii terenurilor agricole. Pentru această țară este o prioritate eficiența agricolă și limitarea deșeurilor alimentare. Agenda 2030 țintește eradicarea foametei și securitatea alimentară prin creșterea productivității agricole și prin reducerea deșeurilor alimentare. <i>Evita sa arunci mancare.</i> <i>Mai mult de 1/3 din mancare este risipita la nivel mondial.</i> <i>Pana in 2030 se doreste dublarea productivitatii agricole.</i>	2.2 ERADICAREA TUTUROR FORMELOR DE MALNUTRITIE	Până în 2030, eradicarea tuturor formelor de malnutriție, inclusiv atingerea până în 2025 a țințelor convenite la nivel internațional cu privire la greutatea și talia joasă la copiii sub vârsta de 5 ani, și abordarea necesităților nutriționale ale adolescenților, femeilor însărcinate și celor care alăptează, cât și a persoanelor în vârstă.
		2.3 DUBLAREA PRODUCTIVITATII AGRICOLE SI VENITURILOR MICILOR PRODUCATORI	Până în 2030, dublarea productivității agricole și veniturilor micilor producători agricoli, în special femei, populațiile indigene, fermieri, păstori și pescari, inclusiv prin accesul sigur și egal la terenuri, alte resurse și factori de producție, cunoștințe, servicii financiare, piețe și oportunități pentru crearea valorii adăugate și angajarea în activități non-agricole.
		2.4 ASIGURAREA UNOR SISTEME DE PRODUCTIE ALIMENTARA DURABILA	Până în 2030, asigurarea unor sisteme de producție alimentară durabile și implementarea unor practici agricole reziliente, care sporesc productivitatea și producția, contribuie la menținerea ecosistemelor, consolidează capacitățile de adaptare la schimbări climatice, condiții meteorologice extreme, secetă, inundații și alte dezastre și care îmbunătățesc în mod progresiv calitatea terenurilor și solului
		2.5 MENTINEREA DIVERSITATII GENETICE	Până în 2030, menținerea diversității genetice a semințelor, plantelor cultivate și animalelor de fermă și domestice și a speciilor lor sălbatice înrudite, inclusiv prin bănci de semințe și plante gestionate corect și diversificate la nivel național, regional și internațional, precum și promovarea accesului și un schimb corect și echitabil al beneficiilor care rezultă din utilizarea resurselor genetice și cunoștințelor tradiționale asociate, conform acordurilor internaționale
3.	Sănătate și bunăstare Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă. <i>Vaccinați-va familia pentru a-i proteja si pentru a imbunatati</i>	3.1 REDUCEREA RATEI MORTALITATII MATERNE	Până în 2030, reducerea ratei globale a mortalității materne la mai puțin de 70 de cazuri la 100.000 de nașcuți-vii
		3.2 ELIMINAREA DECESELOR CE POT FI PREVENITE IN RANDUL COPIILOR PANA LA 5 ANI	Până în 2030, eliminarea deceselor care pot fi prevenite în rândul nou-născuților și copiilor până la 5 ani, toate țările având scopul de a reduce mortalitatea neonatală la cel mult 12 decese la 1.000 nașcuți-vii și mortalitatea copiilor până la 5 ani la cel mult 25 decese la 1000 nașcuți-vii

	<i>sanatatea publica.</i> <i>Accesul la servicii medicale este esential.</i>	3.3 LUPTA IMPOTRIVA BOLILOR TRANSMISIBILE	Până în 2030, eliminarea epidemiilor de SIDA, tuberculoză, malarie și boli tropicale neglijate, precum și combaterea hepatitei, bolilor condiționate de apă și a altor boli transmisibile
		3.4 REDUCEREA MORTALITATII PREMATURE CAUZATE DE BOLI NETRANSMISIBILE ȘI PROMOVAREA SĂNĂTĂȚII MINTALE	Până în 2030, reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de boli netransmisibile prin prevenire, tratare și promovarea sănătății mintale și a bunăstării
		3.5 PREVENIREA SI TRATAMENTUL ABUZULUI DE SUBSTANTE	Întărirea prevenirii și tratamentului abuzului de substanțe, inclusiv abuzul de droguri și substanțe narcotice și a consumului excesiv de alcool
		3.6 REDUCEREA NUMĂRULUI DE DECESE ȘI RĂNIRI CAUZATE DE ACCIDENTE RUTIERE	Până în 2030, înjumătățirea numărului global de decese și răniri cauzate de accidente rutiere
		3.7 ACCES UNIVERSAL LA SERVICII DE SANATATE SEXUALA SI REPRODUCTIVA SI PENTRU PLANIFICAREA FAMILIEI	Până în 2030, asigurarea accesului universal la serviciile de sănătate sexuală și reproductivă, inclusiv pentru planificarea familiei, informare și educație, precum și integrarea sănătății reproducerii în strategiile și programele naționale
		3.8 REALIZAREA ACOPERIRII UNIVERSALE IN DOMENIUL SANATATII	Realizarea acoperirii universale în domeniul sănătății, inclusiv protecția riscurilor financiare, accesul la servicii esențiale de sănătate calitative și accesul la medicamente de bază
		3.9 REDUCEREA NUMARULUI DE DECESE SI AL BOLILOR PROVOCATE DE PRODUSE CHIMICE PERICULOASE SI POLUARE	Până în 2030, reducerea substanțială a numărului deceselor și bolilor provocate de produse chimice periculoase ,de poluare și de contaminarea aerului, apei și a solului
4.	Educație de calitate Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți. <i>Ajuta copiii din comunitatea ta sa invete sa citeasca.</i> <i>Educatia reprezinta fundamentul</i>	4.1. EDUCATIE PRIMARA SI SECUNDARA GRATUITA	Până în 2030, asigurarea faptului că toate fetele și toți băieții absolvă învățământul primar și secundar gratuit, echitabil și calitativ, care să conducă la rezultate relevante și eficiente pe planul învățării
		4.2. ACCES EGAL LA EDUCATIE TIMPURIE DE CALITATE	Până în 2030, asigurarea faptului că toate fetele și toți băieții au acces la dezvoltarea timpurie de calitate, îngrijire și educația preșcolară, astfel încât să fie pregătiți pentru învățământul primar.
		4.3. ACCES LA INVATAMANT TEHNIC, VOCATIONAL	Până în 2030, asigurarea accesului egal pentru toate femeile și toți bărbații la educație tehnică,

	<i>imbunatatirii vietii oamenilor si al dezvoltarii sustenabile.</i>	SI SUPERIOR	vocațională și terțiară, inclusiv universitară, accesibilă și calitativă.
		4.4. CRESTEREA NUMARULUI DE PERSOANE CU STUDII	Până în 2030, creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care detin competențe relevante, inclusiv competențe tehnice și vocaționale, care să faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul.
		4.5. ELIMINAREA TUTUROR FORMELOR DE DISCRIMINARE DIN EDUCATIE	Până în 2030, eliminarea disparităților între sexe în educație și asigurarea accesului egal la toate nivelurile de învățământ și formare profesională a persoanelor vulnerabile, inclusiv a persoanelor cu dizabilități, a populațiilor indigene și a copiilor aflați în situații vulnerabile
		4.6. ALFABETIZARE SI CUNOSTINTE DE ARITMETICA ELEMENTARA PENTRU TOTI	Până în 2030, asigurarea faptului ca toți tinerii și o proporție substanțială a adulților, atât bărbați, cât și femei, dispun de competențe elementare, precum alfabetizarea și aritmetica elementară.
		4.7. EDUCATIE PENTRU VIATA SUSTENABILA SI CIVICA	Până în 2030, asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, inclusiv, printre altele, prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, cetățenia globală și aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă
5	Egalitate de gen Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor. <i>Nu accepta hartuirea. Populatia globala include peste 50% femei, inasa exista numeroase inegalitati intre persoanele de sex masculin si cele de sex feminin. In prezent, 49 de state nu dispun de legi care sa protejeze femeile impotriva violentei domestice.</i>	5.1 ELIMINAREA DISCRIMINARII IMPOTRIVA FEMEILOR SI FETELOR	Eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva tuturor femeilor și fetelor de pretutindeni
		5.2 ELIMINAREA TUTUROR FORMELOR DE VIOLENTA SI A EXPLOATARII IMPOTRIVA FEMEILOR SI FETELOR	Eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor, în sferele publice și private, inclusiv a traficului, exploatării sexuale și a altor tipuri de exploatare.
		5.3 ELIMINAREA CASATORIILOR FORTATE SI MUTILAREA GENITALA A FEMEILOR	Eliminarea tuturor practicilor dăunătoare, precum căsătoriile cu copii, timpurii și forțate, cât și mutilarea genitală a femeilor
		5.4 RECUNOASTEREA SI Aprecierea INGRIJIRII NEREMUNERATE SI PROMOVAREA	Recunoașterea și aprecierea îngrijirii neremunerate și a muncii casnice prin furnizarea de servicii publice, infrastructură și politici de protecție socială și promovarea responsabilității

		RESPONSABILITATI PARTAJATE IN GOSPODARIE	partajate în gospodărie și familie, după caz la nivel național
		5.5 ASIGURAREA PARTICIPARII DEPLINE LA POSTURI DE CONDUCERE	Asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea de posturi de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică
		5.6. ACCES UNIVERSAL LA SANATATEA SEXUALA SI REPRODUCTIVA	Asigurarea accesului universal la sănătatea sexuală și reproductivă și a drepturilor reproductive, în conformitate cu prevederile Programului de acțiuni al Conferinței Internaționale pentru Populație și Dezvoltare și ale Platformei de acțiune de la Beijing și a documentelor finale ale conferințelor de revizuire ale acestora
6	Apă curată și sanitație Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți. <i>Evita risipa de apa. Cea mai mare provocare a lumii este lipsa de apa. Aceasta afectează peste 40% din populația lumii</i>	6.1 APA POTABILA SIGURA LA PREȚURI ACCESIBILE	Până în 2030, realizarea accesului universal și echitabil la apă potabilă sigură și la prețuri accesibile pentru toți
		6.2 ELIMINAREA DEFECARII IN AER LIBER SI OFERIREA ACCESULUI LA CONDITII SANITARE SI IGIENA	Până în 2030, realizarea accesului la condiții sanitare și de igienă adecvate și echitabile pentru toți și eliminarea defecării în aer liber, acordând o atenție specială nevoilor femeilor și fetelor și celor în situații vulnerabile
		6.3 ÎMBUNĂTĂȚIREA CALITĂȚII APEI, TRATAREA APELOR UZATE SI REUTILIZAREA SIGURA	Până în 2030, îmbunătățirea calității apei prin reducerea poluării, eliminarea depozitării deșeurilor și reducerea la minimum a produselor chimice și materialelor periculoase, înjumătățind proporția apelor uzate netratate și sporind substanțial reciclarea și reutilizarea sigură la nivel global.
		6.4 CRESTEREA EFICIENȚEI DE UTILIZARE A APEI SI ASIGURAREA REZERVEI DE APA POTABILA	Până în 2030, creșterea substanțială a eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele și asigurarea unui proces durabil de captare și furnizare a apei potabile, pentru a face față deficitului de apă și pentru a reduce substanțial numărul de persoane care suferă de deficit de apă
		6.5 IMPLEMENTAREA MANAGEMENTULUI INTEGRAT AL RESURSELOR DE APA	Până în 2030, implementarea managementului integrat al resurselor de apă la toate nivelurile, inclusiv, dacă este cazul, prin cooperarea transfrontalieră
		6.6 PROTEJAREA SI RESTABILIREA ECOSISTEMELOR LEGATE DE APA	Până în 2030, protejarea și restabilirea ecosistemelor legate de apă, inclusiv munți, păduri, zone umede, râuri, rezervoare acvifere și lacuri

7	Energie curată și la prețuri accesibile Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern. <i>Utilizeaza aparate eficiente din punct de vedere energetic si becuri economice. Energia este esentiala pentru orice provocari si oportunitati majore.</i>	7.1 ACCES UNIVERSAL LA ENERGIE MODERNA	Până în 2030, asigurarea accesului universal la servicii energetice accesibile, sigure și moderne
		7.2 CRESTEREA PROCENTULUI GLOBAL DE ENERGIE REGENERABILA	Până în 2030, creșterea semnificativă a ponderii energiei din surse regenerabile în mixul energetic global
		7.3 DUBLAREA RATEI GLOBALE DE ÎMBUNĂTĂȚIRE A EFICIENȚEI ENERGETICE	Până în 2030, dublarea ratei globale de îmbunătățire a eficienței energetice
8	Muncă decentă și creștere economică Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți. <i>Cumpara de la companii responsabile fata de mediu si care ofera oportunitati egale. Cresterea economica sustenabila va conduce la locuri de munca decente.</i>	8.1 CRESTERE ECONOMICA SUSTENABILA	Susținerea creșterii economice pe cap de locuitor în conformitate cu situația națională și, în special, creșterea Produsului Intern Brut cu cel puțin 7 la sută pe an în țările cel mai puțin dezvoltate
		8.2 DIVERSIFICAREA, INOVAREA SI MODERNIZAREA PRODUCTIVITATII ECONOMICE	Atingerea unor niveluri mai ridicate ale productivității prin diversificare, modernizarea tehnologică și inovație, inclusiv prin accent pe sectoarele cu valoare adăugată sporită și utilizarea intensivă a forței de muncă
		8.3 PROMOVAREA POLITICILOR CARE SUSTIN CREAREA LOCURILOR DE MUNCA SI CRESTEREA ÎNTREPRINDERILOR	Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare
		8.4 ÎMBUNĂTĂȚIREA EFICIENȚEI RESURSELOR ÎN CONSUM SI PRODUCTIE	Îmbunătățirea progresivă, până în 2030, a eficienței resurselor globale pentru consum și producție, și decuplarea creșterii economice de degradarea mediului, în conformitate cu Cadrul pentru 10 ani al programelor privind consumul și producția durabilă, în frunte cu țările dezvoltate.
		8.5 ANGAJAREA COMPLETA SI MUNCA DECENTA CU REMUNERARE EGALA	Până în 2030, angajarea completă și productivă și muncă decentă pentru toate femeile și toți bărbații, inclusiv pentru tineri și persoanele cu dizabilități, precum și remunerarea egală pentru munca de valoare egală.
		8.6 PROMOVAREA ANGAJARII, EDUCARII SI PREGATIRII TINERILOR	Până în 2030, reducerea substanțială a proporției tinerilor fără un loc de muncă, fără educație sau formare.
		8.7 ELIMINAREA SCLAVEI MODERNE, A	Măsuri imediate și eficiente pentru eradicarea muncii forțate, eliminarea

		TRAFICULUI DE FIINTE UMANE SI A MUNCII COPIILOR	sclaviei moderne și a traficului de ființe umane, și asigurarea interzicerii și eliminării celor mai grave forme ale muncii copiilor, inclusiv recrutarea și utilizarea copiilor soldați, iar până în 2025, eliminarea muncii copiilor în toate formele sale.
		8.8 PROTECTIA DREPTULUI LA MUNCA SI PROMOVAREA MEDIILOR DE LUCRU SIGURE	Protecția dreptului la muncă și promovarea mediilor de lucru sigure și securizate pentru toți lucrătorii, inclusiv lucrătorii migranți, în special femeile migrante, și cei în locuri de muncă precare.
		8.9 PROMOVAREA TURISMULUI DURABIL SI BENEFIC	Până în 2030, elaborarea și implementarea politicilor pentru promovarea unui turism durabil care creează locuri de muncă și promovează cultura și produsele locale.
		8.10 ACCES UNIVERSAL LA SERVICII BANCARE, DE ASIGURARI SI FINANCIARE	Consolidarea capacității instituțiilor financiare interne pentru a încuraja și a extinde accesul la servicii bancare, de asigurări și servicii financiare pentru toți.
9	Industrie, inovație și infrastructură Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației. <i>Refoloseste materialele. Investițiile in infrastructura sunt necesare pentru realizarea unei dezvoltari sustenabile.</i>	9.1 DEZVOLTAREA UNEI INFRASTRUCTURI SUSTENABILE, DURABILE SI INCLUZIVE	Dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, durabile și puternice, inclusiv infrastructura regională și transfrontalieră, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea oamenilor, cu accent pe accesul larg și echitabil pentru toți
		9.2 PROMOVAREA INDUSTRIALIZARII INCLUZIVE SI DURABILE	Promovarea industrializării incluzive și durabile și, până în 2030, sporirea semnificativă a ratei de ocupare și a Produsului Intern Brut în industrie, în conformitate cu circumstanțele naționale, și dublarea acestei cote în țările cel mai puțin dezvoltate
		9.3 CRESTEREA ACCESULUI LA SERVICII FINANCIARE SI PIETE EXTERNE	Creșterea accesului întreprinderilor mici industriale și de altă natură, în special din țările în curs de dezvoltare, la servicii financiare, inclusiv la credite accesibile, și integrarea acestora în lanțuri valorice și piețe externe.
		9.4 MODERNIZAREA TUTUROR INDUSTRIILOR SI A INFRASTRUCTURII PENTRU SUSTENABILITATE	Până în 2030, modernizarea infrastructurii și reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora.
		9.5 CONSOLIDAREA CERCETĂRII	Întărirea cercetării științifice, modernizarea capacităților tehnologice

		ȘTIINȚIFICE ȘI MODERNIZAREA TEHNOLOGIILOR INDUSTRIALE	ale sectoarelor industriale în toate țările, în special țările în curs de dezvoltare, până în 2030; încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare la 1 milion de locuitori și a cheltuielilor publice și private de cercetare și dezvoltare.
10	Inegalități reduse Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta. <i>Nu accepta discriminarea. Pentru a reduce inegalitățile este necesară asigurarea oportunităților egale, inclusiv prin eliminarea legilor, politicilor și practicilor discriminatorii.</i>	10.1 REDUCEREA INEGALITĂȚII VENITURILOR	Până în 2030, realizarea și susținerea în mod progresiv a creșterii veniturilor pentru 40 la sută din limita de jos a populației, la o rată mai mare decât media națională.
		10.2 PROMOVAREA INCLUZIUNII SOCIALE, ECONOMICE ȘI POLITICE	Până în 2030, abilitarea și promovarea incluziunii sociale, economice și politice a tuturor, indiferent de vârstă, sex, dizabilitate, rasă, etnie, origine, religie sau statut economic sau de altă natură.
		10.3 ASIGURAREA OPORTUNITĂȚILOR EGALE ȘI ELIMINAREA DISCRIMINĂRII	Asigurarea oportunităților egale și reducerea inegalității rezultatelor, inclusiv prin eliminarea legilor, politicilor și practicilor discriminatorii, și promovarea legislației, politicilor și acțiunilor corespunzătoare în acest sens.
		10.4 ADOPTAREA POLITICILOR FISCALE ȘI SOCIALE CE PROMOVEAZĂ EGALITATEA	Adoptarea politicilor, în special fiscale, salariale și de protecție socială, în scopul realizării progresive a unei egalități sporite.
		10.5 ÎMBUNĂTĂȚIREA REGLEMENTĂRIILOR PIETELOR FINANCIARE GLOBALE ȘI A INSTITUȚIILOR	Perfecționarea reglementării și monitorizării piețelor și instituțiilor financiare globale și consolidarea implementării acestor reglementări.
		10.6 CREȘTEREA REPREZENTĂRII PENTRU ȚĂRILE ÎN CURS DE DEZVOLTARE	Asigurarea reprezentării și vocii puternice pentru țările în curs de dezvoltare în procesele decizionale din cadrul instituțiilor economice și financiare internaționale globale, pentru a oferi instituții mai eficiente, credibile, responsabile și legitime.
		10.7 POLITICI DE MIGRAȚIE RESPONSABILE ȘI BINE GESTIONATE	Facilitarea migrației și mobilității ordonate, sigure, reglementate și responsabile a persoanelor, inclusiv prin implementarea unor politici de migrație planificate și bine gestionate.
11	Orașe și comunități durabile Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie	11.1. LOCUINTE SIGURE LA PREȚURI ACCESIBILE	Până în 2030, accesul tuturor la locuințe și servicii de bază adecvate, sigure și la prețuri accesibile și modernizarea cartierelor sărace.
		11.2. SISTEME DE TRANSPORT SUSTENABILE LA	Până în 2030, asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, la prețuri echitabile, accesibile și durabile pentru

	deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile. <i>Mergi cu bicicleta sau pe jos pentru a reduce poluarea aerului.</i> <i>3,5 miliarde de oameni traiesc în prezent în orase.</i>	PRETURI ACCESIBILE	toți, îmbunătățirea siguranței rutiere, în special prin extinderea rețelilor de transport public, acordând o atenție deosebită nevoilor celor aflați în situații vulnerabile, femei, copii, persoane cu dizabilități și în etate.
		11.3. URBANIZARE INCLUZIVA SI SUSTENABILA	Până în 2030, consolidarea urbanizării incluzive și durabile și a capacității pentru planificarea și gestionarea participativă, integrată și durabilă a așezărilor umane în toate țările.
		11.4. PROTEJAREA PATRIMONIULUI CULTURAL SI NATURAL	Consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural și natural mondial.
		11.5. REDUCEREA EFECTELOR ADVERSE ALE DEZASTRELOR NATURALE	Până în 2030, reducerea semnificativă a numărului de decese și a numărului de persoane afectate și scăderea substanțială a pierderilor economice directe în raport cu Produsul Intern Brut la nivel global, cauzate de dezastre, inclusiv dezastrele legate de apă, cu un accent pe protecția celor săraci și a persoanelor aflate în situații vulnerabile.
		11.6. REDUCEREA IMPACTULUI ORASELOR ASUPRA MEDIULUI	Până în 2030, reducerea pe cap de locuitor a impactului negativ asupra mediului în orase, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului și gestionării deșeurilor municipale și de alt tip.
		11.7. ASIGURAREA ACCESULUI LA SPATII VERZI SI PUBLICE SIGURE SI INCLUZIVE	Până în 2030, asigurarea accesului universal la spații verzi și publice sigure, incluzive și accesibile, în special pentru femei și copii, persoane în etate și cele cu dizabilități
12	Consum și producție responsabile Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile <i>Reciclează hartia, plasticul, sticla și aluminiul.</i> <i>Pentru a susține stilul de viața curent am avea nevoie de resursele a trei planete.</i>	12.1 IMPLEMENTAREA CADRULUI DE 10 ANI DE PROGRAME PENTRU MODELE DE CONSUM SI PRODUCTIE DURABILE	Implementarea Cadrului de 10 ani de programe pentru modelele de consum și producție durabile, toate țările luând măsuri, în frunte cu țările dezvoltate, ținând cont de dezvoltarea și capacitățile țărilor în curs de dezvoltare
		12.2 GESTIONAREA DURABILA SI UTILIZAREA EFICIENTA A RESURSELOR NATURALE	Până în 2030, realizarea gestionării durabile și utilizării eficiente a resurselor naturale
		12.3 INJUMATATIREA, LA NIVEL GLOBAL, A RISIPEI DE ALIMENTE PE CAP DE LOCUITOR	Până în 2030, înjumătățirea pe cap de locuitor la nivel mondial a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de

			aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare.
		12.4 MANAGEMENT RESPONSABIL AL SUBSTANTELOR CHIMICE SI DESEURILOR	Până în 2030, realizarea managementului ecologic al substanțelor chimice și a tuturor deșeurilor pe parcursul ciclului de viață al acestora, în conformitate cu cadrele convenite la nivel internațional, și reducerea semnificativă a emisiilor acestora în aer, apă și sol, în scopul de a reduce la minimum efectele adverse ale acestora asupra sănătății umane și a mediului.
		12.5 REDUCEREA SEMNIFICATIVA A GENERARII DE DESEURI	Până în 2030, reducerea semnificativă a generării de deșuri, prin prevenire, reducere, reciclare și reutilizare.
		12.6 INCURAJAREA COMPANIILOR SA ADOPTA PRACTICI DURABILE SI RAPORTARI DE SUSTENABILITATE	Încurajarea companiilor, în special a companiilor mari și transnaționale, să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea în ciclul de raportare.
		12.7 PROMOVAREA PRACTICILOR DURABILE DE ACHIZITII PUBLICE	Promovarea practicilor durabile de achiziții publice, în conformitate cu politicile și prioritățile naționale.
		12.8 PROMOVAREA CUNOASTERII UNIVERSALE A STILURILOR DE VIATA SUSTENABILE	Până în 2030, oamenii de pretutindeni trebuie să dețină informații relevante și să fie sensibilizați pe tema dezvoltării durabile și a unui stil de viață în armonie cu natura.
13	Acțiune climatică Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor. <i>INFORMEAZA TINERII CU PRIVIRE LA SCHIMBARILE CLIMATICE</i> <i>Emisiile de CO2 au crescut cu 50% din 1990.</i>	13.1. ADAPTARE LA RISCURILE LEGATE DE CLIMA	Consolidarea rezilienței și capacității de adaptare la riscurile legate de climă și dezastrul natural în toate țările.
		13.2. POLITICI, STRATEGII SI PLANURI INTEGRATE	Integrarea măsurilor privind schimbările climatice în politici, strategii și planuri naționale.
		13.3. REACTIE LA SCHIMBARILE CLIMATICE	Îmbunătățirea educației, sensibilizării și capacităților umane și instituționale privind atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și alerta timpurie.
14	Viața acvatică Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă. <i>Evita sa folosesti</i>	14.1 REDUCEREA POLUARII MARINE	Până în 2025, prevenirea și reducerea semnificativă a poluării marine de toate tipurile, în special de la activitățile terestre, inclusiv poluarea cu deșuri marine și poluarea cu nutrienți.
		14.2 PROTEJAREA SI RESTAURAREA ECOSISTEMELOR	Până în 2030, gestionarea și protecția durabilă a ecosistemelor marine și costale, pentru a evita impactele negative semnificative, inclusiv prin

	<i>pungi de plastic pentru a mentine apele curate. Oceanele absorb aproximativ 30% din dioxidul de carbon produs de oameni, diminuand efectele incalzirii globale</i>		consolidarea rezistenței acestora, și luarea de măsuri pentru restaurarea acestora, pentru a avea oceane sănătoase și productive
		14.3 REDUCEREA ACIDIFICĂRII OCEANELOR	Minimizarea și gestionarea impactului acidificării oceanelor, inclusiv prin cooperare științifică sporită la toate nivelurile
		14.4 PESCUIT SUSTENABIL	Până în 2030, reglementarea eficientă a pescuitului și eliminarea pescuitului excesiv, ilegal, nedeclarat și nereglementat și a practicilor de pescuit distructive, și implementarea planurilor de management bazate pe știință, pentru a restabili stocurile de pește în cel mai scurt timp posibil, cel puțin la nivelurile care ar asigura un randament maxim durabil, după cum este determinat de caracteristicile biologice ale acestora
		14.5 CONSERVAREA ZONELOR COSTALE SI MARINE	Până în 2030, conservarea a cel puțin 10 la sută din zonele costale și marine, în conformitate cu legislația națională și internațională și în baza celor mai bune evidențe științifice disponibile
		14.6. INTERZICEREA SUBVENȚIILOR CE DUC LA PESCUITUL EXCESIV	Până în 2030, interzicerea formelor de subvenționare a pescuitului care contribuie la capacitatea excedentară și pescuitul excesiv, eliminarea subvențiilor care contribuie la pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat și abținerea de la introducerea unor subvenții noi de acest tip, recunoscând că tratamentul adecvat și eficient, special și diferențiat pentru țările cel mai puțin dezvoltate ar trebui să fie o parte integrantă a negocierii subvențiilor pentru pescuit în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului
		14.7. CRESTEREA BENEFICIILOR ECONOMICE DIN UTILIZAREA SUSTENABILĂ A RESURSELOR MARINE	Până în 2030, creșterea beneficiilor economice pentru statele insulare mici și țările cel mai puțin dezvoltate, din utilizarea durabilă a resurselor marine, inclusiv prin gestionarea durabilă a pescuitului, acvaculturii și turismului
15	Viața terestră Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea	15.1 CONSERVAREA SI RESTABILIREA ECOSISTEMELOR TERESTRE SI DE APA DULCE	Până în 2030, asigurarea conservării, restabilirii și utilizării durabile a ecosistemelor de apă dulce terestre și interioare și a serviciilor acestora, în special păduri, zone umede, munți și terenuri aride, în conformitate cu obligațiile prevăzute de acordurile internaționale
		15.2 STOPAREA DEFRISĂRII SI	Până în 2030, promovarea implementării managementului

	și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate	RESTABILIREA PADURILOR DEGRADATE	durabil al tuturor tipurilor de păduri, stoparea defrișării, restabilirea pădurilor degradate și creșterea semnificativă a împăduririi și reîmpăduririi la nivel global
	<i>Planteaza un copac si protejeaza mediul inconjurator Padurile sunt esentiale pentru combaterea schimbarilor climatice, protejarea biodiversitatii si pentru asigurarea securitatii alimentare si a adapostului.</i>	15.3 STOPAREA DESERTIFICARII SI RESTAURAREA SOLURILOR DEGRADATE	Până în 2030, combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații și depunerea de eforturi pentru a atinge o lume neutra din punct de vedere al degradării solului
		15.4 ASIGURAREA CONSERVĂRII ECOSISTEMELOR MONTANE	Până în 2030, asigurarea conservării ecosistemelor montane, inclusiv a biodiversității acestora, în scopul de a spori capacitatea acestora de a oferi beneficii esențiale pentru dezvoltare durabilă
		15.5 PROTEJAREA BIODIVERSITĂȚII ȘI A HABITATELOR NATURALE	Luarea unor măsuri urgente și semnificative pentru a reduce degradarea habitatelor naturale, a stopa pierderea biodiversității și, până în 2030, a proteja și preveni extincția speciilor amenințate
		15.6 PROMOVAREA ACCESULUI LA RESURSE GENETICE SI DISTRIBUIREA ECHITABILA A BENEFICIILOR	Promovarea distribuirii corecte și echitabile a beneficiilor care rezultă din utilizarea resurselor genetice și promovarea accesului corespunzător la aceste resurse, după cum este convenit la nivel internațional
		15.7 ELIMINAREA BRACONAJULUI SI A TRAFICULUI DE SPECII PROTEJATE	Luarea unor măsuri urgente pentru a stopa braconajul și traficul de specii de floră și faună protejate și abordarea cererii și ofertei de produse ilegale de specii sălbatice
		15.8 PREVENIREA SPECIILOR INVAZIVE IN ECOSISTEMELE TERESTRE SI ACVATICE	Până în 2030, introducerea măsurilor pentru a preveni introducerea și a reduce semnificativ impactul speciilor invazive asupra ecosistemelor terestre și acvatice și pentru a controla și eradica speciile prioritare
		15.9 INTEGRAREA ECOSISTEMELOR SI BIODIVERSITATII IN STRATEGIILE GUVERNAMENTALE	Până în 2030, integrarea valorilor biodiversității și ecosistemelor în planificarea națională și locală, procesele de dezvoltare, strategii și planurile de reducere a sărăciei
16	Pace, justiție și instituții eficiente Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție	16.1. REDUCEREA VIOLENTEI PRETUTINDENI	Reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență și ratelor de deces conexe, pretutindeni
		16.2. PROTEJAREA COPIILOR DE ABUZ, EXPLOATARE, TRAFIC SI VIOLENTA	Stoparea abuzului, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor
		16.3. PROMOVAREA RESPECTARII LEGII SI	Promovarea statului de drept la nivel național și internațional și asigurarea

	pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile. <i>Exercita dreptul la vot și alege liderii</i>	ASIGURAREA ACCESULUI EGAL LA JUSTITIE	accesul egal la justiție pentru toți
		16.4. COMBATAREA CRIMEI ORGANIZATE, A FLUXURILOR ILICITE DE BANI SI ARMAMENT	Până în 2030, reducerea semnificativă a fluxurilor ilicite financiare și de armament, consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate și combaterea tuturor formelor de crimă organizată
		16.5. REDUCEREA CORUPȚIEI	Reducerea semnificativă a corupției și dării de mită în toate formele sale
		16.6. CRESTEREA GRADULUI DE TRANSPARENȚA A INSTITUTIILOR	Dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile
		16.7. ASIGURAREA UNUI PROCES DECIZIONAL RECEPTIV, INCLUZIV, PARTICIPATIV SI REPREZENTATIV	Asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile
		16.8. CONSOLIDAREA PARTICIPĂRII LA GUVERNAREA GLOBALA	Extinderea și consolidarea participării țărilor în curs de dezvoltare în instituțiile de guvernare globală
		16.9. ACTE DE IDENTITATE PENTRU TOTI	Până în 2030, asigurarea identității legale tuturor, inclusiv înregistrarea nașterii
17	Parteneriate pentru realizarea obiectivelor Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.	16.10 ACCESS PUBLIC LA INFORMATII SI PROTEJAREA LIBERTATILOR FUNDAMENTALE	Asigurarea accesului public la informații și protejarea libertăților fundamentale, în conformitate cu legislația națională și acordurile internaționale
		17.1 MOBILIZAREA RESURSELOR PENTRU A IMBUNATATI CAPACITATEA NATIONALA DE COLECTARE A TAXELOR SI IMPOZITELOR	Consolidarea mobilizării resurselor interne, inclusiv prin suportul internațional pentru țările în curs de dezvoltare, pentru a îmbunătăți capacitatea națională de impozitare și colectarea altor venituri
		17.2 IMPLEMENTAREA ANGAJAMENTELOR PRIVIND ASISTENTA OFICIALA DE DEZVOLTARE	Țările dezvoltate își vor implementa pe deplin angajamentele privind asistența oficială de dezvoltare, inclusiv angajamentul mai multor țări dezvoltate de a atinge ținta de 0,7 la sută din AOD/PNB pentru țările în curs de dezvoltare și între 0,15 și 0,20 la sută din AOD/PNB pentru țările cele mai puțin dezvoltate; furnizorii AOD sunt încurajați să ia în considerare stabilirea unei ținte constând în asigurarea a cel puțin 0,20 la sută din AOD/PNB pentru țările cele mai puțin dezvoltate
		17.3 MOBILIZAREA	Mobilizarea resurselor financiare

	RESURSELOR FINANCIARE PENTRU TARILE IN CURS DE DEZVOLTARE	suplimentare pentru țările în curs de dezvoltare din surse multiple
	17.4 SUSTINEREA TARILOR IN CURS DE DEZVOLTARE IN ATINGEREA SUSTENABILITATII DATORIILOR	Susținerea țărilor în curs de dezvoltare în atingerea sustenabilității datoriiilor pe termen lung prin intermediul unor politici coordonate, care vizează stimularea finanțării datoriiilor, reducerea datoriiilor și restructurarea datoriiilor, după caz, și abordarea datoriei externe a țărilor sărace puternic îndatorate, pentru a reduce povara datoriei
	17.5 INVESTIREA IN TARILE CEL MAI PUTIN DEZVOLTATE	Adoptarea și implementarea regimurilor de promovare a investițiilor pentru țările cel mai puțin dezvoltate
	17.6 SCHIMB DE CUNOSTINTE SI COOPERARE PENTRU ACCESUL LA STIINTA, TEHNOLOGIE SI INOVATIE	Consolidarea cooperării regionale și internaționale nord-sud, sud-sud și triumphiulare privind accesul la știință, tehnologie și inovații și îmbunătățirea schimbului de cunoștințe în condiții agreeate de comun acord, inclusiv printr-o mai bună coordonare între mecanismele existente, în special la nivelul Organizației Națiunilor Unite, și printr-un mecanism global de facilitare a tehnologiei
	17.7 PROMOVAREA TEHNOLOGIILOR SUSTENABILE IN TARILE IN CURS DE DEZVOLTARE	Promovarea dezvoltării, transferului, diseminării și difuzării tehnologiilor prietenoase mediului pentru țările în curs de dezvoltare în condiții favorabile, inclusiv în termeni concesionali și preferențiali, în condiții agreeate de comun acord
	17.8 CONSOLIDAREA CAPACITATILOR IN ȘTIINTA, TEHNOLOGIE SI INOVARE PENTRU TARILE CEL MAI PUTIN DEZVOLTATE	Operaționalizarea completă a băncii de tehnologii, a mecanismului de consolidare a capacităților în știință, tehnologie și inovare pentru țările cele mai puțin dezvoltate, până în 2030, și sporirea utilizării tehnologiei generice, în special a tehnologiei informației și comunicațiilor
	17.9 CRESTEREA CAPACITATII OBIECTIVELOR DE DEZVOLTARE DURABILA IN TARILE IN CURS DE DEZVOLTARE	Consolidarea suportului internațional pentru implementarea eficientă și ținută a activităților de consolidare a capacităților în țările în curs de dezvoltare pentru a sprijini planurile naționale în implementarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, inclusiv prin cooperarea nord-sud, sud-sud și triumphiulară
	17.10 PROMOVAREA UNUI SISTEM DE COMERT UNIVERSAL	Promovarea sistemului de comerț multilateral universal, bazat pe reguli, deschis, nediscriminatoriu și echitabil

		SUB EGIDA OMC	în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului, inclusiv prin încheierea negocierilor în cadrul Agendei de dezvoltare de la Doha
		17.11 CRESTEREA EXPORTURILOR TARILOR IN CURS DE DEZVOLTARE	Creșterea semnificativă a exporturilor țărilor în curs de dezvoltare, în special în vederea dublării cotei exporturilor la nivel mondial pentru țările cel mai puțin dezvoltate până în 2030
		17.12 ELIMINAREA BARIERELOR COMERCIALE PENTRU STATELE CEL MAI PUTIN DEZVOLTATE	Implementarea în timp util a accesului pe piață fără taxe vamale și fără cote pe o bază durabilă pentru toate țările cel mai puțin dezvoltate, în concordanță cu deciziile Organizației Mondiale a Comerțului, inclusiv prin asigurarea că normele preferențiale de origine aplicabile importurilor din țările cele mai puțin dezvoltate sunt transparente și simple, și contribuie la facilitarea accesului la piață
		17.13 CRESTEREA STABILITATII MACROECONOMICE GLOBALE	Sporirea stabilității macroeconomice globale, inclusiv prin coordonarea politicilor și coerența politicilor
		17.14 SPORIREA COERENTEI POLITICILOR PENTRU DEZVOLTARE SUSTENABILA	Sporirea coerenței politicilor pentru dezvoltare durabilă
		17.15 RESPECTAREA AUTORITATII NATIONALE IN IMPLEMENTAREA POLITICILOR PENTRU OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE DURABILA	Respectarea spațiului de politici și a autorității fiecărei țări în a stabili și implementa politici de eradicare a sărăciei și dezvoltare durabilă
		17.16 SPORIREA PARTENERIATULUI GLOBAL PENTRU DEZVOLTARE SUSTENABILA	Sporirea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă, complementat de parteneriate cu multiple părți interesate care mobilizează și distribuie cunoștințele, expertiza, tehnologiile și resursele financiare, pentru a sprijini realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă în toate țările, în special în țările în curs de dezvoltare
		17.17 INCURAJAREA PARTENERIATELOR EFICIENTE	Încurajarea și promovarea parteneriatelor publice, publice-private și cu societatea civilă eficiente, în baza experienței și strategiilor de resurse ale parteneriatelor
		17.18 SPORIRIEA DISPONIBILITATII DATELOR CALITATIVE	Până în 2030, sporirea suportului de consolidare a capacităților pentru țările în curs de dezvoltare, inclusiv pentru țările cel mai puțin dezvoltate

			și statele insulare mici în curs de dezvoltare, pentru a crește în mod semnificativ disponibilitatea datelor calitative, în timp util și fiabile, desegregate după venit, sex, vârstă, rasă, etnie, statut migrațional, dizabilități, localizare geografică și alte caracteristici relevante în contexte naționale
		17.19 CONTINUAREA MASURATORILOR PROGRESULUI PRIVIND DEZVOLTAREA DURABILA	Până în 2030, dezvoltarea, în baza inițiativelor existente, a măsurătorilor progresului privind dezvoltarea durabilă care completează produsul intern brut, și oferă suport pentru dezvoltarea capacităților statistice în țările în curs de dezvoltare

Tab 10 17 Obiective DD a comunei

10. Alocarea financiară

Oricât de interesantă și de inovatoare este realizarea unui proiect, un manager este interesat, în cele din urmă, de aspectele financiare ale proiectului în care se implică. Din acest motiv, trebuie acordată toată atenția documentelor referitoare la aspectele financiare ale proiectului prezentate prin intermediul studiului de fezabilitate și proiectului tehnic (evoluția estimată a veniturilor și cheltuielilor pentru următoarea perioadă de timp - de regula următorii câțiva ani, indicatori de rentabilitate etc.).

Un element cheie al oricărui proiect îl reprezintă modul de satisfacere al nevoilor comunității locale.

Volumul cheltuielilor trebuie previzionat cu atenție și monitorizat pe tot parcursul derulării proiectului.

Cheltuielile pe care urmează să se efectueze în vederea realizării proiectului nu vor avea o structură omogenă și, din acest motiv, trebuie să se facă distincția între diferitele destinații ale resurselor de care dispune primăria.

O primă distincție importantă este cea dintre cheltuielile inițiale – care vor fi efectuate pentru a pune în mișcare noul proiect – și cele aferente realizării efective a proiectului. Primele trebuie efectuate de regulă o singură dată, în perioada inițială. Cea de-a doua categorie de cheltuieli va avea un nivel mai stabil în timp, dar este și mai îndepărtată în timp față de momentul întocmirii studiului de fezabilitate și/sau proiectului tehnic.

Este foarte important să existe un grafic al celor două categorii de cheltuieli și să se determine cu precizie momentul în care proiectul să se realizeze. În cazul în care acest moment este mai îndepărtat în realitate decât s-a presupus inițial, s-ar putea ca rentabilitatea proiectului să nu mai fie cea scontată. Atunci când se previzionează cheltuielile cu activitatea curentă, va trebui să se determine și mărimea resurselor necesare.

Un volum prea mare va ține resurse imobilizate în mod inutil, în timp ce un volum prea redus creează riscul unor întreruperi forțate ale realizării proiectului. Va trebui să se poată justifica nivelul pentru care s-a optat.

Datele referitoare la veniturile și cheltuielile previzionate vor da o imagine asupra rentabilității proiectului. În aprecierea acestei rentabilități este bine să se evalueze cum vor arăta rezultatele în cazul în care apar evenimente neprevăzute.

De aceea s-a stabilit că planificarea strategică din punct de vedere financiar este greu de realizat datorită schimbărilor legislației. Din aceeași cauză, bugetul local pe următorii 7 ani nu se poate exprima exact.

Repartizarea veniturilor arată gradul mare de dependență față de bugetul de stat și necesitatea alocării unor sume care să permită macar asigurarea unui buget minim de funcționare.

11. Parteneriatul în cadrul Strategiei de Dezvoltare Locală

11.1 Grupurile de Acțiune Locală (GAL-urile)

Grupurile de Acțiune Locală (GAL-urile) sunt entități ce reprezintă parteneriate public – private, constituite din reprezentanți ai sectorului public, privat și civil, care sunt desemnați dintr-un teritoriu rural omogen, care îndeplinesc o serie de cerințe privind componența, teritoriul acoperit și care vor implementa o strategie integrată pentru dezvoltarea teritoriului.

Prin crearea acestor Grupuri de Acțiune Locală se dorește să ajute la dezvoltarea durabilă a comunităților locale și:

- a) să sprijine construcția instituțională la nivel local;
- b) să asigure resursele umane, financiare și tehnice pentru susținerea activității Grupurilor de Acțiune Locală;
- c) să instruiască personalul Grupurilor de Acțiune Locală în vederea elaborării și implementării strategiilor de dezvoltare locală;
- d) animarea teritoriului.

1. Programul LEADER.

Programul LEADER reprezintă o abordare care oferă noi oportunități de dezvoltare rurală punând bazele identificării nevoilor locale, întăririi capacității de dezvoltare și implementării strategiilor locale de dezvoltare în vederea conservării patrimoniului rural și cultural, dezvoltării mediului economic și îmbunătățirii abilităților organizatorice ale comunităților locale.

2. Avantajele utilizării Programului LEADER.

- Răspunde nevoilor locale specifice;
- Valorifică resursele locale;
- Mobilizează actorii locali, reprezentanți ai populației rurale, de a se preocupa și de a prelua controlul dezvoltării zonelor rurale prin întocmirea de strategii axate pe problemele identificate în comunitățile lor;
- Oferă zonelor rurale posibilitatea de colaborare cu alte teritorii pentru schimb și transfer de experiență prin crearea de rețele;
- Prin caracterul său descentralizat, integrat și de jos în sus este esențial pentru dezvoltarea echilibrată teritorială.

3. Elaborarea și promovarea strategiilor locale.

Grupurile de Acțiune Locală vor elabora și promova strategiile de dezvoltare locală.

4. Grupurile de Acțiune Locală.

Grupurile de Acțiune Locală reprezintă parteneriate public-private constituite din diverși reprezentanți ai sectoarelor public, privat și societății civile din teritoriul respectiv. La nivel de decizie, partenerii economici și reprezentanții societății civile, precum agricultorii, femeile, tinerii din spațiul rural și asociațiile acestora trebuie să reprezinte cel puțin 50% din parteneriatul local.

5. Teritoriile eligibile pentru Programul LEADER.

Teritoriile eligibile sunt acele teritorii care, în conformitate cu definiția OECD, sunt clasificate drept rurale. Definiția OECD are la bază acea parte a populației care locuiește în comune (cu mai puțin de 150 locuitori/km²). Această definiție este unica recunoscută pe plan internațional referitor la spațiul rural.

6. Beneficiarii Programului LEADER.

Beneficiarii Programului LEADER sunt Grupurile de Acțiune Locală (GAL) care își desfășoară activitatea pe un teritoriu rural, cu o populație cuprinsă între 10.000 – 100.000 locuitori și densitatea de maximum 150 de locuitori pe km².

7. Etapele pentru pregătirea implementării Programului LEADER.

- Formarea animatorilor reprezentanți ai anumitor teritorii (zone) subregionale
- Constituirea Grupurilor de Acțiune Locală
- Elaborarea strategiei de dezvoltare locală de către GAL-uri
- Selectarea proiectelor
- Implementarea strategiilor de dezvoltare rurală

8. Rolul Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale (MAPDR) și Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (APDRP) în implementarea Programului LEADER.

Direcția Generală Dezvoltare Rurală din cadrul MAPDR exercită rolul de Autoritate de Management pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală din România.

APDRP va fi autoritatea națională responsabilă de implementarea financiară și tehnică a măsurilor din Programul LEADER.

9. Animatorii și rolul lor.

Animatorii sunt persoane cu pregătire specifică (care poate fi dobândită prin participarea la cursurile de formare susținute de Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale) cu rolul de a identifica problemele care îngreunează sau frânează dezvoltarea locală și în același timp propune / inițiază concepte, măsuri și proiecte capabile să soluționeze problemele locale.

10. Finanțarea Programului LEADER?

Programul LEADER se finanțează prin Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, în conformitate cu Regulamentul Consiliului Uniunii Europene nr. 1698/2005 din 20 septembrie 2005.

MINISTERUL AGRICULTURII
ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

11.2 Federația Națională a Grupurilor de Acțiune Locală (FNGAL) LEADER, de 10 ani în România

Fig. 12 La Conferința FNGAL din februarie 2020

Federația Națională a Grupurilor de Acțiune Locală (FNGAL) a semnat un acord de parteneriat cu Asociația Comunelor din România (ACoR).

„Acordul vizează atât colaborarea în dezvoltarea politicilor publice cu impact asupra dezvoltării locale, cât și susținerea în comun a Declarației”, a precizat președintele FNGAL, Alexandru Potor.

La începutul lunii februarie 2020, s-a desfășurat Conferința „Implementarea Strategiilor de Dezvoltare Locală LEADER și Grupurile de Acțiune Locală după 2020”, organizată de Federația GAL-urilor. Atunci a fost adoptată Declarația „10 Ani LEADER în România”. „La zece ani de la începerea programului LEADER, comunitatea GAL-urilor împreună cu membrii asociați și cu ceilalți actori locali relevanți, face apel către toți factorii decidenți administrativi și politici pentru a susține în continuare funcționarea și dezvoltarea Grupurilor de Acțiune Locală, precum și finanțarea superioară a Strategiilor de Dezvoltare Locală după 2020”, a punctat președintele FNGAL.

Federația Grupurilor de Acțiune Locală solicită autorităților să analizeze și să accepte următoarele propuneri:

- Acoperirea teritoriului național până la 100% cu parteneriatele GAL. Rezultatele foarte bune au fost obținute deoarece GAL-urile au avut posibilitatea să implementeze proiecte în toate comunele și orașele mici.
- Continuarea funcționării GAL-urilor actuale și în perioada 2021-2027, utilizând formula actuală a organizațiilor și echipelor constituite în perioada de programare 2014-2020. „Este foarte important să valorificăm cunoștințele și rezultatele pozitive obținute până în prezent”.
- Alocarea unor resurse financiare suficiente pentru comunitățile LEADER, gestionate prin GAL-uri, în viitorul Plan Național Strategic 2021-2027. Se solicită 15% din sumele alocate dezvoltării rurale (Pilonul II).
- Finanțarea multi-fond a viitoarelor Strategii de Dezvoltare Locală. Sume din Fondul European pentru Dezvoltare Rurală, Fondul Social European și Fondul pentru Dezvoltare Regională ar trebui utilizate de GAL-uri pentru a răspunde mai bine nevoilor comunităților.
- În aplicarea Regulamentului de stabilire a dispozițiilor tranzitorii privind sprijinul acordat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA) în anul 2021, FNGAL solicită ca în măsurile dedicate Grupurilor de Acțiune Locală să fie alocate finanțări pentru anul 2021.
- Alocare specifică de sume pentru investiții nonagricole pentru GAL-uri și din Fondul Social European în perioada 2021-2027.
- Susținerea dezvoltării tuturor inițiativelor CLLD/DLRC (GAL-uri rurale, GAL-uri urbane, FLAG-uri).

GAL-urile, mâna de ajutor dată spațiului rural. Acoperire teritorială de 93%

Grupurile de Acțiune Locală sunt parteneriate public-private între fermieri, autorități publice, organizații non-guvernamentale implicate în dezvoltarea locală, antreprenori din sectorul non-agricol.

În prezent, în România sunt 239 de GAL-uri care acoperă 93% din localitățile rurale și orașele sub 20.000 de locuitori.

Programul LEADER finanțează Strategiile de Dezvoltare Locală propuse de GAL-uri, cu implicarea comunităților unde sunt instituite. În aceste strategii sunt propuse investiții în dezvoltarea fermelor, instalarea tinerilor fermieri, furnizarea serviciilor sociale, noi afaceri non-agricole, instituirea de cooperative și grupuri de producători, procesarea producției agricole și sprijinirea fermierilor pentru a ajunge pe piață, proiectele de cooperare, transfer de cunoștințe etc.

Activitatea GAL-urilor a condus la selectarea și finanțarea a peste 10.000 de proiecte, cu o valoare totală de aproximativ 950 milioane de euro, în zonele cele mai defavorizate ale României. „Sursa acestor bani este Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală prin intermediul Programului Național de Dezvoltare Rurală.

Federația Grupurilor de Acțiune Locală este organizația care a susținut permanent funcționarea GAL-urilor și a reușit să reunească cei mai bine pregătiți experți dedicați conceptului de Dezvoltare Locală plasată sub responsabilitatea comunității”, arată Alexandru Potor, președinte FNGAL.

11.3 Asociația Grupul de Acțiune Locală ”Sudul Gorjului”

Asociația GAL ”Sudul Gorjului” este persoana juridică română, de drept privat, fără scop lucrativ, nonprofit, independentă, neguvernamentală, apolitică constituită în mod voluntar de către membrii fondatori pe baza liberului lor consimțământ, la care au aderat membrii asociați în conformitate cu prevederile statutului și actului constitutiv, care își desfășoară activitatea în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 215/2001 privind administrația publică locală (cu modificările și completările ulterioare), a O.G. nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații (cu modificările și completările ulterioare), a Programului Leader al Uniunii Europene, precum și în acord cu prezentul Statut și a Actului constitutiv aferent.

Asociația este constituită **pe perioada nedeterminată**, prin libera asociere a membrilor fondatori și a membrilor asociați-aderanți la statutul asociației, unități administrativ-teritoriale, instituții publice, organizații non-guvernamentale, persoane fizice și juridice.

Scopul asociației este dezvoltarea durabilă a comunităților din zona Sudul Gorjului, zona numită în continuare “teritoriul parteneriatului”, prin promovarea, inițierea și implementare unor proiecte care să abordeze problemele și nevoile comunităților locale în concordanță cu Strategia de dezvoltare locală a “*Asociației Grup de Acțiune Locală -Sudul Gorjului*”, valorificându-se astfel potențialul natural, cultural și economic.

Prin aceasta se înțelege aplicarea de strategii de dezvoltare economică, socială, culturală și spirituală împreună cu membrii comunităților rurale, îmbunătățirea calității serviciilor, infrastructurii, atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru finanțarea investițiilor necesare realizării acestora, dar și inițiative de cooperare și dezvoltare de parteneriate care să promoveze potențialul zonei. Se dorește, în același timp, păstrarea tradițiilor prin relansarea și promovarea acestora la nivel regional, național și internațional și oferirea unei perspective mai bune locuitorilor teritoriului GAL SG în acest sens.

Comunele din cadrul GAL: Comuna Aninoasa, Comuna Balteni, Comuna Borascu, Comuna Branesti, Comuna Catunele, **Comuna Ciuperceni**, Comuna Danesti, Comuna Dragotesti, Comuna Dragutesti, Comuna Farcasesti, Comuna Glogova, Comuna Grozesti, Comuna Ionesti, Comuna Matasari, Comuna Negomir, Comuna Slivilesti, Comuna Telesti, Comuna Urdari, Oras Rovinari, Oras Turceni.

11.4 Parteneriatul comunei Ciuperceni în cadrul GAL “Sudul Gorjului”

În cadrul parteneriatului, prin consultări între toți partenerii (publici, privați, ONG) din teritoriul GAL “Sudul Gorjului” și pe baza analizei diagnostic (prezentarea teritoriului, analiza SWOT) s-au stabilit principalele măsuri, ce asigură îndeplinirea nevoilor identificate în teritoriu, inclusiv în comuna Ciuperceni. Astfel, fiind implicați toți actorii cheie din teritoriu, ca urmare a întâlnirilor din teritoriu, inclusiv din comuna Ciuperceni, a fost elaborată viziunea de viitor a teritoriului: *Valorificarea resurselor naturale, umane și financiare existente în teritoriu în vederea asigurării bunăstării locuitorilor.*

Pe termen lung, GAL “Sudul Gorjului” își propune realizarea următoarelor obiective:

- I. Dezvoltarea teritorială echilibrată
- II. Promovarea utilizării eficiente a resurselor
- III. Garantarea unor servicii sociale îmbunătățite
- IV. Consolidarea micilor întreprinzători din teritoriu
- V. Asigurarea calității mediului și a condițiilor de locuire.

Prin GAL “Sudul Gorjului” în anul 2020 a fost achiziționat un buldoexcavator cu accesorii .

12. Metode de implementare a Strategiei de Dezvoltare Locală în perioada 2021-2027

Strategia de Dezvoltare Locală a Comunei Ciuperceni 2021-2027 se va implementa de către autoritățile locale în urma aprobării documentului de către Consiliul Local Ciuperceni.

Implementarea efectivă a strategiei este condiționată de capacitatea administrației locale de a asigura fondurile locale și de capacitatea acestora de atragere a fondurilor europene necesare pentru susținerea proiectelor propuse.

Acțiunile și proiectele propuse în Planul Local de Dezvoltare țin cont de nevoile de dezvoltare ale comunității și respectă documentele cadru de referință de la nivelul regiunii de dezvoltare Sud-Vest.

Etaple cheie ale implementării Strategiei de Dezvoltare Locală a Comunei Ciuperceni sunt:

- Adoptarea Strategiei de Dezvoltare prin hotărâre a Consiliului Local;
- Implementarea acțiunilor propuse în Planul Local de Dezvoltare;
- Monitorizarea strategiei de către grupul de lucru desemnat;
- Evaluarea implementării strategiei prin analiza indicatorilor propuși.

Adoptarea Strategiei de Dezvoltare prin hotărâre a Consiliului Local reprezintă etapa de însușire a documentului de referință ce va sta la baza dezvoltării socio-economice a comunei Ciuperceni în perioada 2021-2027. Documentul este dezbătut în ședința de Consiliul Local și se adoptă de către membrii acestuia.

Implementarea acțiunilor propuse în Planul Local de Dezvoltare presupune realizarea proiectelor prevăzute în strategie în funcție de resursele financiare existente, finanțările disponibile, prioritatea de dezvoltare a unui domeniu de interes. Această etapă presupune lucrul în echipă și desemnarea unui grup de lucru care să urmărească îndeplinirea acțiunilor propuse a fi realizate în perioada 2021-2027.

Pentru eficientizarea procedurii se va elabora un plan anual de implementare în care se menționează care sunt proiectele ce urmează a fi implementate în anul respectiv, bugetul necesar, sursa de finanțare și responsabilii cu derularea acțiunii.

Evaluarea implementării strategiei constă în analiza indicatorilor de realizare propuși în documentul de referință. Se recomandă ca evaluarea să fie realizată anual, prin întocmirea unui raport de evaluare în care se menționează concret care au fost indicatorii obținuți pentru anul respectiv aferenți unei acțiuni.

BIBLIOGRAFIE:

- Ghid metodologic de elaborare a unei strategii de dezvoltare locală - proiectului Strategia Sud Vest Oltenia - rezultatele proiectului “Strategii locale pentru oportunități globale și pentru un viitor european al comunităților locale din Sud-Vest Oltenia România”.
- Planul pentru dezvoltarea regională a regiunii vest - 2021-2027.
- Ghid pentru planificarea și fundamentarea procesului decizional din APL-2018.
- Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, un program de acțiune globală în domeniul dezvoltării durabile – economic, social și de mediu.
- „Obiectivele Europa 2030”, www.ec.europa.eu
- „Strategia Europa 2030” .
- Performanța UE în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD).
- Strategia Națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, adoptată de Guvernul României în ședința din 9 noiembrie 2018, prin HG nr. 877/2018, a fost elaborată sub directă coordonare a Departamentului pentru dezvoltare durabilă, cu aportul Comitetului de redactare, Secretariatului general al guvernului, ministerelor și altor instituții publice centrale, autorităților locale, agențiilor de dezvoltare regională, forurilor academice și universitare, institutelor naționale de cercetare-dezvoltare, asociațiilor patronale și sindicatelor, sectorului privat, organizațiilor neguvernamentale și altor formațiuni ale societății civile și a cetățenilor interesați.
- „Recensământul Populației și al Locuințelor” din 2011, Institutul Național de Statistică, www.insse.ro
- „Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013 – 2020 - 2030” ;
- Strategia Regională pentru dezvoltarea durabilă a regiunii Sud Vest Oltenia – 2021-2027;
- OUG nr. 88/2020 din 27 mai 2020 privind instituirea unor măsuri, precum și acordarea unui sprijin financiar pentru pregătirea portofoliului de proiecte în domenii strategice considerate prioritare pentru perioada de programare 2021 - 2027, destinat finanțării prin Programul Operațional Asistență Tehnică 2014 - 2020 (POAT 2014 - 2020) și Programul Operațional Infrastructură Mare 2014 - 2020 (POIM)
- Ghica Constantin, Infrastructura teritorială și dezvoltare urbană, Ed. Uranus, București, 2004;
- Manual de simplificări. 80 măsuri de simplificare în politica de coeziune 2021-2027;
- Informații de pe site-ul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice: www.mdrt.ro
- Informații de pe site-ul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale : www.madr.ro
- Enciclopedia liberă Wikipedia;
- Raport de activitate al Casei de Asigurări de Sănătate Gorj aferent anului ..
- <https://sgg.gov.ro/new/wp-content/uploads/2019/12/MEMO-4.pdf>

Eficacitatea acțiunilor puse în practică prin Strategia Locală de Dezvoltare Durabilă este strâns legată de accesibilitatea potențialilor beneficiari la informațiile și oportunitățile oferite de programele operaționale.

Consiliul Local va avea grijă să furnizeze asistență tehnică pentru punerea în practică a măsurilor necesare îmbunătățirii legăturilor cu participanții din teritoriu (și anume cei economici și sociali, autoritățile locale și alte organizații competente interesate) și să informeze opinia publică despre rezultatele obținute în urma intervențiilor prevăzute de Strategia Locală de Dezvoltare Durabilă 2021 – 2027 a Comunei Ciuperceni, județul Gorj.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ 2021-2027

Comuna Ciuperceni, Județul Gorj

